

BOGDANIA

Revistă de creație și cultură

Anul VIII / Nr. 69-70/2020

Lunile: martie-aprilie 2020

Cuprins

1. Editorial, Ionel Marin: Nevoia de spiritualitate și credință – pag. 3
2. Viorica Moisuc: „Trăim într-o Românie nici „mare”, nici „tare”, nici „verticală” – pag. 5
3. Alecu Reniță: Basarabia mea – pag. 8
4. Ben Todică: Jucăria 2 – pag. 10
5. Stelian Gomboș, eseul: Între „vameș” și „fariseu”, între „fratele mai mic” și „fratele mai mare” – pag. 12
6. Mihai Eminescu: Din valurile vremii – pag. 14
7. Nicolae Vasile: Picătura de iubire, poeme – 14
8. Nicolae Mățaș, poeme – pag. 17
9. Victor Ravini: Avangarda literară din Occident și folclorul românesc – pag. 18
10. Beatrice Kiseleff: Pastila de limba română – 23
11. Ionel MARIN: Nicolae Mățaș – 80 de trepte de lumină și dăruire – pag. 23
12. Radu Șerban: Centenarul nașterii unui dascăl – pag. 32
13. Eugenia Duță: Im memoriam-Gheorghe Duță-Micloșanu – 36
14. Beatrice Kiseleff: Im memoriam- Mihail Grănescu – pag. 38
15. Andrușca R. Vătuu: Un român în China – 39
16. Nicolae Sârbu: Poeme dedicate sculptorului C-tin Brâncuși – pag. 40
17. Medalion liric: Cristian Petru Bălan, Florin Constantinescu, Ionel Iacob-Bencei, Claudia Voiculescu, Marinela Stănescu, Ovidiu Țuțuianu, Ștefan Doroftei, Mărioara Nedeia, Andrei Pogany, Nicolae Doftoreanu, Deea State, Corneliu Cristescu – pag. 41
18. Maria Filipoiu: Tradițiile primăverii – pag. 48
19. Poezii dedicate mamei – pag. 49
20. Genoveva Simona Mateev, poeme – pag. 51
21. Ioan Vasile Indicău, poeme – pag. 52
22. Irina Lucia Mihalca: Elegia II pe firul gândului călător – pag. 54
23. Angela Burtea: Povestea „Lăcrămioara” – 55
24. Cronici literare, recenzii, comentarii semnate de: Geo Călugăru, Florin Grigoriu și Corneliu Cristescu – pag. 57
25. Din creațiile tinerilor premiați la Festivalul de creație literară Bogdania: Cristian Gabriel Perșinaru – pag. 65
26. Ionel Marin: Paștele, sărbătoare a Învierii. Tradiții și obiceiuri – pag. 66
27. Noutăți editoriale: – pag. 71
28. Vasile Groza: Piesa de teatru „Spovedanie” – pag. 75
29. PROIECTE BOGDANIA:
30. a) Festivalul internațional de creație literară Bogdania, ediția a IX-a, anul 2020 – pag. 79
31. b) Concursul literar pentru elevi de Școală gimnazială Bogdania, ediția a II-a, 2020 – 80
32. Evenimente culturale – pag. 81– 85

Coperta: Omul și universul, (Spiritualitate / Net)

Revista BOGDANIA, revistă de creație și cultură este fondată și editată de Asociația cultural-umanitară Bogdania din Focșani. Apare o dată la două luni.
ISSN 2343-8061; ISSN-L 2343-8061

REDACȚIA REVISTEI BOGDANIA

Ionel N. MARIN

(Președinte Asociația cultural-umanitară Bogdania)

Redactor șef

Editori seniori: Nicolae Vasile

Redactori: Vasile Groza, Geo Călugăru, Ben Todică, Michaela Al. Orescu, Adrian Nicolae Popescu, Maria Filipoiu, Corneliu Cristescu.

Secretar de redacție: Simona Mateev

Membri de onoare:

Acad. Valeriu D. Cotea

Prof. univ. dr. Florentin SMARANDACHE (SUA) - cercetător științific, matematician, scriitor, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte

Prof. CRISTIAN PETRU BĂLAN (SUA) - membru titular USR și al Academiei Româno-Americane de Științe și Arte; pictor, sculptor.

GHEORGHE A. STROIA, scriitor, membru ARA.

Adresa redacției: Focșani, Strada

Contemporanul nr.28, cod 620065, jud. Vrancea

Telefon mobil: **0752862369**.

Materialele se trimit cu diacritice pe adresa de e-mail:

ionelmarin55@gmail.com

În numele libertății de exprimare, autorii răspund în mod direct, conform legilor în vigoare, de conținutul materialelor publicate. Textele nu se înapoiază.

Vă așteptăm alături de noi!

Prețul revistei tipărite – 20 ron (inclusiv Poșta)

Revista Bogdania digitală poate fi cumpărată accesând Site-ul: [www. revistabogdania.ro](http://www.revistabogdania.ro)

Contravaloarea abonamentului se depune în contul Asociației Cultural-umanitare Bogdania:

RO11BRMA0999100047750380, în RON;

RO11BRMA0999100047751156, în euro,

Banca Românească, Filiala Focșani, județul Vrancea; CIF (cod înregistrare fiscală) - 29080784.

Revista Nr. 69-70, martie-aprilie 2020

Cuprins

1. Editorial, Ionel Marin: Nevoia de spiritualitate și credință – pag. 3
2. Viorica Moisuc: „Trăim într-o Românie nici „mare”, nici „tare”, nici „verticală” – pag. 5
3. Alecu Reniță: Basarabia mea – pag. 8
4. Ben Todică: Jucăria 2 – pag. 10
5. Stelian Gomboș, eseul: Între „vameș” și „fariseu”, între „fratele mai mic” și „fratele mai mare” – pag. 12
6. Mihai Eminescu: Din valurile vremii – pag. 14
7. Nicolae Vasile: Picătura de iubire, poeme – 14
8. Nicolae Mățaș, poeme – pag. 17
9. Victor Ravini: Avangarda literară din Occident și folclorul românesc – pag. 18
10. Beatrice Kiseleff: Pastila de limba română – 23
11. Ionel MARIN: Nicolae Mățaș – 80 de trepte de lumină și dăruire – pag. 23
12. Radu Șerban: Centenarul nașterii unui dascăl – pag. 32
13. Eugenia Duță: Im memoriam-Gheorghe Duță-Micloșanu – 36
14. Beatrice Kiseleff: Im memoriam- Mihail Grănescu – pag. 38
15. Andrușca R. Vătuu: Un român în China – 39
16. Nicolae Sârbu: Poeme dedicate sculptorului C-tin Brâncuși – pag. 40
17. Medalion liric: Cristian Petru Bălan, Florin Constantinescu, Ionel Iacob-Bencei, Claudia Voiculescu, Marinela Stănescu, Ovidiu Țuțuianu, Ștefan Doroftei, Mărioara Nedeia, Andrei Pogany, Nicolae Doftoreanu, Deea State, Corneliu Cristescu – pag. 41
18. Maria Filipoiu: Tradițiile primăverii – pag. 48
19. Poezii dedicate mamei – pag. 49
20. Genoveva Simona Mateev, poeme – pag. 51
21. Ioan Vasile Indicău, poeme – pag. 52
22. Irina Lucia Mihalca: Elegia II pe firul gândului călător – pag. 54
23. Angela Burtea: Povestea „Lăcrămioara” – 55
24. Cronici literare, recenzii, comentarii semnate de: Geo Călugăru, Florin Grigoriu și Corneliu Cristescu – pag. 57
25. Din creațiile tinerilor premiați la Festivalul de creație literară Bogdania: Cristian Gabriel Perșinaru – pag. 65
26. Ionel Marin: Paștele, sărbătoare a Învierii. Tradiții și obiceiuri – pag. 66
27. Noutăți editoriale: – pag. 71
28. Vasile Groza: Piesa de teatru „Spovedanie” – pag. 75
29. PROIECTE BOGDANIA:
30. a) Festivalul internațional de creație literară Bogdania, ediția a IX-a, anul 2020 – pag. 79
31. b) Concursul literar pentru elevi de Școală gimnazială Bogdania, ediția a II-a, 2020 – 80
32. Evenimente culturale – pag. 81– 85

Coperta: Omul și universul, (Spiritualitate / Net)

Revista BOGDANIA, revistă de creație și cultură este fondată și editată de Asociația cultural-umanitară Bogdania din Focșani. Apare o dată la două luni.
ISSN 2343-8061; ISSN-L 2343-8061

REDACȚIA REVISTEI BOGDANIA

Ionel N. MARIN

(Președinte Asociația cultural-umanitară Bogdania)

Redactor șef

Editori seniori: Nicolae Vasile

Redactori: Vasile Groza, Geo Călugăru, Ben Todică, Michaela Al. Orescu, Adrian Nicolae Popescu, Maria Filipoiu, Corneliu Cristescu.

Secretar de redacție: Simona Mateev

Membri de onoare:

Acad. Valeriu D. Cotea

Prof. univ. dr. Florentin SMARANDACHE (SUA) - cercetător științific, matematician, scriitor, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte

Prof. CRISTIAN PETRU BĂLAN (SUA) - membru titular USR și al Academiei Româno-Americane de Științe și Arte; pictor, sculptor.

GHEORGHE A. STROIA, scriitor, membru ARA.

Adresa redacției: Focșani, Strada Contemporanul nr.28, cod 620065, jud. Vrancea
Telefon mobil: **0752862369**.

Materialele se trimit cu diacritice pe adresa de e-mail:
ionelmarin55@gmail.com

În numele libertății de exprimare, autorii răspund în mod direct, conform legilor în vigoare, de conținutul materialelor publicate. Textele nu se înapoiază.
Vă așteptăm alături de noi!

Prețul revistei tipărite – 20 ron (inclusiv Poșta)

Revista Bogdania digitală poate fi cumpărată accesând Site-ul: [www. revistabogdania.ro](http://www.revistabogdania.ro)
Contravaloarea abonamentului se depune în contul Asociației Cultural-umanitare Bogdania:
RO11BRMA0999100047750380, în RON;
RO11BRMA0999100047751156, în euro,
Banca Românească, Filiala Focșani, județul Vrancea;
CIF (cod înregistrare fiscală) - 29080784.

Revista Nr. 69-70, martie-aprilie 2020

Editorial**Ionel MARIN****Nevoia de spiritualitate și credință**

Omul este o ființă înzestrată de Creator cu minte și morală, care are conștiința de sine, deci este o ființă spirituală.

Calitate definitorie a ființei umane, conștiința a fost și este însoțită, atât în discursul filozofic și ideologic, politic și moral, cultural și artistic, cât și în demersul științific și gnoseologic, de idei despre sine, adică a unei conștiințe proprii.

Varietatea de sensuri ale Conștiinței din epoca contemporană, într-o permanentă dispută teoretică, ideologică și politică, scoate în evidență permanentele confruntări de idei din lumea zilelor noastre. Desigur spiritualitatea și credința vor rămâne două subiecte interesante, vaste ca întindere și presupun, ambele un ansamblu de idei și sentimente dincolo de materialitatea lumii și se referă la viața spirituală a unui popor sau individ.

Spiritualitatea este ceea ce caracterizează o colectivitate umană din punctul de vedere al vieții sale spirituale, al specificului culturii sale, se referă la o lume spirituală, la evoluția spirituală, la spiritualitatea sufletului. Dumnezeu a pus în noi dorința de evoluție spirituală, de progres și perfecționare continuă. Prin rugăciune și contemplare, cu ajutorul Duhului Sfânt se ajunge la Dumnezeu, putem cunoaște și avea respect față de valorile spiritual-morale și cultural-religioase și îmbunătăți relația noastră cu divinitatea.

Deci adevărata spiritualitate înseamnă să ai Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Religia cuprinde un set de credințe și de ritualuri respectate de o persoană într-o relație justă cu Dumnezeu. Credința înseamnă încredere în Dumnezeu pentru toate lucrurile. În Biblie, Evrei 11:1. este

scris: „Și credința este o încredere neclintită în lucrurile nădăjduite, o puternică încredințare despre lucrurile care nu se văd. A crede înseamnă a-L lua pe Dumnezeu pe cuvânt. În Romani 10:17.: Astfel, credința vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvântul Lui Hristos”.

Versetele: „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece” (Matei 24:35); „Cuvântul Domnului rămâne în veac” (1 Petru 1:25) și „Iarba se usucă, floarea cade; dar cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veac” (Isaia 40:8) - ne arată clar că “Adevărul Său niciodată nu se schimbă. Cuvântul lui Dumnezeu rămâne același”.

De alegem pe Isus Hristos, care este Calea, Adevărul și Viața, vom înțelege Cuvântul lui Dumnezeu, sacrificiul pe cruce și dragostea infinită pentru om și creația sa. Domnul Hristos, în Grădina Ghețimani, în noaptea dinaintea răstignirii, a fost „mâhnit”, „întristat de moarte”, „însăpăimântat”, „într-un chin ca de moarte” (Matei 26:37-38; Marcu 14:33; Luca 22:44). Iisus a lăsat să se vadă suferința Sa lăuntrică, ceea ce simțea în acel moment, și S-a încrezut, total, în Dumnezeu Tatăl.

„Creștinismul autentic nu este o religie; mai degrabă înseamnă să ai o relație corectă cu Dumnezeu, primindu-L pe Isus Cristos ca Mântuitorul-Mesia, prin har, prin credință.

Da, creștinismul are „ritualuri” de îndeplinit (de exemplu botezul și Cina Domnului). Da, creștinii au „reguli” de urmat (de exemplu, să nu ucizi, să vă iubiți unii pe alții etc.). Totuși, aceste ritualuri și reguli nu sunt esența creștinismului. Ritualurile și regulile creștinismului sunt rezultatul mântuirii. Atunci când primim mântuirea, prin Isus Cristos, suntem botezați, ca o proclamare a acestei credințe. Luăm Cina Domnului în amintirea jertfei lui Cristos. Respectăm o listă de lucruri pe care să le facem și pe care să nu le facem din dragoste pentru Dumnezeu și ca mulțumire pentru ceea ce a făcut El”.

Chimistul francez, Louis Pasteur, fondatorul microbiologiei, afirma: „Cu cât studiez mai mult natura, cu atât sunt mai uimit de lucrarea Creatorului.”

Francezul JEAN de La Bruyere, scriitor moralist afirma: „Eu simt că un Dumnezeu există și nu pot înțelege deloc că s-ar putea să nu existe. Sunt însă unii care se depărtează de credință; aceasta dovedește că în lume sunt și monștri.”

Scriitorul rus. Lev Tolstoi, afirma: „Conștiința divinității sufletului tău e temelul metafizic rațional al vieții. Iubirea e manifestarea în viață a acestei conștiințe a divinității tale (temelul religios al vieții). Înfrânarea patimilor, păcatelor, ispitelor care stau în calea manifestării iubirii e viața bine cumpănită (temelul moral)”.

Creștinul respectă toate celelalte religii, culte religioase, confesiuni și consideră că indiferent de convingerile religioase trebuie să existe înțelegere și respect între toți oamenii planetei, pentru pacea și bunăstarea națiunilor lumii.

Și noi, asemeni Lui, avem libertatea nemărginită și trebuie să fim sinceri înaintea Domnului, să avem o relație sinceră, deschisă, respectuoasă.

El permite încercări, ispitiri și presiuni ale vieții ca să vină peste noi, astfel încât să avem posibilitatea de a răspunde fie prin a ne încrede în ceea ce simțim și trăim, fie prin a-L crede pe El pe cuvânt.

Și fiecare dintre noi putem să ne obișnuim să ascultăm de gânduri, sentimente și circumstanțe, sau ne putem deprinde să ne încredem în Cuvântul lui Dumnezeu, în pofida tuturor sentimentelor și experiențelor vieții. Trebuie să hotărâm, prin voința noastră, să credem că adevărul Cuvântului Său depășește realitatea sentimentelor noastre.

Spiritualitatea este, de fapt, un fenomen natural. Nu este nimic altceva decât conștiința și capacitatea omului de a-și recunoaște sufletul. Spiritualitatea încurajează creația și ne îndeamnă să urmăm calea. Este o călătorie a autocunoașterii și a iluminării.

Spiritualitatea ne ajută să învățăm adevărul, pe când religia ne spune care este adevărul, predică despre crearea universului și despre cum am ajuns să fim pe această planetă.

Pe de altă parte, spiritualitatea ne permite să explorăm singuri și să aflăm răspunsurile la întrebările pe care le avem. Ne oferă curajul de a ne adânci în diferite mistere și enigme.

Spiritualitatea nu presupune reguli și obligații, ci ne încurajează să ne ascultăm și să ne urmăm intuiția și să facem lucrurile în conformitate cu aceasta. Ne eliberează și ne transformă în versiuni mai bune ale propriei persoane. Și nu trebuie să îți faci griji cu privire la vreo pedeapsă sau vreo recompensă. Spiritualitatea, în contradicție cu religia și ideologiile stabilite, oferă fericire și pace interioară.

Fundamentul spiritualității nu este frica, ci credința. Religia are multe încăperi în care se regăsește frica - teama pentru acțiunile noastre, consecințele, moartea etc. Iar spiritualitatea are la bază doar iubirea. Ne dă energia să acționăm din dragoste și să luăm orice decizie cu sinceritate, nu din frică. Spiritualitatea ne ajută să vedem adevărul și ne unește. Ne permite să acceptăm diferențele, asemănările și unicitatea tuturor.

În vremea noastră în diferite zone ale lumii fanatismul religios este folosit pentru a diviza oamenii. Numai îndepărtarea permanentă a omului față de Dumnezeu a făcut posibilă apariția marilor religii (creștinismul, iudaismul, islamismul, hinduismul, budhismul). Nu există religii superioare sau inferioare ci doar credințe religioase diferite, care pot coexista pașnic. Trebuie să înțelegem că fiecare dintre noi este creație divină, și că indiferent de apartenența religioasă, suntem toți copii lui Dumnezeu.

Solomon a spus despre Dumnezeu astfel: "El a pus de asemenea gândul veșniciei în inimile oamenilor..." În inimile noastre, noi suntem conștienți că acest "aici-și-acum" nu înseamnă totul. Pr. Constantin Alecsandrescu în recentul vol. *O Încercare de Dogmatică ortodoxă, Editura Bogdania, 2019 afirmă:* „Sfânta Scriptură exprimă adevărul despre Spiritualitatea lui Dumnezeu într-un mod diferit prin aceea că-i scrie lui Dumnezeu apriat însușirile proprii numai Duhului. Așa citim în a II-a Lege 32,39, cum că Dumnezeu a zis către Israieliteni: *“Vedeți și cunoașteți că Eu sunt și nu este Dumnezeu afară de Mine”*; și în Apocalipsa 1,1 citim: *“Eu sunt și Cel ce va să vină, Atotputernicul”*. În ambele aceste două locuri se înfățișează Dumnezeu că personalitate consecință de Sine; iar conștiința de sine și personalitatea sunt proprii numai unei ființe Spirituale. Proorocul David zice: *“Toate ce a voit Dumnezeu a făcut în cer și pe pământ, în mări și în toate adâncurile”*, și Apostolul Pavel în Ep. către Efeseni 1, 11 zice: *“Dumnezeu le face pe toate după sfatul voinței Sale”* Și în Ep. către Romani 11,33 zice: *“O adâncul avuției și al științei și al înțelepciunii lui Dumnezeu! Cât de necuprinse sunt judecățile Tale și necurmăte căile lui, căci cine a cunoscut cugetul Domnului?”* În aceste locuri se scrie lui Dumnezeu rațiune și voință, care sunt facultăți exclusive ale Duhului. Iisus Hristos zice: *“Tatăl Meu până acum lucrează și Eu lucrez”* și

versetul 26: *“Precum are Tatăl viață în Sine, așa a dat și Fiului să aibă viață în Sine”*.

În aceste locuri se scrie lui Dumnezeu viața și activitate continuă. În urmă se numește Dumnezeu în Sfânta Scriptură apriat Duh; și anume însuși Iisus Hristos, fiind întrebat de o femeie samaritană, unde se cuvine a se închina lui Dumnezeu în muntele Garizim precum socoteau ei, i-a răspuns: *“Duh este Dumnezeu și cei ce se închină Lui cade-se să se închine Lui în Duh și în Adevăr”*. Iisus a întrebuintat aici cuvântul *“Duh”* în înțelesul propriu, care l-am determinat mai sus, adică spre a desemna o ființă necorporală sau nematerială, nemărginită prin spațiu, pretutindeni de față și rațional, liberă. În același înțeles zice Ap. Pavel: *“Domnul este Duh, iar unde este Duhul Domnului, acolo este libertatea”*.

Părintele științei, filosoful grec Thales din Milet era convins de existența lui Dumnezeu:

„Mai vechi decât orice este Dumnezeu, fiindcă nu este născut; mai frumos decât lumea, fiindcă este opera Lui; mai repede decât gândul, fiindcă străbate universul; mai înțelept decât timpul, fiindcă descoperă toate. Dumnezeu este ființă fără de început și fără de sfârșit.”

Acum, a merge prin viață obținând orice și oricum numai pentru a muri despărțit de Dumnezeu pentru eternitate ar fi mai mult decât inutil pentru oricine! Însă Dumnezeu a creat o cale nu numai pentru a face posibilă obținerea fericirii veșnice (Luca 23:43), ci și pentru a face și viața aceasta plină de satisfacție și sens.

Cum se poate obține deci fericirea veșnică și acest „rai pe pământ”?

Un răspuns convingător l-a dat *Nicolae Steinhardt*: „De ce îi este omului de astăzi foame? De iubire și de sens.”

Desigur că fără iubire, fără adevăr și lumină viața este lipsită de sens și de binecuvântare.

Educația, înțelepciunea, cultura, știința, ne fac conștienți de menirea noastră pe Pământ, de rostul vieții și ne dă speranța că suntem părțică din universul infinit, deci parte din Însuși Dumnezeu.

Școala, instituțiile de cultură, literatura, familia, societatea în ansamblul ei trebuie să contribuie într-o măsură mai mare la educația moral-spirituală a cetățenilor, la afirmarea valorilor și îmbunătățirea relațiilor interumane și asigurarea păcii și bunăstării tuturor popoarelor lumii.

Prof. univ. dr. Viorica Moisuc

Trăim într-o Românie nici „mare”, nici „tare”, nici „verticală”.

Multe sau puține, nouă decenii de viață îmi dau tăria de a privi realitatea cu mai multă înțelegere, cu grijă pentru viitorul țării în care m-am născut, am trăit, am muncit, pământul în care se odihnesc toți strămoșii mei - țărani ardeleni și vâlceni. Istoricul are o viziune mai largă asupra prezentului, tocmai fiindcă știe trecutul. El adună piesele aparent disparate ale întâmplărilor și reușește să înțeleagă logica lucrurilor petrecute, să afle firul roșu al determinării unui fenomen care, la prima vedere, pare puțin important sau deloc important.

Astăzi, tot românul ar trebui să știe că România Mare de acum o sută de ani, construită cu răbdare, cu jertfe incalculabile, cu dibăcie, cu verticalitate și îndrăzneală, nu de o generație, ci de zeci sau sute de generații care au rezistat pe pământul ancestral fără a-l părăsi, indiferent de greutate, fără a-l trăda, această Românie de care ne place să vorbim, nu mai este nici „mare”, nici „tare”, nici „verticală”. Este, în primul rând, ciopârțită teritorial: nu mai are decât o parte din Bucovina istorică, mai puțin de jumătate din Moldova istorică, o parte din Dobrogea istorică. Veți spune: „rușii sunt de vină!”. Da, dar nu numai ei. O veche zicală românească ne spune că e bine să vezi mai întâi „bârna din ochii tăi” și apoi „paiul din ochii celuiilalt”. Ni se aplică și nouă. Să le luăm pe rând, ca să putem înțelege mersul lucrurilor.

Domnul cărturar Dimitrie Cantemir Voievod a crezut orbește în Petru cel Mare al Rusiei, a pierdut împreună cu el la Stănilești, pe Prut, războiul cu turcii, s-a așezat apoi în liniște la umbra Împăratului tuturor Rușilor și a lăsat Moldova de izbeliște. Turcii i-au așezat pe fanarioți - ca buni funcționari ai Porții - să domnească peste românii din Principate. N-au mai fost, de atunci, nici un Ștefan cel Mare, nici un Țepeș, nici un Mihai. Când austrieicii și rușii s-au învoit între ei să cumpere de la turci Nordul Moldovei, pentru că altminteri Austria n-avea „drum” către Galiția anexată, a fost acolo un Grigorie Ghica-Vodă care a luptat pentru țara lui împotriva tuturor. A fost ucis. A rămas o figură luminoasă a acelor vremi și un exemplu de curaj.

Îl preamărim pe Napoleon I; uităm însă de înțelegerea lui secretă cu țarul, ca Rusia să anexeze Principatele române și să-și așeze granița cu Turcia pe Dunăre. Ocupația asta s-a început la 1806, iar la 1812 turcii și rușii au sfârșit a doua oară Principatul autonom Moldova, jumătate din pământul ce mai rămăsese după anexarea Nordului țării de Austria, ocupându-l rușii. Pentru că le surâdeau gurile Dunării, drumul către Balcani și Strâmtori.

Că așa-zisele tratate din 1776 și 1812 au fost nule și neavenite de la bun început și așa au rămas până în ziua de azi, pentru că Poarta suzerană a cedat un pământ care nu-i aparținea, știe toată lumea. Dar calvarul românilor din aceste teritorii ocupate de ruși, până la eliberarea lor în 1918, îl știu doar oamenii locului. Noi știm doar ce scrie în documente și în unele mărturii, dar realitatea este de neimaginat. „Pohod na Sibir” spune multe.

Mihai Viteazul a dorit să unească sub sceptrul său cele trei țări române. A fost o idee generoasă, măreață, dar depășea limitele de înțelegere ale epocii. A rămas un simbol peste veacuri. Dușmanii neamului nostru - străini și români vânduți - l-au împroșcat cu noroi: aventurier, conchistador, „imperialist” etc. Cui prodest? Țăranii îi preamăreau faptele și-i deplângeau sfârșitul demn de barbaria feudală, cei cu „știință de carte” îl puneau la index.

Să ajungem la Războiul de Întregire Națională și la Hotărârile de unire cu Țara. Au fost atunci personaje emblematice. Cuza, Kogălniceanu, Brătienii, Marghiloman, Averescu și Prezan, Ferdinand și Maria împreună cu mulți alții, cu armata, cu țăranii și orășenii, cu toată națiunea română. Ei au dus la capătul dorit, lupta și visul strămoșilor: România întreagă, independentă și suverană.

Ce am făcut cu ea? Am păstrat-o 22 de ani. Forțe ostile au trecut iar la ciopârțirea ei: rușii au luat mai mult de jumătate din Moldova, ungurii - cât au putut mai mult din Ardeal, bulgarii - sudul Dobrogei. După ce s-a săvârșit această spoliere fără să se încerce măcar - chit că rezistența românească n-avea sorți de izbândă - acea luptă pe viață și pe moarte, pe care ne-o arătasera cei de la Mărășești, regele a plecat pe alte meleaguri, țara rămânând de izbeliște, la cheremul oricui. Armata română a salvat situația. A reușit să reîntregească țara măcar la Est. Se critică alianța

cu Germania lui Hitler. Întreb: ce altă opțiune era? Franța era istorie, Anglia dezinteresată. Rusia bolșevică? Ea, care stătea cu ochii înfiți în Carpați și la Dunăre? Ea, care-i mitralia la Fântâna Albă pe românii care fugeau din raiul bolșevic spre granița românească? Ea, care-i trimitea cu miile în Siberia înghețată?

Realitatea faptelor istorice știute și dovedite a devenit politică! Ion Antonescu a fost împușcat ca mare „criminal de război”! Pentru că a îndrăznit să readucă acasă Basarabia și Bucovina. Dar Stalin ce era? El era „salvatorul”, „eliberatorul”! Cei pricepuți la aritmetică au numărat și au spus că numărul victimelor, adică al oamenilor omorâți de Stalin, întrece cu mult numărul oamenilor uciși de Hitler. De ce la Nürnberg, la „procesul criminalilor de război”, procurorul acuzator a fost omul lui Stalin? De ce Mihai I a primit cu deosebită satisfacție decorația supremă (Орден „Победа” - n.r.) de la Stalin care i-a omorât pe românii noștri în Bucovina și Basarabia, care cotropise din nou aceste pământuri străvechi românești, de la Stalin care falsificase documente, transformând ultimatumul din iunie 1940 în „Acord româno-sovietic”?

Și câți alți „de ce?” își așteaptă răspunsul!

Au murit militari români degeaba fiind aliați cu rușii! A fost înfometat poporul român pentru că plătea de „n” ori despăgubirile de război către U.R.S.S. conform unui tratat de pace ai cărui făcători nu voiau să vadă adevărul. România, datorare Rusiei? În 1877 și 1878, Poarta Otomană plătea Rusiei despăgubiri de război, pe care „aliatul” român nu le-a văzut! Le-a cerut Kogălniceanu pentru țara lui la Congresul de pace de la Berlin, în 1878. Degeaba! Participarea ei la război devenise „o bagatelă”, cine își mai aducea aminte? Măcar dacă țarul ar fi putut ocupa România! Dar n-a putut! Românii n-au înțeles ce noroc dăduse peste ei și s-au opus.

În 1917, proclamând înaltele principii ale libertății popoarelor, Lenin și Stalin au confiscat Tezaurul României trimis spre păstrare la Moscova „cu acte în regulă”, în virtutea unor considerente pe care nici azi nu le cunoaștem exact. Ne-am oprit la niște explicații cât se poate de simpliste. Oare averile mari cum s-au păstrat de domnitorii români când năvăleau peste țară turcii, tătarii și muscalii? În taințele mănăstirilor fortificate. Ni le-au lăsat întregi. Noi le-am dat rușilor de bună-voie să le „păstreze”! Nu le-au

cerut ei. Cine nu știa că pentru ruși orice tratat sau convenție sau alt act, ștampilat și semnat, este o simplă foaie de hârtie? Nu știa tocmai Brătianu, nu știa tocmai Titulescu?

De ce Mareșalul Antonescu a salvat tezaurul țării sub nasul nemților, zidindu-l la Tismana, de nu l-au aflat nici măcar rușii eliberatori? L-au împușcat, că era „criminal!”. De ce am pierdut noi din nou insula Șerpilor, Bucovina și Basarabia? Ne-a silit cineva sau ne-ar fi putut sili cineva să semnăm un tratat „de bază” cu Ucraina ca să confirmăm ocupația acelor părți ale Moldovei anexate de U.R.S.S. și care ne reveneau de drept după destrămarea colosului sovietic? Nu există justificare pentru așa ceva!

Mare grijă se afișează pentru românii din afara granițelor țării, așa numita „diaspora”! Dar cei abandonati - a câta oară - în Bucovina lui Ștefan cel Mare, ei ce sunt? Îi dăm pradă cui?

Anul 2020 pune iar pe tapet Trianon-ul.

Nici un om întreg la cap, care știe un dram de istorie din clasele primare, n-ar putea să considere tratatul de pace semnat în iunie 1920 de toate Puterile Aliate și Asociate cu Ungaria, altceva decât confirmarea internațională a unui fapt consumat cu doi ani în urmă, adică implozia colosului poliglot austro-ungar și constituirea, prin autodeterminare, a statelor naționale, independente, suverane. Ungaria însăși a devenit și ea un stat național pe pământul locuit de unguri. De ce se face o „tragedie” din Trianon? Ungaria l-a semnat și l-a ratificat. Teritoriul Ungariei n-a fost ciopârțit, a rămas întreg. A pierdut doar teritoriile ocupate prin cucerire, care nu-i aparțineau și erau locuite de națiuni nemaghiare.

De ce destrămarea și dispariția imperiului dualist austro-ungar a fost „o eroare istorică”? Aș zice că lucrurile stau exact invers. Existența unui astfel de stat a fost „o eroare istorică”! Un stat în care minoritatea maghiară și minoritatea austriacă stăpâneau prin forță și teroare o majoritate absolută de români și slavi. Această „eroare de stat” se afla într-o criză totală când, în disperare de cauză, a plecat la război contra Serbiei, împinsă de la spate de Ungaria care se legăna în visurile „regatului Sf. Ștefan”!

De ce atunci atâta încrâncenare? De unde să mai vină un Attila, un Arpad, un Carol de Habsburg? La noi, postul de radio „România” transmite seara, la ora 9 fără zece, emisiunea „Povești de

adormit copiii”. Numai că ele sunt cât se poate de pașnice.

De ce românii (?!) au semnat în 1989 „nevinovata” „Declarație de la Budapesta”? Pentru cine și pentru ce? De ce guvernul român a cedat de bună voie Ungariei „Moștenirea Gojdu”, care nu-i aparținea? Acele valori lăsate de Gojdu pentru tineretul studios din Ardeal nu puteau fi înstrăinate prin decizia unilaterală a unui guvern, decizie luată fără înștiințarea B.O.R. care administra acea avere, fără aprobarea Parlamentului țării. Moștenirea Gojdu n-a fost luată cu forța de Ungaria. Ea a primit-o însă cu bunăvoință! N-are nici o vină, decât că a fost părtașă la încălcarea voinței testamentare a unui mare român mecenat.

Tot Ungaria e de vină că poate cumpăra nestingherită pământul Ardealului, metru cu metru pătrat? A împiedicat-o cineva? Că doar Ardealul nu e „o bucățică de zahăr” pe care s-o înghită cineva! Nu o înghite, dar o bagă în buzunar.

Ar mai fi multe de spus, multe de întrebat. Amărăciunile unui om, ale unui istoric, trecut prin mai multe „sisteme” de dictatură, se adună zi de zi. Amărăciunea că faptele strămoșilor nu se cunosc de cei care au luat (Dumnezeu știe cum) cârma țării și acționează orbește, fără să-și arunce privirea înapoi, spre cei care au fost și au murit pentru țara asta; acționează la ordin pentru că sunt, pasă-mi-te, în „serviciu comandat”!

Toate acestea nu pot crea nici optimism, nici încredere în viitor, nici măcar siguranța zilei de mâine.

Tot ce am spus mai sus m-a îndemnat să răsfoiesc, împreună cu cititorii, file ale istoriei românești ca să înțelegem împreună că românii au străbătut cu toții, secole de-a rândul, calvarul vitregiei timpurilor, dar au renăscut mereu. Pentru jertfa celor care nu mai sunt am scris această carte, pentru cinstirea lor m-am aplecat asupra documentelor, spre a pune sub privirea celor de azi care mai cred în viitorul neamului lor, adevăruri care trebuie să ne țină memoria trează și speranța nealterată.

Dumnezeu să-i ajute pe Români să treacă și peste încercările ce-i așteaptă!

De reținut ce afirma **Petre Țuțea**: "Mă mișc între Dumnezeu și Neamul din care fac parte, în afară de acești termeni, nu văd nimic semnificativ între cer și pământ!"

Alecui RENIȚĂ: BASARABIA MEA

Într-o lume întoarsă pe dos, ai sentimentul zădărniceii să scrii, cu inimă de îndrăgostit, despre Baștină, Părinți, Credință, Patrie. Mai ales când simți nevoia să nu te asemeni cu un robot răblăgit, ci să atingi lucrurile sfinte cu aripi de înger păzitor, să miști ușurel dantela de la fereastra copilăriei, să revezi cuibul matern și chipurile dragi, să deschizi larg ochii și să savurezi priveliștile din pragul casei părintești, să alergi prin ierburile primăverii și să te speli cu roua dimineții, să te oprești pe malul râului ce străbate vatra satului și să ascuți poveștile Naturii depănate de apa curgătoare, să privești păsările cerului și să le rogi să-ți spună cum arată Patria ta de la înălțime. În această lume întoarsă pe dos, în care exprimarea artificială și profanarea lucrurilor sfinte au ajuns o normă, totuși, te întrebi – chiar dacă traversăm un timp al smintelilor colective, de dragul modei trecătoare, e obligatoriu să-ți batjocorești rădăcinile, să evadezi din sufletul viu al limbii române și să te arunci în fluviul otrăvit al cinismului, bășcăliei și derizoriului, al cuvintelor moarte, golite de scânteia divină?

O putere răbufnită din adâncuri te reîntoarce la fire, te face să îmbraci în metafore frumusețile descoperite de-a lungul anilor, te îndeamnă să aduni vârstele și anotimpurile vieții într-o imagine-simbol sau într-o baladă fără sfârșit, te îmbunează până începi să le mărturisești tuturor compatrioților că Icoana meleagului natal se păstrează în suflet și se transmite din generație în generație ca cea mai de preț avere și moștenire. Patria?! Ce o fi? Un zbor de renaștere continuu peste casa de Acasă, un zbor blând prin paradisul în care se află tot neamul tău, de la începuturi și până în eternitatea lui? Iar tu, Basarabia mea, ce cuvânt de taină ești, dacă timp de o viață îți cauți sensul și descifrarea, fără să-ți înțeleg până la capăt tăcerile, supliciile și martirii? Spune-mi ce ești, cine ești tu, Basarabie, — pământ roditor de la margine de Țară, hotar de civilizație latină,

vatră râvnită, abandonată și uitată, arcași încremeniți pe crenelurile cetăților de pe Nistru, misionari de credință creștină, carte de rugăciuni cu filele rupte, răzeși neîncovoiați de hoardele de nomazi, logos al Domnului și cuvânt al lui Eminescu, poligon de experimente moscovite, casă fără de ușă, zbor frânt, hartă sfâșiată de străini, neam de vulturi în colivie, româtime de sacrificiu? Ce ești tu, baștina mea? Care este destinul și rostul tău în lume? Încotro îți duci rana neînchisă și crucea îmbibată de sânge nevinovat? Basarabie, vatră de rugăciune, catedrală de pelerinaj în aer liber. Ți-am căutat altarul ani în șir. Am tăiat cărări noi spre locuri ascunse, am scotocit în grotele din stâncile Nistrului, Prutului și Răutului, am atins pietrele sfințite din zidurile cetăților voievodale, am colindat văile, luncile și colinele înveșnicite de târguri și sate cu hrisoave domnești. Pelerinajul meu spre altarul tău tănuțit derula pe o hartă a memoriei străvechi, o hartă transmisă din tată în fiu ca pe un jurământ și datorie sacră. Dealurile îmbrăcate în codri seculari, șesurile pestrițate de flori, costișele brodate în verde, lanurile poleite cu aur, orizonturile pierdute în depărtări chemătoare – toate purtau în ele iubirea Creatorului și proștețimea începuturilor. Basarabia, ce splendoare alunecată din palmele lui Dumnezeu la facerea lumii! O simfonie a veșniciei și frumuseții mă însoțea, deschizându-mi panoramele de basm și drumurile de dor. Mă mișcam printre oameni binevoitori, printre locuri fascinante, mănăstiri rupestre, icoane îmbătrânite, biserici uitate, rugăciuni abia șoptite. Mă lăsam vrăjit de peisajele blânde, întinse ca o salbă de mărgăritare de la Cristinești ai Hașdeu de lângă Hotin până la Ismailul mareșalului Averescu de pe Dunăre, de la Sulița de pe Prutul de Sus până la Șaba de la gura Nistrului, de la mănăstirile din apropierea Carpaților până la nisipurile de aur de la Budachi, de pe țărmul Mării Negre. Oriunde mă purtau drumurile, descendenții legendarilor domnitori moldoveni, îmi arătau cu mândrie casele lor iubitoare de frați, iar dulcea limbă română desprinsă de pe buzele basarabenilor – o adevărată victorie în fața străinătății — părea o minune învăluită între balada lui Ciprian Porumbescu și rapsodia lui George Enescu. De la un drum la altul, de la o mărturisire a unor mari inimoși la alta, mă convingeam că altarul pe care îl căutam, nu fusese răpit sau distrus, că se afla la

loc sigur, iar rugăciunile se înălțau, după secole de asuprire, în aceeași limbă a lui Dosoftei, Creangă și Mateevici. Ce bucurie să descopăr că nimic esențial din substanța românească, a peste patru milioane de băștinași, nu se amestecase cu rasa nomado-mongoloidă năvălită dinspre Est, cu aere de stăpână. Ce tresărire prevestitoare, ce fior necunoscut m-a străbătut, la un răsărit de soare, într-o dimineață de gustar, când, de pe o stâncă uriașă înălțată peste apele Nistrului, priveam cum se transfigurează și se rânduiesc orizonturile pe harta matinală a cerului, — atunci, în acele clipe divine am simțit străfulgerarea și revelația — altarul pe care îl căutam de atâta vreme e cu mine, e peste tot unde mă mișc, e chiar Basarabia întreagă!

Uneori, îngerii se lasă din ceruri și vin pe pământurile nedreptățite să aline suferințele și durerile oamenilor umiliți și năpăstuiți. Unii îngeri, văzând răbdarea cristică a basarabenilor și dâra de sânge lăsată de istoria lor, au luat chipul localnicilor și au rămas să viețuiască între ei, împraștiind în sufletele nedreptățiților semințele iubirii, omeniei și încrederii în justiția lui Dumnezeu. Poate de aceea, în localitățile basarabene, chipurile mamelor, copiilor și ale bătrânilor par desprinse de pe icoane sau de pe frescele cu îngeri din biserici. Nici o nenorocire și nici o crimă abominabilă comise de Rusia țaristă sau sovietică — dezmembrarea Țării, ocuparea Basarabiei, asasinarea elitelor românești, masacrele colective, moartea a sute de mii de băștinași prin înfometarea planificată, arestările, deportările, prigonirea lui Hristos, incendierea lăcașelor sfinte, desproprietărirea, comunizarea — nici un experiment diabolic nu le-a schimbat originea, limba și seminția, nu le-a zdruncinat temeliiile și nu i-a oprit din drumul lor de a ajunge Acasă, la stupul-mată, de a fi împreună cu tot roiul, cu tot neamul românesc. Fiindcă pentru basarabeni get-beget, indiferent de regimuri, Acasă a însemnat totdeauna România întreagă — cea de la Nistru până dincolo de Tisa și Dunăre, din Carpați până în Dobrogea și Marea Neagră.

Basarabie, ce fericire e pentru mine că m-am născut în Casa Ta și sunt al tău, că m-ai lăsat să mă contopesc cu luptătorii tăi și să mă fac una cu pământul tău martirizat. Cum să-ți mulțumesc, Basarabie, că mi-ai îngăduit să te iubesc în timpurile, când iubirile erau interzise și

condamnate, iar haitelor de profitori și lichele le erau silă de tine!? Ce cuvinte de recunoștință să-ți aduc că atunci când erai singură, părăsită și ostracizată, fiindcă priveai cu jind peste Prut, ai avut încredere și m-ai onorat să fiu împreună cu tine, în carcera lor, în temnița lor. Poate, după atâția ani de tăcere, îndrăznesc să te privesc în ochi și să-ți mărturisesc, fiindcă tu ești veșnică, iar ceasul meu e trecător — la școală și în anii de studenție stăpânii de la Moscova m-au învățat să le iubesc țara lor, nu pe a mea. Cei mai erudiți profesori universitari ne cultivau abil dragostea față de Rusia și disprețul amestecat cu ură față de România. Și eu, împreună cu generațiile de după război, am primit, un pașaport fals, cu o identitate falsă. Ca să nu mori de foame și să fii în rând cu lumea resemnată, pentru o bucată de pâine străină, regimul te obliga să minți frumos, să amăgești convingător conaționalii, să îndrugi cu nerușinare că moldovenii au fost smulși din robie, din ghearele românilor și eliberați de armata roșie. Condițiile înjosoare le impunea regimul, dar persoana decidea să le accepte sau nu. Pentru slugoii de partid și de stat, pentru tot soiul de intelectuali și oameni de creație, minciuna combinată cu românofobia, era scara pe care urcau în „raiul” Moldovei Sovietice. Foarte mulți din ei s-au dus în mormânt, fără să se pocăiască, fără să-și ceară iertare de la poporul pe care l-au schilodit și îndobitocit. Creierul mutilat al moldovenilor poartă numele tuturor celor care au colaborat cu ocupații, au elogiut puterea sovietică și au mințit conștient că moldovenii nu sunt români, vorbesc o altă limbă decât româna, iar țara lor e URSS, și nu România.

În timpurile cele mai mârșave, când eram scuipat — și de cei de sus, și de cei de jos — de străini și colaboraționiști pentru credința mea românească, nu am acceptat de dragul carierei profesionale, să rostesc, pentru protocol sau ritualul de angajare, măcar o silabă împotriva României și a Neamului românesc. Scârbă și milă mi-a fost și îmi este de corul trădătorilor, fariseilor și rătăciților. În fața lui Dumnezeu vii singur, cu viața ta, cu faptele bune și rele, cu păcatele tale, nu cu regimul sau partidul pe care le-ai servit. Ce fericit și bogat sunt că, după ce am trecut prin infernul rusesc, pot pune mâna pe inimă și mărturisi — mă simt curat și demn în fața Țării mele — România! În anii de ocupație sovietică, contrar ideologiei oficiale, am spus bandei comuniste de la

Chișinău, cu prețul libertății mele, că Basarabia este românească, nu rusească. De-a lungul vieții mele, când toți considerau că Uniunea Sovietică va fi veșnică, nu am fraternizat cu comisarii roșii, nu am intrat în partidul lor, nu am îndoctrinat moldovenii și nu am elogiat ocupații. Pentru mine, Basarabia a avut și are chipul frumos și blajin al mamei mele nemuritoare. Pentru mine, Basarabia este mâna dreaptă a României, mână pe care românii adevărați o așteaptă din august 1944 pentru a-și face cruce cu dreapta în fața lui Dumnezeu și a Țării împlinite. România e tot ce am mai sfânt și, visez, ca în tinerețea mea, ca în anii de Eliberare Națională, să prind marea Zi a Reîntregirii națiunii române. Iar, dacă o fi să mai stea înlănțuite timpurile nedrepte în calendare întârziate, voi – cei care sunteți os din osul nostru, sânge din sângele nostru și ideal din idealul nostru – în clipele când hotarele strâmbe se vor prăbuși, nu uitați, oricât ne-ar acoperi anii sau pulberea stelară, să ne luați și pe noi, luptătorii fără de vârstă pentru unificarea României, să trăim împreună bucuria nemărginită a neamului românesc, să adunăm generațiile de ieri, de azi și de mâine, să le înfrățim pe vecie în Hora Unirii.

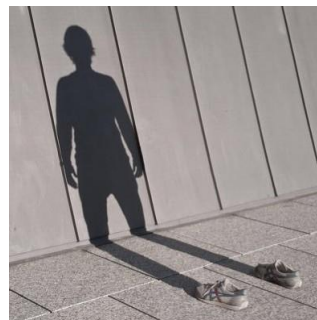
Când ocupații au înfășurat Prutul în sârmă ghimpată, s-a crezut că moldovenii și-au pierdut Țara, limba, memoria și identitatea. Nu este adevărat! S-a crezut că înghițită de imperiu, Basarabia a dispărut fără urmă în oceanul slav. Nu este adevărat! Ea a înviat din morți, și „cu moarte pe moarte călcând”, vine la tine, pentru totdeauna – România mea, România noastră. Am fost, suntem și vom fi în veac și de-a pururi o singură Ființă — Românească! E crezul unui român basarabean, e crezul neamului românesc din Basarabia.

Ben TODICĂ (Australia)

JUCĂRIA 2

Andra, o piesă din lumea șahului tradițiilor românești susținea la Digi 24 fm într-un interviu omenesc cu Cătălin Striblea spunea (după un concert în duet cu Enrique Iglesias) că se regăsește în stilul „Latino” și că a trăit într-o altă lume în el. Lucru care m-a dus cu gândul la „Teoria câmpurilor cu coarde” (String field theory) a lui Michio Kaku, care matematic propune că trăim într-un infinit de lumi paralele în același timp, executând destine diferite. Într-un interviu, Kaku susține că universul este o simfonie de chimii și că o chimie este o mulțime de armonii în care o armonie se scaldă în vibrația subparticulelor dintr-un atom. Adică, strivind protonii dintr-un atom observăm electronii, nutrinii și quaki care vibrează în armonie creând universul. Acest fenomen, Albert Einstein l-a numit „Mintea lui Dumnezeu” cea care crează această muzică simfonică, rezonând prin tot universul.

Muzica, continuă Kaku este cea mai complexă și sofisticată forță cu o diversitate bogată de atomi, protoni, neutroni, quarks și neutrinos creând muzica, iar melodia universului o compară cu Fizica. Calculatoarele Quantum ale viitorului vor opera cu informații din multiuniverse. Electronii pot fi în mai multe locuri deodată, adică într-un infinit de lumi paralele. Noi nu putem exista în toate aceste lumi, însă într-un imens număr

existăm. În unele universuri nu s-a născut soarele, iar în altele s-a stins, însă într-un număr mare locuim, dar trăim vieți și experiențe diferite. În unele avem mai multe păcate, în altele mai puține, în unele mai mult talent, în altele deloc. Fenomenul care conectează toate aceste lumi între ele, Kaku l-a numit (Entaglement) încâlcire. Deci, calculatoare există în mai multe universuri. Atunci, oamenii de știință au concluzionat, bazați pe fenomenul electronului prezent în același timp peste tot, că el poate transporta informații dintr-o lume în alta, prin domeniul digital.

Acum văd mai bine că am fost reduși să fim stimulați doar de bani, pierzând astfel celelalte puteri spirituale și senzori fizici.

Mutilarea fișcului, naturalului pentru a obține „omul nou”, robotizatul lipsit de senzații și emoții prin antrenare și educare continuă de gândire pozitivă în direcția mulțumirii de sine și împăcarea cu sine pentru neputința de a reuși. Această adevărată industrie a credinței în sine, în puterile noastre numai pentru găsirea succesului și fericirii are o investiție anuală de patru miliarde de dolari, industria modelării omului viitorului. Ți se oferă continuu libertăți personale, libertatea conștiinței și eliberarea ei de obligații și vinovății. Asta îmi aduce aminte că în Egiptul antic când preotul Amin i-a executat pe Nefertiti și fratele ei, Faraonii de atunci și au modificat religia dând legi păcătoșilor, prin care aceștia își puteau răscumpara greșelile/crimele cu bani, nemaifiind obligați să și le care cu ei după moarte. Deci, azi prin aceste legi/filozofii ți se dezvoltă simțul nevinovăției sau devenirea imună la greșală sau crimă, deci se aplică amortizarea, autovindecarea. **ALA DIN FAȚA MEA NU E SUFLET, E INAMIC/ȚINTĂ – TRAGE!**

Neluând în considerare sau nebagând în seamă pierderile libertăților economice și politice, antrenarea pe ascuns a societății în direcția înrobirii de bunăvoie și acceptarea împăcat și cu blândețe a sclaviei. Aceste legi sunt orchestrate/confecționate/proiectate să ne condiționeze fără milă ca să dăm vina pe noi înșine pentru neputința noastră de a reuși sau nu, de a nu fi capabili să ne adaptăm sau să ținem pasul cu filozofia corporației sau a sistemului care ne exploatează.

Cel mai efectiv motor de control al maselor de azi, dezvoltat de guverne este Auto-Satisfacția personală, adică nu trebuie să-l mai calmezi pe

nemulțumit că se calmează singur, găsim în pușculița lui personală din creier (noua religie) formule noi de împăcare. Chiar eu, acum mă împac singur la gândul că voi muri curând de bătrânețe și că nu se merită să mai lupt pentru drepturile care mi se iau unul câte unul pentru că nu mai sunt bani în pușculița pensionarului(adică tineretul nu mai vrea să muncească și dacă nimeni nu mai plătește taxe nu mai sunt bani în visterie. Unde și când naiba s-a stricat Jucăria? Dau drumul la drepturi și mă consolez la gândul că nu voi mai fi obligat să trec prin suferința/asuprirea care acoperă viitorul.

Budismul controlează cele mai mari ținuturi cu suflete sărace care trăiesc mulțumite cu puținul pe care îl primesc de la viață. Ei trăiesc în pace cu această viziune/ideologie morală și etică de sute sau chiar mii de ani. Ei sunt ca niște copaci tineri tăiați la un moment dat din viață și lăsați așa să existe până mor. Ei nu mai doresc alte experiențe. Ei intră într-o buclă, în care se învârtesc până mor și ce e mai dureros este că și civilizația pământului intră într-o astfel de repetiție. Această filozofie a fost culeasă și exploatată, adaptată de corporații pentru a controla angajații și apoi de guverne pentru controlul întregii lumi.

La origine suntem destinați să aflăm cine suntem ca să ajungem acasă, nu prin moarte ci prin ADEVĂR.

Calculatorul a facilitat noua ideologie folosită de capitalism pentru exploatarea eficientă a omului, domesticindu-l și transformându-l din suflet liber în robot. Totul are loc, se desfășoară la noi în cap, noi nu mai trăim în univers. Suntem convinși de aceste noi filozofii „desenate” ale economico-materialismului că nu suntem altceva decât materie de consum, niște oi incapabile, slabe și proaste. Că e vina noastră că suntem așa și că dacă mai dorim să existăm, atunci trebuie să învățăm să ne împăcăm singuri cu gândul că ni se da ceva de făcut în acest mod. Altfel (ne-au antrenat și orgoliul) ne facem de râs și o să murim de foame naturală. Taci și înghite gălușca! Problemele politice și sociale sunt puse în cărucia individului care se transformă în Țap ispășitor. Toți acești indivizi care creează aceste ideologii nu realizează ca la un moment dat vor cădea ei singuri în ele, că la urmă nu fac altceva prin această distrugere a naturalului dintre oameni decât să-și taie craca de sub picioare. Sigur, ei

sunt orgolioși și lacomi, însă cei din jur se fac vinovați prin neintervenție, tot așa cum de-a lungul istoriei nu au fost oprite toate căderile pământului. Omul în evoluția pământului nu e altceva decât un lanț de apocalipse.

Ți se spune mereu: E vina ta de aceea nu funcționează sistemul, tu nu ești capabil să-ți rezolvi singur problemele, să ții pasul cu ritmul societății. Fă cât mai multă educație fizică, meditații, controlează-ți respirația și nervii pentru a rămâne eficient pe câmpul de luptă, în formarea sănătoasă a instituției pe care o servești. Asta îmi aduce aminte de perioada militară. În armată, această tehnică perfecționează soldatul să devină o sculă eficientă.

Standardizarea societății ca filozofie, nu este atașată de etică și morală, iar Psihologia omului a devenit parte importantă, cheie pentru mărirea productivității corporatiste. Suntem antrenați politic, în mod corect ca atunci când faci păcate, când greșești, automat încerci să le ascunzi și să scoți în evidență doar părțile bune. Compania nu vrea muncitori slabi de înger și plângăreți, care să disturbe producția cu propunerile lor, ci oameni multumiți care tac și merg înainte chiar și cu-n deget frânt, să învâte să lucreze în mediu toxic, să fie docil și adaptabil, să se autocalmeze fără a deranja mediul înconjurător. Să pretindă că nimic nu s-a schimbat, că totul e normal. Această filozofie te deraiază, îți schimbă direcția de la problemele vieții, dându-ți impresia falsă că tu faci alegerea, că tu ești liber să alegi și atunci nu mai spui nimic. Această tăcere, oprire din a chestiona, din a pune întrebări îți ia dreptul dreptul de a te întâlni cu întrebările următoare generate de amorsarea discuției primei întrebări, călătorie care te ajută să-ți lărgești orizontul cunoașterii adevăratei stări politice și economice, în care exiști și să faci contact cu ideile vecinilor, care sigur declanșează atragerea forțelor în uniuni, forța reală de rezolvare sigură.

S-a distrus logica personală și colectivă, uniunea, liantul gândirii de grup. Pretinderea că ai liberă alegere, o patologie colectivă care nu mai are efect asupra omului pentru că a fost secătuită de etică și de morală.

Întrebarea se pune acum, domnule Michio Kaku, pe corzile teoriei dumneavoastră: cum ne întoarcem în lumea sufletului?

În lumea adevărată pe care am fost destinați să o trăim.

Dacă Jimmy Hendrix a cântat din suflet și a înnebunit lumea rock'n roll-ului fără a cunoaște a citi sau scrie vreo notă muzicală, Angelina Jordan are doar 14 anișori și cântă cu o pasiune de om matur și o forță de neegalat. Poate că are legătură cu acea „maestra deja” dintr-o lume paralelă, domnule Kaku. Țiganii noștri sparg lumea cu forța cântecului lor și nu au universități și conservatoare la bază! De unde aceste energii, dacă nu din izvorul inimii, al sufletului și al conexiunii divine multidimensionale. Există și o memorie a inimii! De ce este atât de iubită Andra în România? Este pentru iubirea și sinceritatea sufletului ei, ea comunică magistral cu națiunea prin corzile durerii și fericirii acestui neam, pentru că ea, prin vocea și dragostea ei sinceră și adevărată rezonază în simfonia universului. Jucăria mea azi e ADEVĂRUL și ea trebuie să fie a întregii lumi...

Dr. Stelian Gomboș

Din seria „Minima Moralia”

Între „vameș” și „fariseu”, între „fratele mai mic” și „fratele mai mare”...

Primele două duminici ale perioadei, bisericesti, a Triodului, ne pun în fața noastră, a minții și (a) conștiinței noastre, două pilde/parabole deosebit de semnificative și de elocvente pentru viața noastră spirituală și (pentru) urcușul nostru duhovnicesc: Pilda Vameșului și a Fariseului (Ev. Luca, 18, 10 – 14) și Pilda Fiului Risipitor (Ev. Luca, 15, 11 – 32)!...

Aceste două pilde sau pericope evanghelice ne postulează în niște ipostaze ori situații cât se poate de concrete și de reale, în adevărată și grăitoare asociere ori conexiune cu propria noastră viață și (cu) diferite ori variate aspecte și situații, punctuale, ale ei!...

Căci, noi, fiecare dintre noi, ne așezăm/ ne poziționăm, fie între vameșul păcătos, dar plin de regret sincer, corect și onest, plin de căință și pocăință, fără îndrăzneală și cu multă umilință și smerenie, când recunoaștem și ne cerem iertare, plini de asumare și (de) responsabilitate, pentru toate faptele, greșelile, păcatele ori patimile săvârșite de-a lungul vieții noastre, cerând, cu multă zbatere a inimii și zdrobire a cugetului ca, Dumnezeu, Preabunului și Preamilostivul, să fie „milostiv mie, păcătosului”, fie între cea a fariseului, orgolios și mândru, plin „de realizări și fapte mărețe”, care vine, plin de el, la Templu pentru a se arăta, grav și „plin de importanță” înaintea lui Dumnezeu care, aproape că ar trebui să-l primească cu surle, trâmbițe și, bine înțeles, cu covor roșu, de-a dreptul regal și imperial!”...

Pașul sau pașii noștri realizați de către noi, în acord și armonie cu vameșul, sunt plini de credință și nădejde că am ajuns ori că ne aflăm, deja, pe drumul cel bun, ce duce spre mântuirea trupului și a sufletului nostru, mai ales atunci când, ne aflăm în scaunul Sfintei Spovedanii, a Sfintei Taine a Pocăinței, unde și când ne plângem toată viața noastră cea rea, de până atunci, precum odinioară vameșul care stătea în Templu, în spate, neîndrăznind să-și ridice nici măcar capul ori privirea și numai se bătea cu pumnul în piept rugându-se, precum odinioară Psalmistul David, în Psalmul de pocăință 50!...

În acest context, în aceeași ecuație ori cheie a (po)căinței îi urmează vameșului, fiul cel pierdut, rătăcitor ori risipitor din cea de-a două pildă și duminică a Triodului, care vine înaintea Tatălui său, plângându-și faptele cu amar iar, Acesta – Dumnezeu Tatăl îl primește cu multă compasiune, îl reabilitează cu toată dragostea Sa părintească, și îl tratează cu multă bucurie, voioșie și ospitalitate pe acest fiu care, „mort a fost și a înviat, pierdut a fost și s-a aflat!”...

În altă ordine de idei, cum spuneam și, deci, în altă ipostază a vieții noastre ne aflăm, atunci când, îl urmăm sau imităm pe fariseul triumfalist, plin de mândrie și (de) emfază care, după cum se vede chiar și cu ochiul liber, nu urcă la Templu, spre a se căi și pocăi ci, mai degrabă, spre a-și „etala” calitățile, faptele, realizările și meritele sale, cu alte cuvinte, se „socoti” cu Dumnezeu și cu „acest vameș” care, în optica și viziunea lui arogantă și plină de prețiozitate, nu este altcineva decât „un păcătos”, în comparație

cu el și cu personalitatea lui plină „de dreptate și de adevăr”, căruia și căreia îi lipsește, însă, mila, îngăduința, compasiunea, iertarea și, îndeosebi, smerenia ori modestia!...

Cum, de altfel, în chip oarecum, asemănător, se întâmplă și cu fratele mai mare din cea de-a doua parabolă, care, nici măcar nu vroia să mai intre în casă, atunci când aude și vede ce se întâmplă, ci, de departe, afară stând, îi reproșează, Tatălui său, cu o atitudine plină de rigoare justițiară și (de) corectitudine legalistă, tratamentul, în viziunea lui, preferențial și, deci, discriminatoriu, față „de acest fiu, (nu frate) care ți-a mâncat averea cu păcătoșii și cu desfrânații”, timp în care „eu îți slujeam Ție, cu credincioșie, fidelitate și loialitate iar mie nu mi-ai dat nici măcar un ied să petrec și eu cu prietenii mei” uitând, sărmanul, că, în fond și la urma urmei, „toate ale Mele ale tale sunt și că, practic, tu ești împreună cu Mine, tot timpul, permanent și neîncetat ori neîntrerupt!”...

Altfel spus, de foarte multe ori dacă nu, de cele mai multe ori, fiind autosuficienți, pretențioși și emfatici, îl judecăm pe semenul, fratele și aproapele nostru, mai mult decât atât: îl doborâm și desființăm, prin atitudinile, gesturile și cuvintele noastre, ajungând, uneori, să-l facem din om neom, noi având certitudinea că „deținem” chiar adevărul suprem și corectitudinea veritabilă sau onestitatea autentică, uitând să „nu judecăm ca să nu fim judecați!” sau, „cu ce măsură veți măsura cu aceea vi se va măsura!”, totodată și cuvântul Părintelui Teofil Părăian conform căruia „ce faci te face și, ți se va face!”...

Astfel stând lucrurile, al nostru este doar a (ne) plânge faptele, greșelile și păcatele noastre, a avea, deci, atitudinea, umilă, sinceră și smerită, a vameșului și a fiului risipitor, căci, și noi suntem, pur și simplu, nimic altceva, decât niște lacomi și hrăpăreți precum vameșul de odinioară sau niște fii cheltuitori, risipitori, trădători și prădători, egoiști și desfrânați precum fiul (fratele) cel mic din Sfânta Evanghelie!...

Așadar, viața noastră, în diferitele ei momente și stări, pendulează între fariseism, ipocrizie, aroganță, superioritate, prețiozitate, suficiență de sine, mândrie și autoritate, pretinzându-ne a fi, nimic mai mult sau mai puțin, decât, „buricul pământului ori centrul universului” în jurul căruia trebuie să graviteze

toată creația și toată suflarea, dacă ar fi cu putință iar, alteori, atunci când ne trezim, ne revenim, poate și, datorită, intervenției/contribuției, pedagogice, plină de mesaj, sevă și substanță a lui Dumnezeu – cel Preabun dar și Preadrept ori Preaînțelept, ajungem, în situația și starea vameșului și a fiului celui mic, realizând /conștientizând, micimea, eroziunea, corupția și păcătoșenia noastră, devenind, astfel, niște oameni, normali, firești, plini de căință, pocăință și umilință, înțelegere, dragoste, milă și îngăduință față de aproapele, semenul și fratele nostru, bine știind, în sfârșit, că nimic nu este al nostru, nimic nu ni se cuvine ci, pe toate le-am dobândit, drept dar, de la „Dătătorul/Dăruitorul a toate” de la „Cel plin de milostivire, dragoste, bunătate și adevăr”, de la „Stăpânul și Creatorul a toată făptura!”...

Prin urmare, aceste două parabole, care nu fac altceva decât să (ne) scaneze, ca un RMN spiritual – duhovnicesc, în cele mai dinlăuntru ale noastre, în toată adâncimea și profunzimea sufletului, a vieții și viețuirii noastre, au calitatea ori capacitatea de a ne aduce acolo, unde suntem, de fapt, de a ne arăta adevărata noastră față și purtare și de a ne ajuta, în cele din urmă, să punem început bun vieții/trăirii noastre celei întru Hristos, care a concluzionat că” mai îndreptat a coborât la casa lui vameșul, în comparație cu fariseul!” iar fiul (fratele) mai mic „mort a fost și a înviat, pierdut a fost și s-a aflat!”, pe sine, întru sine, adică întru ale sale, ajutându-ne în acest mod, să ne (re)găsim și noi, întru noi, întru ale noastre, adică, întru adevărata, purificata și convertita ființă!...

Mihai EMINESCU

Din valurile vremii...

Din valurile vremii, iubita mea, răsai
Cu brațele de marmur, cu părul lung, bălai -

Și fața străvezie ca fața albei ceri
Slăbită e de umbra duioaselor dureri!
Cu zâmbetul tău dulce tu mângâi ochii mei,
Femeie între stele și stea între femei
Și întorcându-ți fața spre umărul tău stâng,
În ochii fericirii mă uit pierdut și plâng.
Cum oare din noianul de neguri să te rump,
Să te ridic la pieptu-mi, iubite înger scump,
Și fața mea în lacrimi pe fața ta s-o plec,
Cu sărutări aprinse suflarea să ți-o-nec
Și mâna friguroasă s-o încălzesc la sân,
Aproape, mai aproape pe inima-mi s-o țin.

Dar vai, un chip aievea nu ești, astfel de treci
Și umbra ta se pierde în negurile reci,
De mă găsec iar singur cu brațele în jos
În trista amintire a visului frumos...
Zadarnic după umbra ta dulce le întind:
Din valurile vremii nu pot să te cuprind.

Nicolae VASILE

PICĂTURA DE IUBIRE - POEME

Pulbere de iubire

Pășeam sfios
pe scara infinitului,
pornind din iubire,
șintind spre nemurire,
te îmbrățișam,
să mă iei cu tine-n zbor,
simțind că mușchii nu-mi mai vor,
să mă lipesc de tine,
să mă topesc de bine.

Fi-vom cândva doar gând,
 departe de Pământ,
 radiind în univers
 ceva ce mulți n-au înțeles.
 Pulbere de stele,
 noi vom fi,
 cu ploaia,
 pe Pământ, vom reveni,
 iubirea noastră
 va trăi din nou,
 făcând universului cadou
 semințe de viață,
 celule de iubire,
 născute din tine și din mine.

Ghiocei și suflete

Mergeam prin pădure,
 călcam apăsate
 peste frunzele uscate,
 de Dumnezeu aruncate,
 printre copaci viguroși,
 falnici și frumoși.
 Căutam ghiocei,
 prima mea tentativă,
 școlărească inițiativă,
 pentru învățătoare,
 să fie mai înțelegătoare.
 Deodată,
 unul mi-a ieșit în cale,
 mic, firav,
 privind spre soare,
 reușise să străpungă,
 frunze moarte să învingă,
 dându-și energia toată,
 la lumină să răzbată.
 Brusca,
 m-am simțit izolat
 și de griji înconjurat,
 în ce lume am intrat?
 Nu știam ce să mai fac,
 pe unde o să mai calc!
 Sub orice frunză
 putea fi un ghiocel,
 fără a vrea, fără a ști,
 aș fi putut călca pe el!
 Așa este și în viață!
 Suflete firave,
 ce le-avem în față,
 am putea călca pe ele,

fără minte,
 fiindcă nu mai privim
 deloc în jos,
 ci doar în sus și înainte.

Destin

Regina mea în cele multe,
 și-n altele ce or să vină,
 privește-n sus și înainte,
 nu la-ntuneric, spre lumină!
 Destule-s rele-n lumea asta,
 nu le lua pe toate-n seamă,
 poți ca să le vezi și basta,
 le-nțelegi, dar nu ai teamă!
 Creația, în viață și în artă,
 e dincolo de bine și de rău,
 cu inteligența-ți aplicată,
 împlini-se-va destinul tău.
 Iar când nu totul va fi bine,
 nu-i căuta cuiva vreo vină,
 și cele rele dispar de la sine,
 chiar de au esență meschină.
 Când acestea or să treacă,
 privește-n jurul tău senină,
 totul vine, totul pleacă,
 păstrează-ți aura divină!

Dacă aș fi!...

Dacă aș fi un cânt,
 aș sta la tine-n gând,
 aș fi cu tine, mereu,
 oriunde și oricând!
 Dacă aș fi un vers,
 pentru tine ales,
 aș fi în mintea ta,
 deloc n-aș mai pleca!
 Dacă aș fi un vis,
 de Dumnezeu trimis,
 aș sta la tine-n somn,
 cu tine să tot dorm!
 Dacă aș fi un dor,
 aiurea călător,
 te-aș ocoli de zor,
 să-ți fie mai ușor!
 Dacă aș fi o lumină,
 de natură divină,
 aș avea o speranță,
 să luminez a ta viață!
 Nimic din astea nu sunt,

un muritor așteptând,
oriunde și oricât,
pe al tău *farmec sfânt*.

Năluca

Ațipisem
și tu ai apărut,
nu știu de unde
și nu știu cum
Te-am strâns în brațe,
voiam să știu că ești
și că trăiești.
Simțeam că te topești,
cum e atunci
când strângi în brațe
ființa ce-o iubești.
Dar m-am trezit,
și tu nu mai erai.
Iar te-am pierdut,
poți să înnebunești,
cum e atunci
când pierzi de lângă tine
ființa ce-o iubești!

Trezirea în iubire

Iubito, draga mea,
chiar și în vis,
îți spun pentru prima dată așa,
sufletele noastre se vor bucura.
Am avut o noapte albă,
se făcea că Dumnezeu umbla
cu dalta și cu sfredelul
prin mintea mea.
Mă chinuia și mă chinuia
cu ceva ce conștiința mea,
poate și a ta, demult știa.
Era noapte, târziu,
casa dormea,
fără niciun ajutor,
doar c-un calculator,
ce înțelege,
înghite sau șterge,
ce trebuie sau ce nu trebuie.
Stai iubita mea, nu te speria,
n-am înnebunit,
ci doar m-am trezit,
dar trezirea mea a-nsemnat ceva,
curajul nebunesc
să-ți spun că te iubesc.

Când iubești

Când iubești,
așa într-o doară,
cuprinzi în tine încă o persoană.
Tot ce e al ei te doare,
iar restul lumii dispare.
Nici nu știi dacă e bine,
este precum o minune,
care vine sau nu vine,
n-o poți alunga sau ține.
Când n-o ai, îi simți lipsa,
când o ai, îi duci grija.
Totdeauna îi vrei doar bine,
chiar când nu mai e cu tine.

Plimbare prin sufletul tău

Curtea plină cu frați și surori,
o casă mică și niște flori,
vacii, găini, cucută, ciulini,
urzici, lăptuci pentru rațe și curci,
școală, uzină și munci de rutină.
La oraș sau la sat, tot de munci ai dat,
găligani, gogomani, ahtiați după bani,
venetici, politruci și colegi de doi bani,
părinți și frați la cimitir adunați.
Te tot duci și întorci, fără chin și suspin,
să îi sature pe toți, ești bucuroasă că poți,
tot alegi și culegi, acasă, departe,
le cari în al tău suflet pe toate.
Că e bine sau rău, le duci în sufletul tău,
unde, de acum, sper să mai intru și eu.
Majestuoasă în privire,
aprigă în convorbire,
rar ți-arată-un zâmbet fin,
iar tu-l iei ca pe-un alin,
avântându-te din plin.
Niciodată nu cedează,
iar când, rareori, ratează,
concentrează mintea toată
unde-ar putea să mai răzbată,
luându-și de a sa parte
coechipieri care știu carte,
sau pe cei ce au puțința
cum să-și arate iscusința,
unind știința și credința.

(Din antologia trilingvă *Începutul cercului*,
autor **Nicolae VASILE**, Editura Arefeana,
București, 2019

Nicolae MĂTCAȘ (Chișinău)
Mi-i dor de România - poeme

O țară am

O țară am, un neam am și o limbă,
 Și-un dor de Alba ca de-un semn ceresc,
 Chiar dacă potențații mă mai plimbă
 Pe-un pod de vămi: român – moldovenesc.

La Chișinău când cântă ciocârlia,
 La București ecou-i mă alină-n zbor.
 La Chișinău mi-i dor de România,
 La București de Basarabia mi-i dor.

Același neam, același plai, același grai
 La București, la Herța, Cernăuți,
 Chiar de-i străin în țara sa Mihai,
 Ostracizat de-un neam de găgăuți.

La Cernăuți când cântă ciocârlia,
 La București ecou-i ne alină-n zbor.
 La Cernăuți mi-i dor de România,
 La București de Țara Fagilor mi-i dor.

Același dor, același verde, -același nai e
 La Ismail, Cetate și la Reni,
 Chiar dacă-o Iudă-n carne vie taie
 La rădăcina propriilor moșneni.

La Ismail când cântă ciocârlia,
 La București ecou-i ne alină-n zbor.
 La Ismail mi-i dor de România,
 La București de setea din Bugeac îmi este dor.

Te uită, frumoasă valahă

Te uită, frumoasă valahă,
 Cum ninge cu miei peste noi
 Și miei se-adună-n troiene,
 Troienele-n turme de oi.

Ascultă, frumoasă valahă,

Cum hăuie vântu-n fruntarii,
 Cum urcă lupoaice pe creste,
 Se-nhăituie cum palicarii

Și strânge-ți, frumoasă valahă,
 Mioarele toate pe plai,
 Strunește-ți și câinii, bărbații,
 Și flinta pe-o buză de nai,

Și vino la paza cetății:
 Onorul de-armân străjuindu-l,
 Ne străjuie cinstea și numele
 Olimpul, Moscopole, Pindul.

Te uită, frumoasă valahă,
 Cum ninge cu miei peste noi
 Și miei se-adună-n troiene,
 Troienele-n turme de oi...

Betleem moldav

Ca-n Betleem, te-mbată vraja și firescul.
 La Ipotești e totul Eminescu:
 Biserica lui Iorga-i Eminescu,
 Un pumn de țarnă-n criptă - din Ardeal,
 Căsuțele din vale-s Eminescu
 Și-i Eminescu buciumul din deal.
 Acolo codrul tace Eminescu,
 Izvoarele suspină Eminescu,
 Se-avântă-n ceruri păsări Eminescu,
 Zbor ciute Eminescu peste văi.
 Acolo iarba crește Eminescu,
 Cărările aleargă Eminescu,
 Sub un salcâm așteaptă Eminescu
 Fecioara-n alb cu dorul de luceferi.
 Acolo teiul ninge Eminescu,
 Eminescianeste se iubește,
 Luceafărul răsare Eminescu
 Și tot la fel - de-a pururi - nu-asfințește.

Să pot aș vrea, de-o fi să plec spre zări cerești,
 Pământul țării să-l sărut la Ipotești.

Catedrala tăcerii

Între noi –
 o tăcere
 mai grea decât piatra pe pieptul mormântului.
 Zidim,
 temerar,

pe ruinele dragostei,
tribut necuvintelor noastre,
catedrala tăcerii.

Eu
te zidesc pe tine,
muștenia cântului,
tu
mă zidești pe mine,
muștea pământului.
Spune-mi ceva, Ană.
Tăcere.
Spune-mi ceva, Manole.
Tăcere.

Din inima cerului,
din miezul pământului
erupe-o tornadă de liniște:
polifonia tăcerii.
Din zid,
isihastră,
răsare, bătută în cuie
pe cruce,
iisusa dragoste-a noastră.
Și vin ca la Mecca,
și vin, și-or venire
puhoi, pelerinii,
la zid să se-nchine,
și nu va ști nimeni
-nici noi nu vom ști -
de-a fost răstignire
ori, poate,-o iubire...

Victor RAVINI (Franța)

**Avangarda literară din Occident
și folclorul românesc
(Urmare din numărul anterior)**

Despre Blaga zicea unul că e Marele Anonim al poeziei române. Caragiale a fost acuzat de plagiat. Slavici de spionaj. Arghezi de

colaboraționism. Eminescu de șovinism. Despre Miorița ai spus tu destule. Ce să mai discutăm? Pe lângă că avem puțini, îi mai și facem de rahat!” (Dan Florița-Seracin).

Arne Ruth s-a dus pe continent, iar eu m-am dus la Volvo, la uzinele Torslandaverket. La banda de montaj m-am simțit mai bine decât oriunde. Nimeni nu a încercat să-mi ia postul și uneltele din mână. Mâinile lucrează singure, iar capul e liber să zburde unde vrei. Dar de astă dată n-a mai zburdat unde voiam eu, ci a zburat la întrebarea vikingului. Toată noaptea am scris în cap tot felul de lucruri și n-aveam cum să le pun pe hârtie, cu mâinile ocupate de piese componente. Visam că scriam și nu scriam nimic. A doua zi, după ce am venit de la liceu, am dat telefon pe la mai mulți universitari români și pe la scriitori, din țară și de prin diaspora, ca să-i întreb ce să răspund la întrebarea vikingului despre cum se explică misterul cu ivirea vertiginoasă a avangardei culturale române, fără să mai fi fost înainte alți români care să își fi pus vizibil amprenta în cultura Occidentului. S-au eschivat de la întrebare, răspunzându-mi cu toată bunăvoința, ca între compatrioți, să nu uit să scriu despre Anna de Noailles, despre Matila Ghyka și despre mulți alții. Le-am precizat că nu mi s-a cerut să vin cu un pomelnic de nume, deja cunoscute de redactorul șef. Nu pot să dau la redacție un acatist ca la biserică. Mi s-a cerut să răspund la o întrebare de analiză. Iar eu nu știu ce analiză să fac ca să-i răspund. „Să nu uiți de Palade, cu premiul Nobel! Să zici și de Paulescu, cum i-au furat premiul Nobel! Și de Nadia Comăneci!” Ce au aceștia cu avangarda literară? Sâmbătă și duminică m-am dus să fac ore suplimentare la Volvo, ca să nu-mi pierd creditul moral, aureola de *arbetsnarkoman* (drogat cu munca) și mai ales banii. Acolo, în pauzele de lucru, puteam să scriu mai bine decât oriunde, fără să mai văd telefonul care mă decepționase cu dialogul absurd, la care nu m-am așteptat. Duminică noaptea am bătut la mașină răspunsul. Luni dimineața, în 8 ianuarie, la ora 8 „trecute fix”, când au deschis la poștă, i-am trimis paginile prin fax lui Arne Ruth la Dagens Nyheter. Apoi m-am dus la liceu, unde profesoara ne-a spus că Ovidiu a fost exilat în Bulgaria la Varna. Mi-am ținut dinții dinaintea limbii. Eu nu eram plătit ca să îi dau ei lecții, ci venisem acolo ca să obțin un certificat, care îmi

trebuia pentru ca să intru la facultate. Unde ni s-a spus de la înălțimea catedrei universitare că amazoanele nu au existat în realitate, ci sunt un mit cu justificare freudiană. Hârtiile mele școlare... Eu nu le acord nicio valoare. Oricum, prind bine, într-o societate cu temelii de hârtie. Când mai dormeam? În timp ce conduceam mașina și când mâinile montau fiare. Există o tehnică specială pentru a renunța la somn, însă e cu riscuri. Mi s-a întâmplat la volan să nu știu dacă acceleram în drum spre casă ori în drum spre Torslandaverket. Vedeam eu, când mașina ajungea singură în parcare și mă dădeam jos. Nu credeți? În prima zi de armată, ofițerul ne-a învățat cum poate un soldat să doarmă în două minute, mai mult decât alt soldat în două ore. A făcut cu noi exerciții practice, singurul lucru util învățat în armată.

Modestul meu articol cu avangarda română a fost inclus în cele trei pagini mari, sau câte au fost dedicate culturii din România, din ziarul de duminică 14 ianuarie, pentru că duminica se vinde în mai multe exemplare. Nu știu nici acum dacă i-am răspuns bine lui Arne Ruth și dacă în DN am scris un adevăr sau baliverne despre cum se explică originile impetuoasei avangarde românești în revoluția culturală interbelică din Occident. Explicația succesului alor noștri o fi inspirația lor din folclorul românesc? Sau Cineva acolo sus ne iubește? Cine? Ciobanul din Miorița? Luceafărul? Eminescu? Zalmoxes ori Gebeleisis? Dacă ne iubește, atunci ce planuri mai are cu noi?

Și trecură anii. M-a căutat suedezul Tom Sandqvist, profesor universitar de teoria artei și istoria ideilor. Citise articolul meu din DN și voia să-mi pună sumedenie de întrebări. El se documenta pentru o carte despre anvergura avangardei române, ce a început cu dadaismul. Nu știa românește. Nici franțuzește. Atunci cum se documenta despre literatura românilor la Paris? Nota stenografic ce îi spuneam. Desigur că își continua turneul pe la alți români. Astfel a încropit cartea *Dada öst: rumänerna på Cabaret Voltaire*, Signum, Lund, 2005. Pe care o citez în *Miorița – Izvorul nemuririi*, numai așa, ca să întăresc afirmațiile mele despre rădăcinile avangardei române în folclorul românesc, cu cartea de referință a unui profesor universitar, a cărui autoritate nu-i vine oricui să o conteste.

— Folclorul? cam așa i-am răspuns. Este cea mai trainică și mai longevivă componentă din cultura română, este coloana vertebrală și vâna. De acolo și-au tras seva toți creatorii moderni și în special clasicii. Folclorul este baza fundamentului și fundamentul bazei. E capitolul unu și deschizător de drumuri, din istoria literaturii române, oricât ar ignora asta doctii noștri ignoranți, cu nărav de negaționști. Cei ce au scris istoria literaturii române încep cu literatura bisericească. Cu asta începe literatura la români? Până atunci cu ce s-au hrănit românii? Cu agheasmă pe pâine? De mii de ani s-au hrănit cu literatura orală. Istoria literaturii române începe cu literatura orală a românilor. Iar literatura orală nu începe cu însemnările folcloriștilor și nu este contemporană cu noi, cum zice folcloristul Adrian Fochi, ci este adevărata literatură română veche, arhaică, de la Hamangia, Tărtăria, Cucuteni, Vădastra încoace. Basmelor noastre conțin o mitologie pre-indoeuropeană, mult mai veche decât cea greco-romană, care e indoeuropeană. Personajele din basmele noastre sunt divinități morale, nu amorale ca la greco-romani. Literatura orală a început cu mii de ani în urmă, s-a transmis din gură în gură și a urmat evoluția limbii române. Cine a mai venit cu aberația că formarea limbii române începe odată cu tipăriturile și cu o exclamație compusă doar dintr-un verb și un substantiv, notată de străini pe buchii grecești? Cine minte împotriva rațiunii și a bunului simț? Limba română poate fi la fel de veche ca și literatura orală. Ambele s-au transmis și au evoluat împreună. Eminescu, după ce a acumulat atâta cultură universală, nici nu s-a gândit să se îndepărteze de această literatură orală străveche și cizelată de multe milenii, reeditată verbal mereu și mereu. Se știe că de la literatura orală ne vine continuitatea și unitatea limbii peste atâtea teritorii separate și totodată unite prin mari formațiuni geografice și catastrofe ale istoriei. Geniul suprem al literaturii române s-a inspirat din creațiile orale țărănești și le-a valorificat pe cel mai înalt nivel intelectual. Poeții nu se mai puteau desprinde de farmecul modelului eminescian și de stilul lui cult, cu rezonanțe folclorice. Coșbuc, ca să elibereze poezia de modelul eminescian a recurs... tot la folclor. Avangardiștii români, au debutat în țară și nu se puteau îndepărta de izvoarele lor folclorice, sub zodia cărora se născuseră și unde se adăpaseră.

Singura lor soluție ca să își afirme individualitatea era să se îndepărteze de surse, să plece departe de țară, să se autoexileze la Paris, Mecca românilor. Dar nici departe de țară nu au putut închide ferestrele prin care continuau să respire aerul cu miros de fân proaspăt cosit, din folclorul de acasă. Orice ai face și oriunde te-ai duce, limba, patria și cultura din patrie le iese peste tot cu tine, în cap și în inimă, în sânge. Se poate face transfuzie de sânge, dar nu se poate face transfuzie de moștenire culturală. Moderniștii nu s-au putut elibera de moștenirea folclorului. Folclorul le oferea certitudini existențiale și artistice. Astea nu le puteau obține de la filozofii și artiștii occidentali, oricât de colosali ar fi fost aceștia, cu găselnițele lor de moment și neverificate de trecerea mileniilor. Folclorul românesc acționează ca un magnet asupra literaturii, muzicii, artelor plastice, vestimentației, arhitecturii, ba chiar și asupra spectacolelor ultratehnicizate, dacă nu chiar și asupra filozofiei. Fascinează ispitor, copleșitor și acționează centripet asupra tendințelor centrifuge. Moderniștii noștri, încurajați de publicul occidental, și-au luat-o în cap. Își închipuiau că ei erau alfa și omega. Au refuzat să creadă că alfa și omega nu erau ei, ci folclorul. Folclorul le-a fost temelia și rădăcina. O dovedește însăși opera lor. Cum să vadă asta occidentalii, când ei nu cunosc literatura orală română? Nu poți să știi că cineva seamănă cu ta-său, dacă nu l-ai văzut pe ta-său.

Folclorul românesc este un patrimoniu național, dar nu este rezervat numai pentru români. Chiar și cei de altă naționalitate, etnie sau altă religie și aflați pe culmile culturii, au fost fascinați de creațiile țăranilor noștri. Béla Bartók și-a dedicat cei mai productivi ani din strălucita sa carieră internațională pentru a umbla pe jos prin sate, unde nota cu mâna cântece românești, cu melodia și versurile lor. Astfel și-a îmbogățit propria sa creație cât și repertoriul tarafurilor ungurești. Nu. Nu a furat. A cules folclor muzical. A oferit Academiei române toată culegerea sa de folclor muzical, însă academicienii au respins oferta lui. Bartók le-a tipărit în Occident pe banii săi. Academia a refuzat să primească volumele trimise. La 30 de ani după moartea lui, s-au reeditat în America în cinci volume mari, iar Biblioteca Academiei le-a acceptat. Un volum

cuprinde muzica cu texte licențioase, umoristice. „Hai la horă să jucăm, fata să ne-o mărităm. Ferice de noi c-om da-o, vai de pielea cui o lua-o. Nu mai vede haină nouă, nici cămașă cu șabace, nici izmene cum îi place.” (Cu metagramă pentru cuvântul „pielea”.) Români sunt atât de bogați, încât nu consideră transferul de muzică românească la unguri sau la alții ca un furt național, ci ca o donație generoasă, făcută altor națiuni. Români au donat modei internaționale iia, fără să ceară drepturi de patent ca americanii pentru Coca-Cola. Sau câte alte invenții românești mai sunt, ca stiloul, insulina, avionul cu reacție și nu mai știu câte altele. Gheorghe Zamfir, Grigore Leșe, Dana Dragomir (Pandana) și mulți alții se îmbracă țărănește, dar sunt oameni cultivați, cu studii superioare. Zamfir s-a făcut cunoscut întâi ca mesager al muzicii populare și abia apoi a compus muzică cultă. Nu știu dacă occidentalii au priceput ironia lui fină: cu naiul unui zeu păgân, cel mai afurisit de către biserică, Zamfir a sfințit catedrale gotice. Să nu-ți vină să râzi de cine trebuie? Români pot să râdă de orice și de oricine, însă nu poți să râzi cu oricine.

Nu. Avangardiștii nu sunt iconoclaști. Mai degrabă aici ar fi vorba de conflictul dintre tradiționalism și nonconformism. S-ar putea ca astea să fie două polarități ale spiritului românesc. O dihotomie probabil inerentă atât la individ cât și la dimensiuni naționale, având ca rezultat inteligențe ce reușesc să îmbrățișeze și soarele și luna. Ca Eminescu: și basmele noastre arhaice și filozofia germană și formulări stilistice tipic franceze, și poezii suave și ziaristică vehementă. Sau ca Zamfir, Lipatti, Porumbescu ori Enescu: și muzica populară și cea cultă. Și compozitor și interpret. Muzica simfonică a lui Enescu nu este compusă chiar de el. Era deja compusă cu milenii în urmă, de către niște țărani anonimi, cunoscuți sub pseudonimul colectiv de Orfeu. Enescu doar a orchestrat muzica populară la înălțimea celei mai strălucite perfecțiuni simfonice. El reeditează muzica arhaică, pentru ca să auzim cum cânta Orfeu. Aceeași dihotomie soare-lună, la Mircea Eliade: om de știință cu cele mai clare și mai indubitabile teorii, dar și prozator fantast, de nu mai știi unde e pragul dintre real și ireal, încât te trec fiorii și ți se face părul măciucă.

Voi, suedezii, îl divinizați pe Celibidache într-atâta, încât nu-i mai spuneți dirijor, ci îl numiți divinul, fiindcă a ctitorit orchestra simfonică de la Göteborg, a scos-o în lume și a făcut-o să fie mândria internațională a Suediei. Da, divin. Însă Bucureștiul a dat dirijori care n-au mai ieșit nicăieri altundeva, dar la care se închină chiar și divinul Celibidache.

De unde vine pesimismul lui Cioran? Mda, e nefiresc la un român. Pare să fie o negare a optimismului din toată literatura orală. O fi crezut că basmele cu victoria binelui împotriva răului sunt povești pentru adormit copiii și nu a învățat nimic din ele. S-o mai fi luat și după gogorițele cu care ne-au împuiat capul comentatorii Mioriței, ce au înțeles ciobanul cu totul altfel decât este. Fiecare și-a proiectat pe cioban propria sa fire, frustrările și experiența sa de viață. Fiecare îl vede pe cioban așa cum este el însuși. Altfel cum s-ar putea explica acuzațiile de pesimism, fatalism, lașitate, ba chiar și de crime și toate celelalte mârșăvii pe care unii comentatori le pun pe seama ciobanului? Academicianul Romulus Vulcănescu susține că ciobanul din Miorița e condamnat la moarte pe unsprezece acuzații. Cică a comis toate felurile de crime pedepsite cu moartea în dreptul cutumiar. Hai, dă-o-ncolo, că prea e de oaie.

Cioran, care îl cunoștea pe Eliade, s-o fi intoxicat de pesimismul și fatalismul savanților, bine îndreptățit de situația în care ajunsese România după invazia sovietică și ocupată de români. Sau poate că pesimismul lui o fi cumva doar un scepticism față de cultura franceză și în general occidentală, la care s-a remorcat? Așa îi trebuie, dacă a uitat să mai bea din izvoarele folclorului din Carpați. Sau poate că provine genetic din istoria ingrătă a românilor ca străjeri la poarta Europei. Dar nici aici nu sunt sigur că aceasta ar fi ceva prioritar în menirea istorică a românilor. Fiindcă românul s-a născut poet, iar nu soldat, ca prusacii. Menirea românilor este propășirea artelor frumoase, a valorilor umaniste, a omeniei. A cuvântului și a binelui. La asta nu ne bate nimeni. Omenia noastră, cu cuvinte potrivite, o să bată neomenia celor ce umblă cu vorbe amăgitoare, cu tertipuri financiare și cu planuri criminale împotriva omenirii.

S-ar putea ca *Despre inconvenientul de a te fi născut* să fie o elegie națională? Nu știu. O fi un antipod al Ciocârliei lui Enescu. Orice om și

orice popor poate avea diferite stări sufletești, nu numai una. Eminescu a scris elegii, dar și poezii militante, electrizante, mobilizatoare. De asta și vor dușmanii tradiționali, prin cozile lor de topor, să renunțăm la Eminescu și la Miorița, ca să renunțăm la idealurile noastre, la tot ce avem și să nu mai fim cine suntem. Poate că este o elegie existențială, a tuturor oamenilor de pe planetă, dar și a noastră. E o durere căreia românii cel mai adesea îi dau o tentă de autoironie, biruind-o astfel prin râs și optimism, amintindu-ne genetic, din sânge, de la Zalmoxes, așa cum se știe și de la Herodot, că suntem nemuritori. Trăim cu toții în nemurire, până când uităm că suntem nemuritori. Aș zice că mai degrabă e o elegie individuală, numai a lui Cioran, oricât ar fi de mulți români care își dau cu pumnii în cap că s-au născut. Le trece repede și apoi râd.

Dar și Cioran râde cu gura până la urechi într-o fotografie. Am pus-o în *Miorița – Odödlighetens källa*, editată la Stockholm. Mi s-a părut cea mai reprezentativă pentru el. În fotografia aceea eu cred că el râde în eternitate, de Sartre și de toți cei ce văd la el pesimism. Mi-a spus odată un dobitoc, un psihiatru, dar nu din România, inconștient că manifesta toate semnalmentele de schizofrenie specifice bolii numite în Franța narcisism pervers, că el vedea la Cioran schizofrenie. Îi diagnostica pe alții și nu se diagnostica pe sine. Fiecare vede într-o carte sau la altul o oglindire a propriului său suflet. Sau nu vede nimic. Eliade zice că el nu vede în Miorița nici pesimism și nici optimism, le exclude pe amândouă. Eu sunt prea așa cum sunt și nu pricep: Atunci ce a văzut Eliade în Miorița? Ce a văzut mai mult, decât un prilej pentru a se da bine cu stăpânirea? A acreditat teoriile comuniștilor despre Miorița, ca să își pregătească întoarcerea triumfală în țară. Dorul de țară l-a îmboldit, s-a grăbit și ne-a dat la rezeală o carte nedemnă de competența și de prestigiul lui. Însă, dacă Nicolae Steinhardt sau alții văd în *De la Zalmoxis la Gengis-han* un liturghier sau o cazanie, așa văd ei. Fiecare vede ce vrea să vadă. Eu am văzut în pesimismul lui Cioran sau al lui Schopenhauer optimism tonifiant. Cum să nu se poată mai rău de așa? Să fim optimiști, se poate. Cu cât mai multe rele și belele vor cădea pe capul nostru, cu atât mai dârji ne vom scutura, ne vom mobiliza în lupta binelui contra răului și vom răzbi prin orice ar fi. De e pace, de-i război, bucuroși le-om duce

toate, cum ne învață Eminescu. Iar în cartea de telefon eu văd numai oameni inteligenți. Așa e liber fiecare să citească o carte cum vrea și să creadă ce vrea. Credințele sunt întotdeauna diametral opuse: există Dumnezeu, ba nu există. Și unii și alții cred, așa e când nimeni nu știe nimic. Eu așa zice să citim *inconvenientul* lui Cioran invers, ca o laudă vieții sau despre inconvenientul de a nu te mai naște încă odată. Dacă nu, rămâne inconvenientul de a nu fi înțeles nimic de la viață.

Care este cel mai important component al literaturii populare române? m-a întrebat profesorul suedez. Cred că e sentimentul frăției cu natura și cu toți oamenii, optimismul, încrederea în izbânda binelui, cultul pentru valorile etice și estetice. Și mai este tezaurul de înțelepciune multimilenară, din întreaga producție literară orală, cu înțelepciunea comprimată aforistic în zecile de mii de proverbe și zicători, cum niciun alt popor nu mai are. De la numeroasele culturi atestate arheologic, multe altele în plus față de Tărtăria, Hamangia, Vădastra sau Cucuteni încoace, ni s-au umplut hambarele cu proverbe și zicători și avem gigantica colecție de proverbe a boierilor Golești. S-a tipărit doar o mică parte din ce au cules Goleștii, doar zece volume mari. Cea mai mare parte a colecției lor a rămas netipărită și nimeni nu se încumetă să o tipărească în întregime. Goleștii au făcut o muncă faraonică. Cu câți scribi or fi lucrat?

Ce îmi place mie cel mai mult din folclor? m-a mai întrebat profesorul. La fel ca și în literatura cultă, în teatru, spectacole și în filme: umorul. Românii folosesc umorul ca armă mai efectivă decât argumentul persuasiv, care bate apa în piua. De la ironia cea mai fină și insidioasă, până la sarcasmul cel mai mustos, folclorul cuprinde toate categoriile de răs, în toate situațiile și pe gustul tuturor. Folclorul ne învață umorul ce izbucnește în hohote de răs, răsul de te dor fâlcile, cât și răsul lăuntric, de li se taie la toți respirația, se abțin să nu explodeze de uimire și de răs și nimeni nu mai mișcă, nu mai clipește. Ah, ce ne unge la inimă, când toți în jurul nostru încremenesc!

Eram de Crăciun la masa unui guvernator de provincie geografică (*landshövding* = căpetenie de țară). E o funcție onorifică, fără nicio putere

politică, un fel de cimitir al elefanților când devin deranjați. Guvernatorii suedezi sunt un fel de viceregi reprezentativi, neimplicați în politică, la fel ca regele. M-a plasat la dreapta lui — nu regele, ci guvernatorul — și mi-a povestit pentru a nu mai știu câta oară, că a vorbit cu Ceaușescu la o recepție, la palatul regelui Suediei. Nu unde locuiește regele zilnic, ci unde primește șefii de state. Cunoșteam urmarea, dar l-am ascultat cuviincios, ca și cum n-ar mai fi povestit asta de atâtea ori. Mereu spunea că avea o mare admirație față de Ceaușescu, pentru că i-a cerut lui, guvernatorului, să-i împrumute castelul, ca să dea o recepție de reciprocitate în cinstea regelui. I l-a împrumutat. I-a mai cerut și să-i dea un joc de șah, de dimensiuni mai largi decât cuprindea guvernatorul cu brațele, făcut de nu știu ce renumit artist suedez, din cristal sau nu mai știu ce material. Îi trebuia ca să-l dea cadou nu mai știu cărui șef de stat, cu care se pogodea Ceaușescu și puneă țările la cale. I l-a obținut și i l-a trimis prin ministerul de externe. Nu mai tăcea de Ceaușescu. Eu nu ziceam nimic, ca de obicei. Ascultam, tăceam și mâncam. Ca Cezar: *veni, vidi, vici*. La mâncat, zici că parcă așa fi profesionist.

Poate că ridicăți din sprânceană: Cum se făcea că eu, un terchea-berchea de imigrant, eram musafir la masa dată de Crăciun de către un guvernator? Și încă la dreapta lui. Nu la castelul unde primea oaspeții oficiali, ci unde locuiește zilnic. Cine era guvernatorul? Nu pot să vă spun cum îl cheamă, pentru că văd în Wikipedia că trăiește. În curând bate suta. Ei bine, eram acolo de Crăciun întotdeauna, pentru că fiica lui... era colega și cam șefa mea, într-un post oferit de suedezi. Încă un motiv ca să nu dau nume. Ungurii au un proverb: Nu băga în casă românul, că îți pune jos toată partea femeiască. Guvernatorul, un om cu educație aleasă, nu caracalean ca mine, și cu *usage du monde*, nu ca mine șantierist la Rovinari și pe alte șantiere ale patriei, fiind o gazdă excelentă, ca să spargă tăcerea, zice: „Englezii de Crăciun taie curcanul. Polonezii fierb peștele. Voi cum serbați Crăciunul în România? Am auzit că voi tăiați porcul. Așa e?” / „Nu! am mormăit eu cu gura plină și cu ochii în farfurie. Noi împușcăm porcul.” Toți au rămas cu gurile încleștate în mâncare și cu ochii la guvernator, iar de atunci el n-a mai povestit niciodată despre Ceaușescu.

Pastila de limba română

Beatrice Kiseleff

LIMBA ROMÂNĂ

Cu această „pastilă” de limbă română, voi încerca să scot în evidență unele greșeli de exprimare și dezacorduri inadmisibile, dovadă a necunoașterii unor legi elementare gramaticale. Nu doresc să fac atac la persoană, ci doar să marchez fenomenul în sine, care se extinde alarmant, în speranța că voi contribui, cât de cât, la stoparea lui. Ceea ce este și mai trist, greșelile nu aparțin numai agramaților ci, din păcate, tot mai des auzi intelectuali și, din nefericire, chiar **profeori de limba română** și alți oameni din domeniul culturii, scriitori, ziariști ș.a. care le strecoară în cărțile sau articolele, pe care le publică, sau în discursurile pe care le rostesc. Voi semnala cele mai obișnuite gafe sau greșeli comise și voi încerca să le servesc, celor care nu le cunosc sau nu vor să țină seamă de ele, legea gramaticală pe care n-au învățat-o la timp, punându-le la îndemână forma corectă. În cele mai frecvente greșeli de exprimare este implicat numeralul, Așa că acesta va fi prima parte de cuvânt de care mă voi ocupa.

Numeralele sunt de două feluri: **Cardinale**-care exprimă un număr abstract (matematic):doi, trei, patru etc., sau reprezintă numărul unor obiecte (concrete):trei (scaune), patru (copii), zece (broboade) și numerale **Ordinale** care indică ordinea obiectelor prin numărare (primul, al doilea ...) . Se observă o tendință de înlocuire a numeralului ordinal cu cel cardinal : în loc de anul al doilea, scena a doua se spune: anul doi, scena doi, această modificare nu este recomandabilă ,este recomandabilă în schimb, folosirea numeralului cardinal în cazul numerelor mari:Am ajuns la pagina două sute două zeci.

Hai să vedem de ce nu știu oamenii să numere? Să încercăm să aflăm care-i problema cu numeralele, ele sunt **Cardinale propriu-zise** fără referire la obiecte (numerele din matematică) sau numărul obiectelor. După formă, numeralele cardinale pot fi **simple**, de la 1 la 10 : unu(un), una(o) ,doi, cinci, sută, milion... și **compuse**: de la 11 la 19 și se construiesc cu numeral cardinal + spre + zece (doisprezece). Înainte de a trece mai

departe, trebuie să amintesc câteva excepții de la regulă, legate de pronunțarea acestor numere: se zice: doisprezece(nu doișpe), paisprezece (nu patrusprezece și nici paișpe), șaisprezece (nu șaișpe, nici șasesprezece); de la 20 la 90 se construiesc cu numeral cardinal + **zeci** (*douăzeci, cincizeci*); de la 100 la 10000 se construiesc prin joncțiune cu „și”: cinci sute cinzeci și șapte.

Numai numeralele cardinale: unu/una, doi/două ca și compusele lor au forme pentru genul feminin și masculin. Deoarece cele mai multe greșeli apar din necunoașterea unei legi gramaticale legate de acordarea numeralului doi/două, trebuie să vin cu o completare: cardinalele doi/două în orice poziție ar fi așezate impun genul: (suntem în doisprezece mai, dar sunt în clasa a douăsprezecea, este ora douăsprezece nu (ora doisprezece, nici clasa doisprezece). Dar și în alte situații : anul două mii doisprezece, dar luna a douăsprezecea etc. Pentru celelalte numerale genul este indicat prin articolul demonstrativ-adjectival cei,cele (cei șapte, cele patru).

Numeralul unu și una se declină, el are forme nearticulate când însoțește un substantiv și articulate când se folosește fără substantiv: la N.și A. unu/una (un cal, o oaie), G.-D. unuia/uneia (unui cal, unei oi). Când numeralul de la doi în sus nu este însoțit de articolul *cei* , *cele* , sensul de genitiv este indicat prin prepoziția **a** (gândurile **a doi** oameni, aspectul **a doi** oameni), iar cel de dativ prin prepoziția **la** (a dat pâinea **la două** femei).

În ceea ce privește numeralul colectiv doi/două , spre deosebire de celelalte cifre, el este: amândoi/amândouă, ambii/ambele.

Va urma

Nicolae MĂTCAȘ - 80
de trepte de lumină și dăruire

Domnul **Nicolae Mățaș**, lingvist, poet, publicist, om de cultură și de stat, profesor universitar în filologie, s-a născut la 27.04.1940

în comuna Crihana Veche, județul Cahul, Regatul României. Este licențiat al Universității de Stat din Chișinău, Facultatea de Istorie și Filologie, specializarea Limba și literatura română în anul 1962. Studii postuniversitare de doctorat la Leningrad, specializarea „Lingvistica matematică, structurală și aplicată” (1964-1967). Doctor în filologie (1967). Asistent la Universitatea de Stat din Moldova (1962-1964); conferențiar doctor docent (1967-1980), decan al Facultății de Litere (1967-1970), șef al Catedrei de limba și literatura română (1980-1987) și al Catedrei de limba română (1987-1993), profesor (1990-1993), Institutul Pedagogic de Stat „Ion Creangă” din Chișinău; ministru al științei și învățământului al Republicii Moldova (1990-1994); cercetător științific principal la Institutul de Limbă și Literatură al AȘM (1979-1985); profesor invitat la Universitatea din București (1984/1985); redactor-șef la gazeta de mic tiraj „Tânărul învățător” a Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (1980-1990); redactor la revista chișinăuiană „Limba Română” (1994-1996); expert în probleme de relații internaționale la Camera Deputaților din Parlamentul României; expert superior la Direcția Generală Integrare Europeană și Relații Internaționale, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului din România (1996-2007). Autor, coautor, redactor și coredactor a 30 de manuale, elaborări metodice, dicționare pentru învățământul preuniversitar și universitar, a peste 250 de articole, studii științifice și științifico-metodice și a 16 volume de poezie.

Membru al Uniunii Jurnaliștilor din Republica Moldova (din 1980). Membru al Uniunii Scriitorilor din România (din 1999) și al Uniunii Scriitorilor din RM (din 2011), al colegiilor de redacție ale revistelor „Limba Română” (Chișinău, din 1990) și „Limba și literatura română” (București, din 1995), al Societății de Științe Filologice din România (din 1996). Eminent al învățământului public din RSSM (1969). Eminent al învățământului superior din URSS (1980). Doctor honoris causa al Universității „Al.I.Cuza” din Iași (1993), profesor honoris causa al Universității București (1994). Cetățean de onoare al comunei Crihana Veche (2010). Ordinul „Gloria muncii”(1996). Ordinul Republicii (2010). Ordinul Național al

României „Serviciul Credincios” în grad de Mare Ofițer (2014).

Debut poetic în ziarul raional „Calea spre comunism” din Cahul (1956).

A publicat poezii în revistele: „Glasul națiunii”, „Limba Română”, „Literatura și arta”, „Patria tânără”, „Spirit românesc”, „Viața satului” (Republica Moldova); „Apollon”, „Apollon junior”, „Arena literară”, „Armonii culturale”, „Art-emis”, „Boema”, „Bogdania”, „Caietele ”Columna”, „Cartelul metaforelor”, „Climate literare”, „Constelații diamantine”, „Contemporanul – Ideea europeană”, „Cronograf”, „Curierul de Vâlcea”, „Curierul românesc”, „Dacia literară”, „Dacoromania”, „Dor de Basarabia”, „ION”, „Luceafărul”, „Mărturii culturale”, „Moldova literară”, „Nomen Artis”, „Nord Literar”, „Oglinda literară”, „Paradox”, „Pe aici nu se trece”, „Plumb”, „13 Plus”, „Poezia”, „Portal-MĂIASTRA”, „Porțile Nordului”, „Pro Saeculum”, „Revista română”, „Revista română de poezie și proză”, „Spații culturale”, „Surâsul Bucovinei”, „Știri. Botoșani. Ro”, „Vatra veche”, „Zeit” (România); „Alternanțe” (München, Germania), „Destine literare” (Montreal, Canada), „Observatorul” (Toronto, Canada); „Lumina” (Panciova, Serbia) etc. Poezii ale autorului au fost introduce în antologiile: „Eterna iubire” (Editura Biodova, B., 1999), „Iubirea de metaforă” (Universitatea de Stat, Chișinău, 2000), „Limbă maternă - floare eternă” (Ed. Dep. Rel. Naț. și Funcționarea Limbilor, Ch., 2000), „Antologia sonetului românesc” de Radu Cârnelci (Ed. Muzeul Național al Literaturii Române, B., 2009), „Poeme creștine românești” (Ed. Biodova, B.-Ch., 2011), „101 poeți români” (Ed. Biodova, B.-Ch., 2013), „Poemele limbii române”, vol. I-II (Ed. Biodova, B.-Ch., 2014), „Cartea poeziei-2014” (Ed. ARC, Ch., 2014), „Sonet. Antologie românească” (în 5 vol.), partea a V-a, de Florian Chelu Madeva (Ed. Primus, Oradea, 2015), „Actori printre Astre. Antologie de poezie contemporană românească în 2 volume, vol. I (Ed. Armonii Culturale, Adjud, 2016), „Cartea poeziei – 2017” (Ed. ARC, Ch., 2017), „Ovidiu. Două milenii de neuitare” (Ed. Next Book, Constanța, 2017), „România, pentru Tine!” Antologie de poezie Armonii Culturale (Editura Armonii

Culturale, Adjud, 2017) etc. A debutat cu poezie în volum la București, în 1997.

Despre poezia autorului au scris: Ana Bantoș, Veronica Bâtcă, Leo Bordeianu, Mihai Cimpoi, Anatol Ciobanu, Anatol Ciocanu, Ion Ciocanu, Victor Crăciun, Nicolae Dabija, Mihail Dolgan, George Gavrilă, Aureliu Goci, Florin Grigoriu, Ioan Holban, Ion Iachim, Vitalie Marin, Ioan Mazilu-Crângașu, Ionela Mengher, Tudor Opreș, Maria Diana Popescu, Vlad Pohilă, Adrian Dinu Rachieru, Theo Răpan, Gheorghe A. Stroia, Mihai Sultana Vicol, Elena Tamazlăcaru, Elena Ungureanu, Ion Ungureanu, Gheorghe Vodă, Ionel Marin și alții.

Volume de versuri publicate:

Surâsul Giocondei. Editura Didactică și Pedagogică, B., 1997, 107 ;
Trenul cu un singur pasager. Editura Didactică și Pedagogică, B., 1998;
Azur. Editura Augusta, Timișoara, 2002;
Câte-s visele, multele..., Editura Pro Transilvania, B., 2003;
Coloana infinitului. Editura Pro Transilvania, B., 2003, 88;
De-a alba-neagra. Editura Muzeul Literaturii Române, B., 2006;
Roată de olar. Sonete. Editura Pro Transilvania, B., 2008;
Vernale ploi. Editura Pro Transilvania, B., 2008 ;
Un câmp minat, urcușul. Sonete. Editura Pro Transilvania, B., 2010;
101 poeme. Editura Biodova, B., 2011;
101 sonete. Altarul arderii de sine. Editura Biodova, B., 2012;
Sonete, vol. II. Ca un Ocnus damnat. Editura Biodova, B., 2013;
Sonete, vol. III. Socluri statuare. Editura Biodova, B., 2013;
Sonete, vol. IV. Orfan de chipul meu. Editura Biodova, B. 2014;
Sonete, vol. V. Frunză prinsă-n gren. Editura Biodova, B., 2014;
505 sonete. Editura Biodova, 2015;
Iar când cu miei va ninge prin ponoare..., vol. I - 380 p., vol. II, Colecția Opera omnia. Poezie contemporană, Editura Tipo Moldova, Iași, 2016; *Bolnav de Țară*, vol. I – 562 p., vol. II, Colecția Opera omnia. Poezie contemporană, Editura Tipo Moldova, Iași, 2016.

Referiri biobibliografice:

Nicolae Mătcaș (la 60 de ani). În: *Calendar național 2000*, Ch., 2000, p.p. 127-130.
Nicolae Mătcaș. În: *Enciclopedia marilor personalități*. Din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului și de pretutindeni. Vol. V. Contemporanii, K-Z. Ed. Geneze, Fundația Realitatea Românească, B., 2003, p.p. 76-79.
 Tudor Opreș. *Inimi de peste Prut*. În cartea: Tudor Opreș. *Chipuri în bronz*. Evocări, II. Ed. Pro Transilvania, B., 2005, p.p. 98-106.
Dicționarul scriitorilor români din Basarabia 1812-2006. Chișinău, 2006.
Nicolae Mătcaș: În: Aurel Sasu. *Dicționarul biografic al literaturii române*, vol. II (M-Z). Ed. Paralela 45., Pitești, 2006, p.p. 82-83.
 Maria Cudlenco. *Nicolae Mătcaș - Biobibliografie*. Ch., 2010, 125 p.
 Dionis Lica. *Clopotul amintirilor durute*. Tipografia UPS „Ion Creangă”, Ch., 2010, 218 p.
 Ecaterina Țarlungă. *Enciclopedia identității românești*. Personalități (Litera M: Nicolae Mătcaș). Ed. Litera Internațional, B., 2011.
Un dicționar al scriitorilor români contemporani, vol. III (coordonator: Ioan Holban), Colecția Opera omnia, Ed. Tipo Moldova, 2016, p.p.339-348.

Aprecieri critice:

”Preocupat în mod permanent și prin întreaga sa ființă, până la disperare uneori, de soarta spiritualității românești, a însăși ființei naționale a neamului din această parte, N. Mătcaș s-a adâncit în egală măsură în plan științific și în plan didactic, într-o complementaritate perfectă, în studiul limbii române în sensul afirmării identității ei de limbă romanică și a unității ei. Nicolae Mătcaș e o personalitate de mare prestigiu sub toate aspectele - științific, politic, etic -, intelectual de mare rafinament, patriot în sensul adevărat al termenului, cu o forță de dăruire exemplară, promotor prin tot ce-a făcut, alături de ceilalți intelectuali, pentru renașterea demnității și identității naționale în partea vitregă încă a României și a românimii”.
 (Alexandru Andriescu, 1993)

”Nicolae Mătcaș a fost printre primii oameni de

știință care încă în timpul Uniunii Sovietice a argumentat cu probe irefutabile necesitatea salvării urgente a limbii noastre aflată sub tirania nemiloasă a celei ruse. [...] O fire cutezătoare și perseverentă, un model de onestitate științifică și, nu în ultimul rând, un car de erudiție în domeniul lingvisticii...”

(**Ion Ciocanu**, 2005)

”Formându-și pe parcursul anilor o viziune proprie referitoare la multe probleme spinoase de gramatică, profesorul Nicolae Mățaș, cu argumente irepudiabile, reușește să-l convingă pe cititor de justetea opiniilor promovate. Cercetătorul și pedagogul nostru nu s-a lăsat niciodată intimidat de faptul că *grammatici certant* (Horatius) și s-a avântat în polemici fierbinți, ieșind, de regulă, victorios din aprigul și dificilul duel. [...] Alături de profesorul Ion Borșevici (...), a dirijat lucrările Comisiei (interdepartamentale) în direcția recunoașterii limbii române (...) ca limbă oficială și a revenirii la alfabetul latin. [...] În perioada marii bătălii lingvistice, Nicolae Mățaș, singur sau în colaborare cu regretatul profesor și mare patriot, conf. univ. Ion Dumenuk, a scris zeci de articole în sprijinul adevărului științific privind limba și istoria neamului nostru”.

(**Anatol Ciobanu**, 2010)

”...Nicolae Mățaș s-a manifestat încă în anii 1987-1988, când abia se pregăteau, se plămădeau – în condițiile unei opoziții active, de cele mai multe ori perfide, - istoricele hotărâri ale fostului Soviet Suprem în problemele limbii. Împreună cu distinsul său coleg de breaslă Ion Dumeniuk, filolog talentat și cetățean exemplar, Nicolae Mățaș s-a dovedit un luptător neobosit pentru decretarea limbii noastre drept limbă de stat, revenirea ei la grafie latină și implementarea ei în toate sferile de activitate ale statului.

Prelegerile sale la radio și televiziune, articolele publicate în presa scrisă, cuvântările în cadrul Comisiei interdepartamentale în problemele istoriei și dezvoltării limbii noastre l-au situat pe un loc de frunte printre lingviștii est-pruteni”.

(**Tatiana Orlov**, 1999)

”... Nicolae Mățaș, aflându-se ”în exil” în România, a turnat în cuvinte alese una din cele mai frumoase cărți despre neamul românesc,

despre românii din Basarabia, a continuat să lupte cu dârzenie pe baricadele românismului”.

(**Ion Ungureanu**, 2010)

”Cartea *Român mi-e neamul, românesc mi-e graiul* [...] este actuală prin riposta hotărâtă, lipsită de orice echivoc, bine argumentată și pe deplin convingătoare, dată unui impostor, unui falsificator conștient al istoriei și limbii poporului nostru, care urmărește scopuri politice. Nicolae Mățaș este un lingvist onest și un polemist de forță, iar cartea la care ne referim – o publicație extrem de utilă pentru cititorul dornic de a afla adevărul despre noi și limba noastră”.

(**Silviu Berejan**, 1999)

” ... Culegerea de comunicări și articole *Român mi-e neamul, românesc mi-e graiul*, având în loc de prefață sugestivă parabolă *Povestea puiului de găină*, transpusă în limbaj esopic de colegul de luptă și suferință, ilustrul regizor și artist Ion Ungureanu, combate vehement cu argumente incontestabile pseudoteoriile așa-numiților ”moldoveniști” privind numele limbii și al poporului nostru, demonstrează inconsistența acestor teorii, care concep existența moldovenilor aparte de cea a neamului românesc și a graiului moldovenesc aparte de limba română”.

(**Teodor Cotelnic**, 2010)

”Astăzi, când se mai fac unele tentative de a interzice studierea Istoriei Românilor în cadrul instituțiilor de învățământ din Republica Moldova, iar unii istorici, ușor ”naivi”, se/ne întrebă de ce istoria națională nu ”merită” să fie studiată pe segmente cronologice separate, lucrarea lui Nicolae Mățaș vine să limpezească mințile falsificatorilor și să le astupe gurile pline de ură față de tot ce e românesc”.

(**Gheorghe Vodă**, 1999)

”Despre unitatea spirituală a tuturor românilor, parte integrantă a căroră sunt și basarabenii, Nicolae Mățaș vorbește și la sfârșitul anilor ’90, când Uniunea Sovietică își mai apăra cu diabolică și nemaîntâlnită cruzime (dovadă sunt evenimentele produse în Georgia, Lituania, Armenia, Moldova etc.) integritatea imperială politică, teritorială și etnică, ultima înjghebată prin decimarea națiunilor, crearea artificială a unor noi limbi și popoare. În paranteze fie spus,

după căderea colosului de la Răsărit mulți dintre intelectualii noștri, întrucât nu-i mai amenința direct KGB-ul și Siberia, au înfierat racilele regimului sovietic, între care și falsificarea de către ideologii bolșevici a identității etnolingvistice a românilor basarabeni, unii devenind, cum se zice, eroi după război. Atunci, însă, în 1988-1991, când multora le era frică să semneze simple texte de adeziune, Nicolae Mățaș, alături de reductibilul Ion Dumeniuk, manifesta curajul de a include în circuit și de a impune în societate, inclusiv în școală, numele corect al limbii noastre – LIMBA ROMÂNĂ. [...]

Volumul *Calvarul limbii române din Basarabia* repune în circuit o importantă parte din textele publicate în anii 1987-2010 de către Nicolae Mățaș, reputat lingvist, profesor, om de cultură și de stat. Participant activ la mișcarea de eliberare națională a românilor basarabeni, unul dintre autorii legislației lingvistice din Republica Moldova, Nicolae Mățaș se înscrie în rândul personalităților cu cea mai valoroasă contribuție la elucidarea și impunerea adevărului privind identitatea noastră etnolingvistică. Articolele, comunicările, studiile incluse în acest volum scot în relief caracterul, competența și perseverența cetățeanului și omului de știință Nicolae Mățaș, care, de-a lungul a două decenii, s-a aflat în epicentrul dezbaterilor privind denumirea corectă a limbii vorbite de populația majoritară din Republica Moldova și a etnonimului utilizat pentru definirea apartenenței naționale a acesteia”.

(Alexandru Bantoș, 2011)

”Dintotdeauna marii poeți nu ies din neant, din hăurile istoriei, ci se trag dintr-un grup ales de destin ori dintr-o generație peste care a trecut umbra lui Dumnezeu. Leonida Lari, Dumitru Matcovschi, Nicolae Mățaș, Anatol Ciocanu, Nicolae Dabija sunt spirite congenere care performează aceleași teme, folosesc aceleași imagini și metafore, reductibile la același dicționar poetic. Și, totuși, aceste spirite nu se concurează niciodată, iar în cazul lor ierarhiile devin neputincioase, chiar dacă nu pornesc din intenții răuvoitoare”.

(Aureliu Goci, 2005)

”Nicolae Mățaș a lăsat o brazdă adâncă în

ogorul limbii române în spațiul dintre Prut și până dincolo de Nistru, este omul care l-a deștelinit, l-a cultivat de buruieni, l-a semănat cu semințe bune și acum ne bucurăm cu toții de lanurile mănoase care unduiesc maiestuos de la un capăt al Basarabiei la altul... Am propus ca Nicolae Mățaș să fie primit în Uniunea Scriitorilor pentru o singură poezie: *În limba română: ”De m-a prinde vreun dor de-al cocorilor zbor,/ Îmbrăcat ca ascetu,-n târsână,/ Îmi voi pune-n boccea o baladă și-un nai/ Să m-aline în limba română”*. E un poem care îl situează în imediata apropiere a capodoperei ”Limba noastră” de A. Mateevici. A fost unul dintre Învățătorii Națiunii într-o perioadă când limba română, scuturată de falsele adaosuri și insuficiențe, revenea în Basarabia, când alfabetul latin îmbrățișa după o lungă despărțire cuvintele noastre sufocate de hainele chirilice... Era o vreme când parcă ne nășteam a doua oară. Concetățenii noștri, aproape fiecare dintre ei, aveau carnețele și caiete de cuvinte, căutau gramatici, cărți din care ar deprinde corectitudinea graiului: părinții învățau limbă, istorie, geografie odată cu copiii lor, cu elevii al căror ministru devenise Nicolae Mățaș... Basarabia atunci, la îngemănarea anilor ’80 și ’90, ca și cum căpătase aripi... Nicolae Mățaș venise să ne încurajeze cu spusa că Limba Română este o acțiune, că pentru ea, ca s-o ai, ca și pentru Libertate, trebuie să lupți zi de zi. [...]

Într-o țară despre care un străin, Antonio Bonfini (1434-1503), ajuns la curtea lui Ștefan cel Mare, afirmase că locuitorii ei ”nu luptă atât pentru păstrarea vieții lor, cât a limbii lor valahe”, se mai duc bătălii, văzute și nevăzute, pentru ca graiul strămoșesc să nu piară sau să nu se transforme în altceva, Nicolae Mățaș e un oștean în oastea Limbii Române, iar testamentul lui e mai degrabă al unui purtător de spadă și de stindard: *”Iar de fi-va să cad lângă cetini de brad/ În vreo luptă cu lifta păgână./ Prohodiți-mă, frați, după legea lui Crist/ Cu-Aleluia în limba română”*.

(Nicolae Dabija, 2010)

”Alături de Grigore Vieru și Leonida Lari, Nicolae Mățaș întregeste treimea poezilor basarabeni care-și deversează unda lirică în marele fluviu de poezie care curge prin ecluzele Coșbuc, Goga, Blaga, Voiculescu, Pillat, Gyr,

Păunescu, Ioan Alexandru, fertilizând sensibilitatea și conștiința românească, greu încercată, în ultima vreme, de asaltul ideologiilor și politicilor integralisto-globaliste, precum și de valul de vulgaritate și cosmopolitism amorf al postmodernismului în vogă.

[...] Îl descoperim aici pe N.Mătcaș ca pe un mare poet al dragostei, căreia îi închină, într-o profuzie neoromantică, versuri de o căldură și autenticitate care ne întorc spre marea poezie.

Ca acei ochi al Elsei, cântați cu atâta fervoare de Aragon, ochii iubitei revarsă peste întregul univers un "azur" unanim, o gershwiniană "rapsody in blue" care inundă totul și dă chiar morții o aură celestă".

(Tudor Oprea, 2003)

"Fără îndoială, Nicolae Mătcaș este una dintre cele mai fascinante profiluri ale culturii și literaturii contemporane, definit prin complexitatea unei opere care se înscrie în seria înaltelor spirite enciclopedice. Activitatea științifică, îmbinată în mod constant cu o susținută activitate literară, incitantele probleme abordate, portretul său moral exemplar, toate fac din specialistul în "lingvistica matematică, structuralistă și aplicată" un nume cu o rezonanță indubitabilă.[...]

Temerară, combativă, polemică, tranșantă, lirica sa ilustrează consonanța dintre prozodicul declarativ și conotația strict individuală, personală a elementelor care dau materialitate și justifică cele două universuri care se suprapun (realul și culturalul), dar și intenția, reușită, de a clasiciza imediatul, de a conferi exemplaritate spațiului interior.

Titlurile volumelor, preponderent nominale, cu dublă semnificație denotativă, generează valențe interpretative în plan conotativ. Astfel, ele devin simbolul artei ca formă de transcendere de la contingent la transcendent, de la relaționarea artistului cu cititorul, de la întâlnirea sensibilității cu intelectul, dar, în același timp, sunt și metafore muzicale, rezonante expresii ale aspirației către armonie, către inefabil.

Cultivă pasional majoritatea speciilor liricii literare, dar impresionează modul în care simte și readuce în atenția noastră poezia patriotică, o temă care după 1989 a provocat adesea prudențe excesive sau false discuții și comentarii. Este creatorul contemporan care, cu o deosebită forță

expresivă, face ordine deplină în relația dintre literar și ideologic".

(Theodor Răpan, 2016)

"Nicolae Mătcaș, luptătorul de pe baricadele renașterii basarabene, recurge la mijloacele mai speciale ale publicisticii lirice, urcând rapid scara discursului de la simplul comentariu evenimential la blestem, diatribă și "reducere la absurd" comicologică. Duritatea și încrâncenarea satirică fac casă comună cu suavitatea și "sfînțenia" sentimentelor erotice.

Schimbarea de registru se face fără eforturi deosebite și fără incidente "la cheie", nota de ingenuitate și firesc păstrându-se intactă pe tot parcursul. Nicolae Mătcaș scrie, în fond, un jurnal liric sentimental-patriotic, schimbând lauda Țării cu lauda dragostei și trecând de la tonalitatea imnică la cea sarcastică și de la notația publicistică la transcrierea frustă a "fulgerărilor" atavice ale dragostei.

Urmează, supus, modelul tiranic eminescian, vierean sau voiculescian, utilizează insertul intertextual livresc, nu respinge nici ludicul postmodernist, precum nu se desprinde nici de tradiție sau de intima notație de album *pro domo sua*".

(Mihai Cimpoi, 2005)

"...poezia lui Mătcaș se întoarce armonios și sublim către acele izvoare perene cu undă vie, neliniștită și gravă, de unde ni se trage ființa. O face cu bună-credință, cu pietate, când încă destule răni au rămas încă necicatrizate, lupte încă neîncheiate: "Se dau bătălii pentru nume și grii./ Tu, frate-al meu drag, vei pleca? Încotro vei?/ Ia-ți calul și-un buciom și cheamă pe plai/Bărbații Moldovei". Evenimente și sentințe ale unei istorii cumplite își găsesc răsfrângeri în versurile sale, care mustesc de indignare, de revoltă și suferință, decantate în cântec grav și adânc. [...] Cu unele ecouri din Bacovia, Esenin, Cotruș sau Pușkin, asimilate firesc și constructiv, poezia lui Nicolae Mătcaș stă, însă, categoric sub zodia stelară eminesciană. Acest fapt bucură, încântă și ne menține în starea de trezie, cumpănire de sine și bună speranță".

George Chirilă (2005)

"Nicolae Mătcaș se înscrie între adevărații poeți din Basarabia, continuând bătălia lui Grigore

Vieru, Nicolae Dabija, Dumitru Matcovschi, Emil Loteanu, Arcadie Suceveanu, Valeriu Matei, Ion Vatamanu, Ion Gheorghiu și aducând confirmarea lirică prin readucerea sonetului, în planul poetic, în linia Eminescu – Codreanu – Vasile Voiculescu, în volume compacte - caz unic în creația basarabeană”.

(Victor Crăciun, 2010)

”Vasta și profunda cultură artistic-literară, cunoașterea pe orizontală și verticală a poeziei române din Țară și din Republica Moldova, explorarea din belșug a coliziunilor și personajelor mitologice, dar și a tradițiilor folclorice naționale, a legendelor și basmelor, combinate inspirat cu o sensibilitate superfină și cu un gust estetic elevat, având în permanență în suflet o stare de poezie și o stare de limbă, - toate acestea, luate împreună, au făcut ca opera poetică a lui Nicolae Mățaș să se impună (trebuie să se impună!) printr-o autenticitate aparte și printr-o aleasă ținută ideatică și imaginativă”.

(Mihail Dolgan, 2010)

”O boare primăvărată învăluie toată poezia lui Nicolae Mățaș, stimulând erupția bobocilor de iubire și rodirea și pârguirea celor mai alese calități umane: de la iubirea de limbă, neam, cultură și femeie până la sublima dăruire sacrificială. Prelat al limbii, poetul se simte ca un ultim Laocoon, care se împotrivesc Calului Troian, coloanei a cincea de patriotarzi în cârdășie cu românofobii, pentru care făptuire este pedepsit prin surghiun (...). Neașteptate îmbinări de cuvinte, originale rime, surprinzătoare oximoronuri dau prospețime imaginii și frăgezesc versul potrivit în rigorile prozodiei clasice. Registrul înalt al sincerității sentimentelor este învăluit în marama azurie a pudorii. Autorul compune o poezie înseninată, copios ozonată, invadată de frumuseți, unde delicatețea și eleganța cavalească dau distincție acestei lumi lirice care zâmbește mereu, dar o face ”în surâs de Giocondă”, tainic surâs, pe care omenirea, din Renaștere până azi, nu a înțeles ce vrea să spună...

Structură fină, de o aleasă ținută intelectuală, socială și fizică, Nicolae Mățaș abordează, în scrisul său, și poezia clasică, și cea modernă. Rafinat, sobru, delicat, poetul practică o poezie de factură clasică, ușor modernă, uneori vădit

tradiționalistă, altele nepactizând cu nici un curent. Ceea ce l-a caracterizat, însă, dintotdeauna e delicatețea și crezul în idealul frumosului izvorând din nestinsa lumină interioară a sufletului”.

(Veronica Bâtcă, 2004)

”Nicolae Mățaș este un ostaș devotat al limbii române, un bun cunoscător al ordinii ei interioare și al legităților ei de dezvoltare și un fin prețuitor al inegalabilelor ei frumuseți, un sincer admirator al farmecului irezistibil ce caracterizează graiul nostru. [...] Cuvintele aparent simple, poate chiar banale pentru un neinițiat, sunt văzute ca niște continente sentimentale, felul acesta de a le percepe transmițându-se și cititorului. [...] Înarmat cu o gamă întregă de procedee poetice, având un simț ales al cuvântului, Nicolae Mățaș, deși vine mai târziu decât semenii săi la ”ospățul” poeziei, apare tumultuos, plin de vervă, de energii interioare neexplorate, de iluzii, pe care mulți nu le mai au”.

(Leo Bordeianu, 1998)

”Poetul Nicolae Mățaș debutează în volum (...) la o vârstă când nu mai ai voie să greșești; de-atâta instrumentele lui poetice sunt impecabile -- o mână abilită a meșteșugului versului liber sau clasic, un florilegiu de imagini și metafore care-l singularizează undeva în contextul celorlalte nume de poeți de la Chișinău, Cluj, București, Cernăuți sau Iași, o tematică a poeziilor eternă ca și însăși poezia, dar refractată de sufletul său inedit și acoperit de sinceritatea fără de care versul, poezia nu vor putea exista niciodată”.

(Anatol Ciocanu, 1998)

”Sedus de frumusețile lumii, ale vieții, captat de formularea simplă, creând o poezie obiectivistă, el se apropie de poezia tradițională, transformând faptul cotidian, obișnuitul într-o poezie antidot la viața searbădă. E o poezie care tinde să facă din fiecare clipă trăită o sărbătoare, personajul liric posedând taina bucuriei de a trăi, o taină pe care o întrupează în frumoasa valahă sau Mona Lisa, femeia visată când decent, când naiv, uneori ca pe o poveste sau un cuvânt, altele ”developându-se” sub forma contrariilor. E o modalitate de a esențializa viața la limita romanței, în care simplitatea, aproape naivă, refuză să fie luată ca atare. Convertit la modul modern, elanul ce se

vrea romantic, oricât ar părea de straniu, este cel care salvează situația în texte devenite texturi (vezi poezia *Imperisabilă, imperturbabilă*). Nicolae Mățcaș se înscrie în rândul celor care exprimă viața, optând contra denaturării ei. *Parcul, câmpia, livada de vișini și mere domnești*, peisajul nocturn în care luna pogoară secerând întunecul nopții se cer "văzute cu inima". Dincolo de sursa ce ține de un cotidian obișnuit, autorul atrage atenția asupra statutului omului de creație capabil să se hrănească din resursele culturii universale – Joyce, Horațiu, Dante, Esenin, dar și din cele ale neamului (în poezii precum *Bărbații Moldovei, Masa tăcerii, Păsări măiestre*). Alături de personaje românești istorice reale, precum Horia, Cloșca și Crișan, stau figurile mitologice antice emblematice: Prometeu, Zamolxe, Orfeu, Procust, Dedal, Penelopa, Heracle, Artemis, Fedra, Tantal, Prozepina, Zeus, Afrodita, Ulysse, Minos, Parce ș.a. Întâlnim trimiteri la cei mai importanți scriitori din literaturile lumii, dar și la scriitorii români, inclusiv cei basarabeni...

(Ana Bantoș, 2011)

"Ultimele sale două volume de poezie, *Roată de olar* și *Un câmp minat, urcușul* (...), cuprind în exclusivitate sonete (două sute la număr), toate având o ținută tehnică și stilistică impecabilă, impunându-se prin perfecțiunea formei și bogăția nebănuită a conținutului și a lexicului. Elementele de vocabular rarissime, utilizate de către autor cu deosebită iscusință și discernământ, structura gramaticală cu devieri originale de la normă motivate stilistic conferă poeziei sale scilipiri diamantine".

(Vitalie Marin, 2010)

"E vorba de un poet cu trăiri elegiace, apăsate și el de povara vârstei. Singur se prezintă ca fiind "un suflet trist ca umbra unui verb" – iată un vers splendid, pendulând între sentimentalism și reflexivitate, cântând o frumusețe serafică într-un spațiu care este melodic și melodios prin definiție. (...) avem de a face cu un eros tânjitor. Această povară retro se simte la fiecare pagină, fiindcă poetul mărturisește că este în căutarea unei ciute de altă dată. Dar, pe de altă parte, e un permanent balans între eros și thanatos, fiindcă adierile tanatice se simt".

(Adrian Dinu Rachieru, 2002)

"Așa cum procedează în orice lucrare științifică pe care o prezintă publicului cititor, tot astfel procedează Nicolae Mățcaș și în poezie. Și anume: noi, cititorii, trebuie să aflăm din scrierea sa ce părere are el, autorul, despre subiectul asupra căruia s-a aplecat. Iată ce se întâmplă cu iubirea: "Doar ura, ea are toate trei timpuri, / Iar dragostea – numai prezent" (Trenul cu un singur pasager, p.12) ; sau : "Uitarea, ea numai, există la timpul trecut, / Iubirea e doar la prezent" (în același loc) ; sau : "Speranța, ea numai, există la viitor, / Iubirea e doar la prezent" (tot acolo). La prezent sau la viitor, fără nici un dubiu, poezia lui Nicolae Mățcaș va fi una care oricând va putea fi încadrată la "cea mai frumoasă poezie de dragoste".

(Ionela Mengher, 1999)

"Volumul de sonete *Roată de olar* reprezintă nu numai o operă de maturitate, care încununează munca unui virtuoz al versului, dar și o sinteză a temelor predilecte și laturilor de măiestrie în care excelează și se detașează de restul sonetiștilor [...].

Erudit filolog, cunoscător de adâncime al limbii române din vechime, căreia reușește să-i pună în valoare și să-i sporească potențialul semantic și succulența plastică și chiar să desprăfuiască arhaisme și regionalisme specifice graiului moldovenesc, conservativ din cauza grelelor condiții istorice care cereau păstrarea lor în forme genuine [...].

Bogăția surprinzătoare a lexicului, variația temelor înlătură monotonia, fac să parcurgi cu voluptate lungul șirag de sonete.

Profesorul Mățcaș valorifică ingenios și original mitologia antică, pe care o transformă printr-o raportare la prezentul istoric, specificitatea peisajului și particularitățile etnologice, ceea ce conferă actualitate tuturor temelor și durată supraistorică simbolurilor".

(Tudor Opriș, 2008)

"Confruntând faptele și evenimentele mitologice, ca și valorile lor, de care eroii acesteia și-au legat numele, semnificația ori stigmatul, cu faptele și evenimentele de care este vinovată și acuzată epoca noastră, domnul Nicolae Mățcaș, ca-n două oglinzi față-n față, ne arată frumusețea și mizeria, cinstea și trădarea, libertatea și sclavia, mai mult răul decât binele, trăite de omul *de sub vreme* al

zilelor noastre”. [...] Sonetele din acest volum, în afara vieții, a vitalității inspirate, se aliniază în forme aproape perfecte, indiferent de pasul versului (deca-endecasilabic, de treisprezece sau patrusprezece picioare - alexandrinul românesc), cu foarte rare, neînsemnate abateri.

Problema limbajului acestora (uneori luxuriant), care apare dificilă la prima vedere (lectură), este salvată de plasticitate și polifonie. Invocarea atâtor nume sonore ale mitologiei, generând simbolistica acestei forme fixe care este sonetul, așterne policromii de epocă peste ternul zilelor noastre și, ca într-o lanternă magică, le mișcă, îmbogățind astfel, prin diversificare, limbajul poetic contemporan asfixiat și alienat de postmodernism, ca și de alte isme importate din *the garbage can* a apusului exalând agenți, mai mult sau mai puțin, patogeni”.

(Ioan Mazilu-Crângașu, 2008)

”Artistul vine spre poezia Limbii Române, la propriu și la figurat, chiar de la matca cuvintelor strămoșești (...). Le întâlnește, le împletește, le înrudește atât de firesc și atât de imens, cumva! Cuvinte și sensuri, instrumente poetice și instrumente literare, metafore și comparații, rime și vers alb, distihuri, terține, catrene – cu toatele sunt prezente într-un univers, poate ritual, al Religiei Cuvântului celei fără de vârstă sau, poate, de vârsta primului verset din *Cartea Cărților și Cântarea Cântărilor* de la leagănul civilizației umane: ”La început a fost Cuvântul...”, ce ne comunică un mesaj. Cuvinte vechi și noi duc în sângele lor versul din care se alcătuieste fiecare element din Coloana infinitului fiecărei poezii – strofele și poeziile sale de proporții ar duce gândul spre arhitectura *Coloanei brâncușiene*”.

(Elena Tamazlăcaru, 2010)

”... l-am găsit tânăr, inteligent, talentat, pasionat de viață până la erotism: ”*De când mi-a intrat femeia în trup,/ Mă doare tot corpul și nu am odihnă nici ziua, nici noaptea,/ Dar nu-l chem pe doctor, pe diavol sau pe Dumnezeu să-mi scoată femeia din trup:/ Mă doare plăcut*”. Femeia, pe care o cântă poetul, ”*a inundat întreg universul*” cu ochii ei albaștri, încât auzi un crescendo de orgă: ”*albastru botezul, albastră și nunta,/ albastră junia,/ Bătrânețea, cărunta,/ Chiar moartea-i albastră/ pe pajiștea noastră/ și nu se*

teme de ea/ nimenea”. Poetul Mățaș cultivă o artă a rimelor rare (*Iar eu visez*); este tentat să facă poezie-baroc: atenție la titlu: *Ruga cuadragenarei pentru fecioara balcâză*; repovestește și răstălmăcește poetic mai multe motive biblice (...); împletește captivant folclorismul cu naturalismul (*Și mi-i dor*); evocă, pe alocuri, crâmpie din viața sa de navetist (*Gara de Nord*). Poetul glisează (verb-cheie al culegerii) ”*între laț și sabie*”, inventează aforisme: ”*Ce mare ești, Doamne, când numeri păcatele,/ Ce mic ești când le săvârșim!...*”

Culegerea de versuri (*Surâsul Giocondei*) conturează chipul moral și afectiv al unui Solomon ce zâmbește trist și enigmatic...”

(Ion Iachim, 2000)

Studiind faptele de limbă la modul savant, lingviștii descoperă frumusețea poeziei într-un mod special, unii consacrandu-i studii de poezică (Roman Jacobson, de exemplu), alții practicând-o în rând cu poezii. În general, în cazul lor, exercițiul poetic succede exercițiului savant. Eugen Coșeriu a început să publice poezie după ce toată lumea se obișnuise cu imaginea lui publică de ilustru om de știință. Nicolae Mățaș, un alt lingvist din Basarabia, demonstrează aceeași pasiune pentru exercițiul liric.

De la profesorul universitar, sobru și distant, până la poetul la fel de sobru, dar bântuit de atâtea dezlănțuite pasiuni, e o cale de mirare și o potecă de seninătate. Adunată în jurul propriei identități, deschisă, filocalică, așa cum aproape că nu se mai scrie astăzi, poezia lui Mățaș excelează prin *iubire*. Nobilul sentiment apare sub multiple manifestări: de iubire de limbă, de prieteni, de plai natal, de femeie, de Dumnezeu. Orice alcătuire poetică face dovada felului cum a meșteșugit lingvistul la cuvânt și imagine, șlefuit fiecare detaliu, asemenea maestrului cioplitor în piatră care ajunge să-i dea acesteia irizări diamantine. Se folosește din belșug de cuvinte mai rar puse în circuit (*târsână, nereidă, castru, plaur, sempitern, gătej* etc.). Cu ele scutură monotonia și cristalinizează versul.

Poetul-lingvist știe să se joace cu vocabulele care-i sunt dragi („*o mare mereie și-un munte mereu*”), să le officieze liric: „*De fapt, cuvântul e cel ce mă farmecă. Vraja lui / Mă poartă pe-ariștile basmului*”. Spre înduioșarea noastră, își versifică uneori, surprinzător, ludic și ghiduș,

cunoașterea de cuvinte: „*nonimpasibilă, noninflexibilă, / nonacostabilă, nonconsolabilă, / nonintangibilă, nonincredibilă, / nonimitabilă, noninșanjabilă*”.

Poezie intelectualistă, scrisă în cel mai curat stil clasic, cu toate elementele orfice la îndemână: ritm, rimă, durată. Spontaneitatea și elaborarea fac ceea ce se numește casă comună.

Lirica lui ține în vipt personaje din atâtea lecturi, oferindu-le loc în grandioasa „*catedrală a tăcerii*”, pacificând filozofic contrariile: „*erupe-o tornadă de liniște: / polifonia tăcerii*”. Livrești sunt și asociațiile ce bat la pragul rostirii: „*ultimul mohican*”, „*ultima licornă*”, „*ultimul Laocoon*”...

Structură fină, de o aleasă ținută intelectuală, socială și fizică, Nicolae Mățaș abordează, în scrisul său, și poezia clasică, și cea modernă. Rafinat, sobru, delicat, poetul practică o poezie de factură clasică, ușor modernă, uneori vădit tradiționalistă, alteleori nepactizând cu nici un curent. Ceea ce l-a caracterizat, însă, dintotdeauna e delicatetea și crezul în idealul frumosului izvorând din nestinsa lumină interioară a spiritului.

(Veronica Bâtcă)

De câțiva ani am avut onoarea și bucuria să public, în revista de creație și cultură Bogdania, eseuri, sonete, poezii, epigrame și alte articole interesante din creațiile Prof. univ. dr. Nicolae MĂTCAȘ, personalitate plurivalentă – om de cultură, de știință, intelectual și patriot desăvârșit al Moldovei lui Ștefan cel Mare. Dumnealui a avut o contribuție esențială la impunerea alfabetului latin în locul “hainelor chirilice”, a luptat zilnic pentru neamul românesc și creșterea prestigiului limbii române în lume, alături de Grigore Vieru, Leonida Lari, Ion Ungureanu, Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Arcadie Suceveanu și alte personalități din Moldova. Sunt convins că domnul Nicolae MĂTCAȘ este, după cum au afirmat numeroși oameni de cultură, un poet elitist, de mare finețe și adâncime spirituală și în care iubirea este elementul primordial, sub toate aspectele, față de: neam, țară, semeni, natură, femeie, Dumnezeu. Creația domniei sale este a unui slefuitor de diamante, a unui artist care tinde permanent către o coloană a infinitului. Pentru ceea ce sunteți un român de excepție, un talentat scriitor, lingvist, poet, publicist, dascăl de

excepție, politician patriot, rămâneți un strălucit exemplu de urmat pentru întreg neamul românesc. Fiindcă în curând veți împlini 80 de trepte de lumină și dăruire, primiți din partea noastră, călduroase îmbrățișări sufletești, împreună cu vie recunoștință pentru strălucita dvs. operă și activitate depusă în slujba propășirii neamului și a românismului în lume.

LA MULȚI ȘI BINECUVÂNTAȚI ANI!

Ionel MARIN, redactor șef rev. Bogdania

Radu ȘERBAN

Centenarul nașterii unui dascăl

„*O luptă-i viața; deci te luptă,
Cu dragoste de ea, cu dor*”

20-1-20

Se împlinesc o sută de ani, la 20 ianuarie 2020, într-un joc numeric al istoriei.

Boboteaza trecuse, iar pietrele Văii continuau să scrâșnească din dinți, întrebându-se când vor scăpa de gerul dușmănos, căci vulpea traversase gheața, anunțând o lună aprigă. Clănțăneau sub buzele pârăului, unele crăpau sub temperatura scăzută. În casa lui Petru, construită cu cinci ani înainte, se naștea al doilea fiu, Ioan. Astele îl prevesteau drept un dascăl cu har, formator de caractere, soț și tată devotat, profesor, iar ca prefață la toate, tânăr ofițer, rănit pe front. Nu-i puțin lucru, într-o viață de om!

Țurțurii atârnavu greu de acoperișul din trestie al poieții, peste cuibul de rândunică ce își aștepta răbdător locatarii, la revenirea din țările calde.

Valea continua să curgă pe sub stratul gros de gheață, purtând mesajul nașterii sale până în Niraj, lângă Ungheni, comună unde avea să ajungă director de școală între 1951-1953. Vestea a plutit apoi ca un ghem deșirat pe sub gheață, din Niraj în Mureș, pe malul căruia, la Radna -

Lipova, a urmat cursurile Școlii de ofițeri de rezervă, și apoi în Tisa, râu pe care avea să-l traverseze cu arma în mână, ca sublocotenent la finele lui 1944, pe front. Mesajul a curs mai departe în Dunăre, bătând în Porțile de Fier, unde avea să-și ducă elevii în excursie și, în sfârșit, a ajuns în Marea Neagră, spre a se uni cu nesfârșitele ape ce leagă Mediterana de Atlantic, anunțând și continentul de unde tatăl său se întorsese cu bani să-și dureze propria casă, în capul satului, pe dreapta cum vii dinspre Târnăveni.

Notele bune la școală i-au îndemnat pe părinți să vândă ceva din pământul ce i se cuvenea și să-l dea la gimnaziu în Năsăud,.

Când împlinise 12 ani, comuna inaugurasă, în haine de sărbătoare, într-o toamnă de aur, pe 13 noiembrie 1932, noua biserică. Acolo avea să slujească preotul Ioan Sămărghițan, cumnatul său, iar fratele mai mare, „tetea” Dumitru, să devină paracliser (făt).

Învățător, apoi profesor de istorie-geografie, director de școală generală vreme de 30 de ani, a transmis dragostea de viață și bunul simț unor generații ce îi poartă o frumoasă amintire. Mugurii dorinței de supraviețuire și ai unui contagios optimism i s-au ivit în război, când împlinea 25 de ani...

Un optimism contagios la însoțit pe front și în viață. În cazul său, nu s-a adevărit cuvintele biblice despre prorocul disprețuit în patria sa și între rudele sale .

Banská Bystrica la vârsta de 25 de ani, 20-I-1945.

Sfertul de veac de viață și l-a aniversat pe front, în Munții Tatra, pe un ger necruțător și zăpezi dușmănoase, la fel ca inamicul militar. Subordonații i-au aprins un foc pe cinste, la care și-au încălzit obrajii, mâinile și degetele degerate de la picioare. Unui flăcău neatent îi luaseră foc ghetetele, fără să simtă. În gamele au topit zăpadă, iar în apa caldă au înmuiat pesmeții. Fierseseră și muguri de brad, care răspândeau o mireasmă de rășină, ca o tămăduitoare tămâie. Gerul Bobotezei era în toi, iar norișorii de aburi ce le ieșeau din gură dădeau un aer festiv cântării „Mulți ani trăiască!”. Se aproia marea ofensivă.

Pe ordinul de înrolare scria că va lupta împotriva armatei ungare. Veniseră dinspre

Lučenec – Brezno după un popas la Tokay și trecerea Tisei.

La 10 februarie, diviziile 18 și 21 infanterie române, au pătruns spre Zvolen, pe valea râului Slatina, alături de sovietici. Ioan, însă, în Corpul 6 al Armatei 4, intrase pe flancul stâng, peste Munții Metalici, cu obiectiv luarea orașului Banská Bystrica, acolo unde, în centru, se înalță azi „Obeliscul negru”, cu inscripția: „Mulțumiri Armatei Române – eliberatoarea orașului”. Aproape de obelisc, o clădire de patrimoniu arborează tricolorul românesc: Consulatul Onorific al României. În cele din urmă, a ajuns și Ioan acolo, în 1997, primit ca veteran de război.

A fost și la Zvolen, la 21 kilometri sud de Banská Bystrica, unde se află cel mai mare cimitir românesc de război din străinătate.

Povestind, pronunța denumirile localităților cu intonația localnicilor slovaci, puțin cântat, căci le memorase din auzite, nu din citite: Lučenec, Zvolen, Košice, Rožňava, Brezno, Banská Bystrica îi amintea de orașul Bistrița, la 20 de kilometri sud de Năsăudul adolescenței sale.

Pe front, mai înainte, la Nyíregyháza, loc de popas pentru o noapte, câțiva și-au găsit culcuș pe la casele localnicilor, mai ales cei care rupeau câte o vorbă ungurește. La plecare, în zori, înainte de a-l da dezertor pe unul care uitase să mai vină la apel, a trimis pe urmele lui trei ostași care bănuiau pe unde se află. Se rătăcise în fustele unei „kislány” și acum dormea buștean. În zadar sunase goarna „Scoală-te soldat./ Nu fi supărat...”. Gazda, ospitalieră, nu îl trezise la auzul forfotei plecării. Cine știe, poate și-l dorea acolo. De regulă, ungurii îi primeau frumos, ca eliberatori.

Traversarea Tisei, înainte de Tokay, s-a făcut cu tact și curaj dar și cu sacrificii de sânge. Era nevoie de o „limbă”, iar doi subordonați ai săi s-au oferit să încerce traversarea fără a fi observați. La fiecare încercare a lor, cu barca, mitraliera de pe celălalt mal începea să clănțâne ca un balaur. După mai multe încercări, au început să arunce în râu snopi de foiegi, care fuseseră așezați în stive de localnici, după culesul porumbului. Mitralierele se năpusteau aiurea asupra lor, scoțând praf și trombe de apă. În cele din urmă, nemții și-au dat seama că își cheltuiesc muniția fără rost și au încetat focul. Atunci, în

noapte, printre alți snopi, s-au strecurat cei doi cu o barcă de cauciuc, ascunși pe fundul ei, lăsând-o în aval, dar treptat îndreptând-o pe furiș cu vâsle, spre celălalt mal. Misiune îndeplinită!

La Tokay au găsit butoaie ciuruite de gloanțe și ruși înecați în vin. Au găsit și un soi de marmeladă de vin într-un butoi vechi, au uns-o pe pâine, ca apoi să se chercehelească.

La Mișcolț, ordonanța i-a adus un ceas. „L-ai furat, du-l înapoi”, l-a apostrofat sublocotenentul. „Nu, dom' solent, îi dreptul nostru, pradă de război”. Adesea dormeau cu toții sub un singur acoperiș, al cerului. Într-o vreme, în camera alăturată, geroasă, la urcarea în Munții Tatra, în Cehoslovacia, toamna i-a trântit ușa în nas, împingându-l spre iarnă, dar și spre noi lupte. Aflase că eliberarea Transilvaniei de Nord se lăsase cu multă vărsare de sânge.

De Crăciun împodobiseră un brad înzăpezit, cu ce aveau la îndemână, iar de Anul Nou și-au făcut sorcove tot din crengi de brad, înveseliți de porția dublă de țuică primită de sărbători.

Plutonul avea încredere în comandantul său. Cei mai mulți îl depășeau ca vârstă, dar îl ascultau. Doar Vasile se dovedise uneori fatalist. O depresie profundă îl stăpânea în orele de repaus, când îi spunea: „Dom' solent, eu nu mai pot. Dacă nu înghețăm, murim de foame. Noi nu avem armele lor. Dacă nu ne omoară nemții, ne găsim sfârșitul rătăciți prin munții ăștia și ne mănâncă animalele sălbatice”.

Când toți așteptau ca rafalele nemțești de mitralieră să se oprească, Vasile se ridică brusc din groapa săpată în zăpadă cu mâinile goale și se aruncă înainte. Nici nu apucaseră să strige la el, că a și căzut, la câțiva metri în față, mănjind zăpada cu un roșu aprins. Îi înghețase în el până și simțul supraviețuirii.

Ioan își aminti versurile îndrăgितului Coșbuc:

Trăiesc acei ce vreau să lupte;

Iar cei fricoși se plâng și mor.

Fie-i țărâna ușoară! Va fi greu de scormonit țărâna, pe gerul acesta, îi răspunse ordonanța, de alături.

Declanșată inițial, pe 29 ianuarie, ofensiva în operațiunea Zvolen-Banská Bystrica a încetat pe 9 februarie, din cauza diabolice rezistențe a germanilor. După regrouparea trupelor, ofensiva s-a reluat pe 10 februarie, la

ora 8,30, după ce artileria pregătise atacul timp de 30 de minute. Se avansa cu greu din tranșee în tranșee, iar adăposturile germane se lăsau cu greu cucerite. Săpate în zăpadă, tranșeele nu îi apărau de loc de gerul năprasnic. După zece zile, ofensiva s-a oprit din nou, căci acerba rezistență germană îi ținea în loc pe români, în acel vârf orografic al Munților slovaci, aproape de Banská Bystrica.

La reluarea ofensivei, sublocotenentul își comanda subordonații pe direcția orașului de la poalele munților, în timp ce Corpul 2 armată ataca pe valea râului Hron. La 25 februarie s-a reluat atacul, cu același scenariu de pregătire prealabilă cu artileria. Atunci ar fi vrut să poată zbura ca în vise, sau să se facă invizibil. Bombele dușmane le zburau pe deasupra capului, cu același zgomot: Piiuuuu-flofloflo-flo-buuu. Când auzeau piuitul știau deja că le-a trecut peste cap și puteau să se ridice.

Aprovizionarea se făcea numai cu cârca. La un punct, până și schiorii își luau schiurile în spate. Grenade, gloanțe...hrană...vești. Răniții erau coborâți cu mare greutate, prin nămeți. Uniformele lor kaki îi dădeau ușor de gol, pe albul zăpezii. Prin cei veniți cu aprovizionarea din spatele frontului, cereau săpun, lame de ras, conserve de carne. Cu mâncarea se descurcau cum puteau. Ciorba de fasole caldă cu șuncă, adusă în marmite - era sărbătoare. Vremea când trăsura-popotă venea în urmă rămăsese doar o amintire. Acum, de bază devenise mâncarea uscată din sacul cu merinde. Tânjeau chiar și după ceaiul cald de dimineață, care le topea promoroaca de pe mustăți. În hrana de rezervă pentru două zile, aflată mereu asupra luptătorului, țineau conserve de carne și de pește, pentru zile negre. Toată viața a rămas cu plăcerea de a mânca pește din conservă. Doar că viața aspră de atunci și-a pus amprenta asupra sănătății sale, căci după vreo zece ani a făcut ulcer perforat, fiind salvat, ca prin minune, de un șofer de camion care l-a dus urgent la spital, apoi la un chirurg providențial din Târgu Mureș. L-au anesteziat doar local, așa că văzuse cum îi spală măruntaiele într-un lighean, alături. Imaginea propriului sânge nu-l mai speria.

Începând cu 10 februarie, luptaseră zi și noapte. Dormitul în zăpadă, pe rând, nu îi mai deranja. Își găsea fiecare culcușul, în tranșee, cum puteau, cu schimbul. Când au avansat, după

un atac reușit, au găsit un unghur legat cu lanțul de stâncă. Se predase și tremura de frică și de frig.

Pe ger, în munții Tatra, când dădea ordinele de atac sau de retragere, răcnea cât putea, dar uneori se topea ca un fulg de zăpadă în propriile cuvinte. Noroc că soldații îl ascultau orbește. La rândul său, asculta ordinele primite prin radio, sau de la superiorii veniți din când în când printre ei.

Dorințele copilăriei îi erau încă proaspete în memorie și se amalgamau cu realitatea. Se visase de mai multe ori zburând. Copil, pe câmp, când îl ataca lupul, alerga, apoi dădea ușor din mâini și picioare și se înălța lin deasupra căpițelor de fân. Acum, când visa că este încolțit de dușman, își lua zborul peste nămeți și scăpa. Apoi se mai visa invizibil, tot când nu mai avea scăpare. Îi reveneau în minte cărțile de război (avea pasiunea cititului, bibliotecile făcuseră parte din viața lui la Năsăud) sau alte cărți ce îi căzuseră în mână: Rob Roy (îi plăcuse sfârșitul fericit), Istoria lui Ghilgameș. Viața lui Napoleon îi era model. Trăia uneori un straniu sentiment de neapartenență – părea că se află de cealaltă parte a oglinzii, unde totul e neautentic. Niciodată nu s-a visat înfrânt.

Bătăliile păreau să nu se mai termine. Acolo jos, Banská Bystrica, aștepta să fie eliberată, dar de două săptămâni înaintau foarte încet, sau aproape de loc. În răzazurile dintre bătălii medita la viața lui, ajunsă la un sfert de veac. Oare va supraviețui? Ce rost are acel război, acel măcel? Da, citise mult, știa multe despre Dictatul de la Viena, căci granița trecea, din 1940, pe la marginea satului natal. Ca să meargă la moară, oamenii aveau nevoie de pașaport, să treacă dincolo, în Ungaria, la Ungheni. Da, fără îndoială, cineva trebuia să lupte, să nu mai permită massacre ca la Band, Grebeniș, Oroii sau Sărmaș. Măcar bine că Statele Unite și Marea Britanie nu recunoscuseră Dictatul de la Viena, așa încât cineva ne ținea partea cea dreaptă.

Citise Biblia și o recitise, carte disponibilă oriunde, la vremea aceea. Cu cine ține Dumnezeu, în acest război? Cât îi ajută pe nemți crucea metalică de pe uniformele militare? Dincoace, oricât se dădeau atei, rușii exclamau, în clipele de dispariție: „Boje moi, Boje moi!”

Pe la orele prânzului, într-un moment de răgaz, când vântul își luase și el o pauză, iar

soarele iriza nămeții, le veni, din spatele frontului, odată cu marmita caldă, vestea arestării generalului Avramescu. Era întâi martie, dar acolo în munți, primăvara se lăsa așteptată, cum și căderea orașului de la poale se amâna de mai bine de o lună de zile.

Dormeau în tranșee săpate în zăpadă, acoperiți cu prelată, iar uneori, în momentele de așteptare a cinei, își mutau domiciliul în etajele inferioare ale trupului, adică în stomac.

Multă vreme se visase intrând în orașul pentru care se băteau de săptămâni, oferind jertfe periodice. Mai târziu a aflat că numele Banská Bystrica vine de la *baňa*, adică mină, deși numele vechi, latin, fusese Villa Nova Bystrice (bystrica însemnând pârâu repede).

La începutul lui martie, la un asalt, când sărise din tranșee chemând la atac, o schijă i-a străpuns genunchiul piciorului stâng. A căzut paralizat.

Amintirile i-au rămas vii, multă vreme. Rănit, pe targă, se trezea din leșin. Își amintea doar albul orbitor al iernii. Muchiile ascuțite ale luminii îl înjunghiau în genunchi. Lumina aceea îi țintuia într-o ramă durerea neagră. Se întorcea dintr-un iad în care pieriseră prieteni și soldați, unii parcă se ridicaseră, sinucigași, în bătaia gloanțelor inamice, lăsându-și țeasta străpunsă de metalul lucios. Îl cărau pe targă, prin zăpadă, doi schiori cu mișcări ritmice și cu promoroacă groasă pe sprâncene și mustați. Când ațipea, se simțea ca un strop în vârful unui țurțur, gata să pice în neant. Țurțurul nu atârna de niciun acoperiș, ci direct de bolta cerului, un cer ce își pierduse și el culoarea, pălise, alb ca neaua, iar sub el se deschidea hăul. La o vreme, piciorul stâng nu-l mai simțea de loc, îi înghețase și durerea. Se întreba dacă nu i-au degerat de tot degetele, amintindu-și de soldatul căruia îi luaseră foc bocancii, fără să simtă nimic, când au avut prilejul să se încălzească. Din timp în timp, așezat pe targă, vedea câte o creangă de brad eliberându-se de povara zăpezii, ca o cometă cu coadă de cristale albe strălucind în soare, în plutire liberă. O remarcabilă voință de a supraviețui îi dădea curaj. Își văzuse patru soldați uciși într-un singur atac. Se întreba ce se alege de plutonul lui. Cu cine au rămas ei, oare? Câți au mai rămas? Își dorise atât de mult să ajungă la Banská B. În calvarul întoarcerii spre casă, cu febră și frisoane, în Rožňava auzise un clopot,

probabil de la o biserică apropiată. Nu știa limba slovacă, dar limba clopotelor o înțelegea perfect. Își făcu o cruce înceată, iar asistenta medicală, zâmbind, cu boneta ei albă ca o aură, părea un înger. Multă vreme, apoi, a visat-o.

S-a trezit în spital la Brežno. Când a deschis ochii, credea că a ajuns în Rai. Iarăși, un înger de față cu bonetă albă îi ștergea sudoarea, vorbindu-i zâmbitoare, într-o slovacă melodioasă. Avea febră. (...)

Mult mai târziu, ajuns profesor de istorie, a beneficiat de o retrospectivă statistică. Din decembrie 1944 și până în primăvară, românii au luptat pentru eliberarea munților Tatra Mică timp de 147 de zile, dintre care 74 au fost zile de iarnă, cu condiții extreme de luptă.

Director de școală peste 30 de ani, nu prea a cunoscut înfrângerea. Doar când juca Remy, șah, Marocco, table sau filcăi. Dar știa să piardă cu demnitate, dacă era cazul.

***

Sclipirile fulgilor din 20-I-1919, multiplicat în Munții Tatra după 25 de ani, i-au luminat cugetul spre a le transmite elevilor, prin educație, decenii în șir, încrederea în sine, dorința de supraviețuire și, dincolo de simțurile comune ce uneori pot să înghețe sub nemiloasele forțe ale naturii, bunul simț, mereu cald.

IN MEMORIAM: GHEORGHE DUȚĂ- MICLOȘANU

Acum 90 de ani, pe data de 10 aprilie se năștea într-o modestă căsuță din comuna Malu cu Flori, poetul Gheorghe Duță Micloșanu.

Din păcate a plecat prea devreme de lângă noi, la 78 de ani, în anul 2008, dar a lăsat în urmă o operă complexă deși numai parțial publicată. Fire duală, mereu gata să recite interminabil din preferatul său, Serghei Esenin sau, dimpotrivă, să spună o glumă, să descrețească frunțile cu o anecdotă sau o povestire de vânatoare, pentru că era un povestitor fermecat, Gheorghe Duță Micloșanu a așternut pe hârtie poeme de o

sensibilitate deosebită și o adâncă filozofie a Timpului suveran care ne îndreaptă către final din momentul în care am apărut pe lume. Dar Iubirea a fost zeița căreia i s-a-nchinat întreaga viață. Poemele sale de dragoste sunt perle ascunse în adâncul sufletului rămas tânăr și la cei 78 de ani iar Natura, o altă mare prezență în opera sa, colorează nu numai spațiul poetic dar și minunatele sale povești vânătorești care surprind prin finalitatea neașteptată: nici un animal nu cade pradă puștii vânătorului, care care vânează numai frumuseți, imagini, întâmplări petrecute în desișul pădurii.

Amintirile celor care l-au cunoscut sunt și acum, după 12 ani de la plecarea sa către lumea celor veșnici, o dovadă că trecerea sa prin viață a lăsat o urmă greu de ignorant. Atâta vreme cât cei rămași nu uită, ființa, perisabilă fizic, rămâne prin spirit, alături de noi.

„Iubirea față de poezie îl va purta în nemoarte” spunea profesorul Ion C. Ștefan, iar profesor-doctor Tudor Opreș completează: „Poezia lui e ca un balsam: tămăduiește.” La rândul său, poetul Geo Gălugăru spune: „Gh. Duță-Micloșanu are sensibilitatea unui seismograf de mare finețe.” În timpul vieții s-au tipărit 9 volume de poezii și două de proză, astfel: „Pe treptele timpului”-poezii, editura Relief românesc, 1979; „Cumpăna anotimpurilor” – poezii, editura Albatros, 1986; „Cer vegetal” – poezii, editura Arefeana, 1999; „Întoarcerea lui Tarzan”, povestirile vânătorului, editura Arefeana 1999; „Anotimpul genezei”-n poezii, editura Arefeana, 2001; „Vârsta luminii”- poezii, editura Pro Transilvania, 2001; „Condamnați la întomnare” – poezii editura Perpessicius 2003; „La porțile ninsorii” – poezii, editura Perpessicius 2003; „Poezii-Poemes” – poezii, ediție bilingvă, editura Proprio dell Arte 2006; „Masa hoților”- povestirile vânătorului, editura Bibliotheca&Marcona 2007; „Liturghii crepusculare” – poezii editura Arefeana 2008.

Postum au apărut volumele „În memoriam”- antologie, editura Arefeana 2010; „La Malu cu Flori”- poezii, editura Fast Editing, 2012; „De dragoste”- poezii, editura Fast Editing 2015.

Prezența sa inconfundabilă a fost răsplătită cu numeroase diplome dintre care să punctăm câteva: „Cetățean de onoare al Comunei Malu cu Flori”, „Diplomă de excelență” acordată

de Primăria Sector 2, „Diplomă de excelență” acordată de Societatea Scriitorilor Târgovișteni, „Titlul de protector al Naturii și Artelor” acordată de Fundația Națională Izvoare pentru protecția Naturii și Artelor...

Să ne amintim, așadar, cu adâncă dragoste și pioșenie:

Clipele

Adânc se surpă clipele în zare,
Lumina strânge spinii în amiezi...
Din crâng aleargă umbre spre izvoare
Și - candelabre-aprinse, prin livezi...

Câmpiile-aleargă-n risipire,
Se-ncolăcesc tăcerile în ploi...
Pun pietrele pe-amurguri patrafire,
La marginea neliniștii din noi...
Adânc se surpă clipele în zare...

Lume bolnavă

Și plânge și fuge o lume bolnavă...
Cad lacrimi de vrăji pe-un pumn de-otavă...
Cântecul necântat rățăcește și plouă,
Din cer frământat peste-un petec de rouă.
Cocoși de-ntuneric slobozesc „cucurigu”,
Prin arbori de cuget se-nghesuie frigul...
Străbate prin trupu-mi o lume bolnavă...
Ard lacrimi de timp, pe-un pumn de otavă...

Scrisoare

Voi bea aceste lacrimi ca pe-o apă
Dacă de tine-mi va fi dor, cândva...
Prin timpul de himere, ce ne îngroapă,
Ai fost a ta și nu ai fost a ta...

Se face frig, în noi în fiecare
Și lumea toată parcă-n noi, s-a rupt...
Pe frunte-mi cade-o stranie ninsoare,
Cu viscolul iubirii ne-nterupt.

Eu n-am uitat nimic prin timp, știi bine
Și chipul tău cu mintea îl dezmiard...
Dar să mai știi că-mi va fi dor de tine
Și că-i normal, cândva, să te și pierd...

Și-atuncea, chiar când ne vom fi departe,
Cu vași reproșuri și păreri de rău...
Icoană nepătată chipul tău...
Și-oi bea aceste lacrimi ca pe-o apă,
Cu lumea de himere ce ne-ngroapă...

Echilibrul

Curge lumina peste timp și cântare
Păsări-muşuroi, anotimp de uitare
Icoane căzute peste zi, de departe
ceasuri sfârâmate în miezuri de noapte...
Curge un râu de gânduri sihastru
prin sânge se-aude un strigăt albastru.
În cântece timpul a ajuns la amiază,
frica din mine mereu e tot trează.
Aud cum tăcerea prin trupu-mi se scurge
sălbatic și trist, echilibrul se frânge.

O clipă

E totul, se pare, o singură clipă,
lumină căzută pe-o buză de crin,
minunea strigării când mânji se saltă
Spre scara pe unde o dată suim!...
E totul, o clipă și clipa-i vecie —
Un cerc de luceferi săpat în fântâni
Trezite vârtejuri de aur, e toamna,
Pe drumu-nfloririi copaci-s bătrâni,
O pasăre doarme în zborul ce arde
Când lumea-i străpunsă de-o rază de ger...
E totul, o clipă cu pașii de viscol
Ninsori timpurii cu clipele pier!

De temut

Timpul - cel de ieri — prea scurt,
Cel de azi nu-i știm măsura;
Cel de mâine-și cască gura
Dar nu știm cât e de mult.

Astăzi sângeră-n picioare,
Ieri se vindecă tăcut,
Mâine-n suflet ne mai doare,
Acest mâine de temut...

Încălzițivă cu vinul,
Dragi prieteni! Azi e scurt,
Ieri întunecă seninul
Mâinelui ce-a fost demult!...

Final de sonet

Ce scurtă-i veșnicia și clipa cât de gravă
când prinde-n vis culoare-n pline zori de zi.
Oricât ar fi prin arbori lumina de suavă
ca râsul tău, nălucă, nimic nu poate fi!
Balanța lumii-ntregi descumpănești
Cu ochii-ți de-așteptări nepământești!...

Eugenia DUȚĂ

Im memoriam: MIHAIL GRĂMESCU

Iată că s-au scurs șase ani de la trecerea în neființă a scriitorului **Mihail Grănescu** și mulți l-au uitat și nu au găsit o clipă să scrie măcar două rânduri despre cel care s-a străduit să-i ajute pe toți. Mă întreb, de ce oare toate revistele literare de prestigiu au găsit vorbe bune despre toți scriitorii dispăruți, mai devreme sau mai târziu, și despre Mihail Grănescu au avut o scăpare, ca o conspirație a tăcerii...Atât de puțini își amintesc de el, atât de puțini...După cum scria el în catrenul datat 14.11. 1993: cine mai știe azi de tine/ sârmană umbră ce-ai trecut/ de ți-a fost rău sau ți-a fost bine/ de rău sau bine ai făcut.

Așa că vă invit să ne amintim împreună, într-un priveghi comemorativ câteva gânduri puse de el pe hârtie:

* (9 martie 1992)

*sunt înconjurat de tăcere și ostilitate
ca de un zid
plâng și azi după libertate
de fericire avid
cândva nu vom mai fi
sau vom fi iarăși
tineri, adolescenți, copii
vom fi iarăși?
cerul varsă peste noi
din cupolele unui sat îndepărtat
tălângile unor oi
care s-au risipit și s-au spulberat
gunoi mirific de parfum și mireasmă de floare
care mă doare în inimă, în sânge,
în suflet care mă doare*

rondelul deșertăciunii (1973)

*deșertăciune-s toate
pe pământ –
iradiere, poate,
de Cuvânt.
petale moarte, luate
trist de vânt –*

*deșertăciune-s toate
pe pământ.
înghesuit, pe coate,
rupt și frânt,
Iscoada ne socoate
faptă, gând –
deșertăciune-s toate
pe pământ.*

24 sept 2005 - Adinei

*e frig și ploaie-n lume și uragan, și noapte –
rămași tot fără nume printre mărunte fapte*

*ai fost, în drum spre școală, și pe la mine, însă
eu eram prins cu treaba în casa mea restrânsă.*

*e frig și noapte-n lume și uragan năpraznic – noi,
tot fără renume,
într-un context fantastic.*

*în cale uși închise, glorii infatuate –
doar încercări respinse
și încercări ratate.*

*dar Zeul-Fără-Nume
ne face El dreptate –
e frig și ploaie-n lume și uragan, și noapte.*

28 august 2013

*Mi-am pus pe desktop poza ta din parc
Fată frumoasă cu ciulin -
A zâmbet încordat ți-e al buzei arc,
Și ochii negri, și ți-e pieptul plin,
Și chipul vesel luminat de soare...*

*Ciulinul e albastru și-i cât tine -
Când ne-am plimbat în primăvară l-am pozat -
Câteva luni...Acuma toamna vine,
Și plouă, și e ceru-ntunecat,
Și eu fac tratament, nu mă simt bine...*

*Dar a rămas din vara ce-a trecut
O fată cu ciulin răsând în soare -
Ciulinul e albastru și hirsut
Ca viața asta aspră care doare
De mușcătura unui scurt sărut.*

*(Aceasta a fost ultima poezie pe care a scris-o,
nu a apucat să o publice, dedicată prietenii lui
Camelia Pantazi-Tudor).*

Beatrice Kiseleff

Români geniali, de excepție

Andrușa R. VĂTUIU

Un român în China

Participanții la Conferința Neutrosofică. Florentin Smarandache este al șaptelea din dreapta, pe rândul întâi

În perioada 20 – 22 decembrie 2019, orașul Xi'an din China, a găzduit Conferința Internațională de Neutrosofie, cu o largă participare a unora dintre cei mai cunoscuți oameni de știință din toată lumea.

Xi'an cunoscut și sub numele de Sian, este capitala provinciei Shaanxi din vestul Chinei. Este unul dintre cele mai vechi orașe din China și dintre cele mai vechi capitale antice, de aici plecând "Drumul Mătăsii", orașul găzduind armata de teracotă a împăratului Qin Shi Huang. Cu o populație de peste 12 milioane de locuitori, Xi'an este un important centru cultural, industrial și educațional al regiunii central-nord-vestice, cu facilități pentru cercetare și dezvoltare, securitate națională și explorare spațială. Are trei centuri rutiere ce înconjoară orașul cu acces la 5 autostrăzi. Trebuie să menționez că în acest important oraș, funcționează 22 de universități publice, 4 universități militare și 7 universități private. Xi'an are legături cu România, fiind înfrățit cu municipiul Iași din 1994.

Iată că acum, are o nouă legătura cu România și cu Statele Unite, prin participarea **prof. univ. dr. Florentin Smarandache** (născut pe plaiurile Vâlcii și stabilit la Universitatea New Mexico din S.U.A.) la Conferința Internațională de Neutrosofie, ca invitat special.

Acest eveniment științific internațional a fost organizat de Shaanxi University of Science and Technology și Xi'an Polytechnic University, iar alte șase universități au contribuit la realizarea acestui proiect.

În data de 21 decembrie 2019, la orele 10,05 a urcat la tribună prof. univ. dr. Florentin Smarandache (fondatorul Neutrosofiei) care a făcut o "Prezentare generală a teoriilor și aplicațiilor neutrosofice".

Expunerea s-a bucurat de un interes deosebit, mai ales că a fost prezentată chiar de către inițiatorul teoriei.

Florentin Smarandache a pus în circulație termenul "neutrosofie" (din fr. Neutre < lat. Neuter, neutral și grupul sophia, abilitate / înțelepciune, însemnând cunoașterea / gândirea neutră) și derivatele sale: neutrosofic, neutrosoficare, neutrosoficator, etc.

În anul 2013, a generalizat logica (mulțimea /probabilitatea neutrosofică) la logica /mulțimea /probabilitatea neutrosofică rafinată.

În 2015 a introdus structurile algebrice neutrosofice (T,I,F) și a propus o extindere a probabilității clasice și probabilității imprecise la probabilitatea neutrosofică. Cunoscut și ca lider al Mișcării Literare Paradoxiste, Florentin Smarandache a avut contribuții importante și în alte ramuri ale științei. Astfel, în fizică prin paradoxurile cuantice Smarandache, a susținut posibilitatea existenței unei a treia forme de materie, denumită nematerie.

Contribuții importante a avut în matematică, fizică, filozofie, logică, psihologie, sociologie, etc.

Ca Doctor Honoris Causa al Universității Jiaotong din Beijing (China, 2011) și al Academiei Daco-Române din București (2011), recompensat cu nenumărate distincții științifice, nominalizat pentru premiul Nobel pentru Literatură (2011), prof. univ. dr. Florentin Smarandache este o autoritate științifică mondială, de prim rang.

Ca un gest de apreciere a meritelor sale, în cadrul Conferinței Internaționale de Neutrosofie,

s-a hotărât înființarea Societății Neutrosifice din China, în cadrul căreia vor activa peste 150 de membri (în principal profesori universitari și alți oameni de știință chinezi).

Profesorul Smarandache, este și un prolific publicist, având peste 400 de cărți și peste 700 de articole literare și științifice, publicate în cele mai prestigioase reviste de specialitate .

Deși stabilit de mult timp în Statele Unite, Florentin Smarandache nu și-a uitat patria natală. Colaborează în permanență cu instituții culturale, științifice și academice române, precum și cu reviste și diverși colaboratori din țara noastră.

Nu putem fi decât mândri că prof. Smarandache, care se mândrește că este român, reprezintă un simbol al românismului peste tot în lume.

Având în vedere imensa sa operă de creație, consider că instituțiile academice române, pot să ia în calcul o nouă nominalizare pentru Premiul Nobel a prof. univ. dr. Florentin Smarandache.

**Poeme dedicate sculptorului Constantin Brâncuși
(n.19.02.1876 – d.16.03.1957)**

Nicolae Vălăreanu Sârbu

Coloanele urcă...

Deschisă-i poarta cerului,
aici se frâng printre nori
fulgere,
suspina ploile.

Teama cine o strigă?
În spatele ei se cațără Moartea.

Ascunși în găuri de șarpe
unde nu pătrunde nimeni,
ne ucide prin tăcere
căutarea...
În focul înțepit pe arbori
cu ramuri de tăciune,
înfășurați în inele,
înghețăm în măduva nopții.

Coloanele urcă,
noi rămânem în frig,
în umbra luminii bolnave.

Zidit în coloane

Zidit în coloanele dintre anotimpuri,
mă succed odată cu ele până la ultimul
care nu se mai termină.
Vin stelele cu nopțile albe ale nordului,
nu mai știu în care dintre lumi mă aflu.
Cineva-mi scrie pe coloane numele tău,
tu urci prin ele într-o pasăre de piatră
până pe capiteliu, sub bolți,
unde te aștept să deschidem calendarul
zilelor de trecere spre astăzi.

În cărțile mele ești scrisă și nu te pot descifra
mai mult decât într-un tunel
unde stă încrustat în bazalt miracolul
prin care ai venit afișând un surâs
înghețat pe fețe de statui.

Pe fiecare treaptă păzește un leu,
scara se-nalță deasupra de nori,
până la nivelul când zilele se contopesc
cu anii lumină bântuiți de vânturi.

Caut scări de stele, să cobori,
înzidit privesc cerul
de unde inima-mi de piatră
spune să nu te mai întorci
și reci coloanele se aburesc de lacrimi.

La masa tăcerii

Intr-una din zile
la masa tăcerii
s-a așezat Dumnezeu și medita îndelung

la o a doua venire.
Obosit
și-a strâns toate gândurile
și a plecat acasă
nevăzut.

De-atunci în lume
cerurile rămân deschise
pentru sufletele curate și copii.

Pe scara fără sfârșit

Se așază întunericul în straturi de vată
și tăcerea se scurge odată cu teama,
golurile se umplu, între ele plutește nevăzutul.

Oamenii se caută pe pipăite cu mâinile,
în ochi au licăriri scurte, diforme,
ce trec prin păduri rămase-n copilărie,
simt cum întinerește lemnul trupului verde.
Se face dimineață-n izvoare și cer.
Sufletul eșarfă luminoasă n-are umbră
doar un duh care se poate întrupa.

Clipele fug, se strâng în marele Timp
începutul fără sfârșit continuă,
cuvintele denumesc tot ce există.

Sunt germenii unor mișcări ce-și urmează cursul,
gândurile încearcă să cuprindă măreția,
să-i fixeze marginile subțiri, puncte și linii de
ordonare,
nimic nefiind definitiv.

Rezultatele obținute urcă încă o treaptă
pe scara fără sfârșit.

Lumea se-nvârte-n spirală

Pentru că lumea a fost făcută într-o anumită
ordine,
ea există prin propria reproducere-n dezordine,
cerul și pământul îi deschid porțile
sufletul îl pune la încercare și intră
totul se întâmplă între viață și moarte.

În afara noastră este un alt univers fără sfârșit
unde se caută posibilități de cunoaștere și
înțelegere,
cu timpul ele cresc deși raportul scade,
lumea se-nvârte-n spirală.

MEDALION LIRIC

Acad. Cristian Petru BĂLAN

STRĂBĂTĂTORI PRIN VEACURI

Străbătători prin veacuri, vom deveni toți veșnici
Nicum prin trupul nostru, ci doar prin ce-am
creat.

Străbune generații ne-au fost nestinse sfeșnici,
Căci viu este-al lor suflet ce-n noi s-a revărsat!

Sub faldurile vremii, întemnițați în umbre,
Cu toții ne zbăturăm s-ajungem la lumini,
Râvnind sălbatic vremea zdrobirii vieții sumbre
Ascunse-n râu de lacrimi și-n gropi pline de
spini.

Schimbarea vieții noastre de-acum curge la vale
Precum un râu cu praguri ce-și caută-un ocean
Cu valuri luminoase și țărături triumfale
Și-n adâncimi cu aur, cu perle și mărgear...

Ar trebui, desigur, să ne iubim în pace,
Să fim norodul falnic, creștin, prețuitor,
Și-atuncea Creatorul cu dragoste ne-ar face
În cel mai scump din neamuri și-n cel mai bun
popor!

ISTORIA-I UN FLUVIU...

Istoria-i un fluviu cu-nvolburări spumoase,
O bandă-ncet rulantă ce-alunecă etern
Venind din ceruri parcă să curgă-n văi păcloase,
Iar azi e-n dreptul nostru... Putea-voi s-o discern?

E-atâta frământare în turburele-i valuri
Când orizontul negru o-apasă-n chingi de fier,
Când lungi ruine cară lovindu-se de maluri
Și sufletul ni-l sfarmă privind spăimați spre cer.
Nimic nu ne desfată când undele-s cu sânge,
Când umbre de rechini las urme fumegând;

Când fluviul se revarsă și tot ce-i viu înfrânge -
Istoria e-o dramă ce nu piere nicicând!

Și totuși, câteodată - dar rară-i întâmplarea -
Fluviul se-mbracă-nuferi și-i clar - multicolor!
Cerule coboară-n ape schimbându-le culoarea
Și-atunci din nuferi zboară îngeri cântând în cor...

GÂNDURI NOBILE

Doar câteva din taine din Univers mi-s clare,
Chiar de-am sorbit în mine tot Universu-ntreg -
Și-l simt mai plin în taine, și-n străluciri mai
mare
Decât întregul Cosmos - și lupt să le dezleg!

Adeseori vreun lucru mărunț, uitat de vreme,
Și care înainte-mi părea ceva obscur,
Deodată mi se-arată cu întregiri supreme,
Iar lupa minții-mi spune că-i giuvaer și-i pur...

Nu-i suficient să știm doar ce-i la suprafață -
Ce-ți pare un cărbune cu praf și negru chist:
Vezi limpezimi în miezu-i chiar sub modesta-i
față,
Descoperind sub coajă că-i nobil ametist.

În viața lor complexă, toți uneori se schimbă:
Cel ce-a fost rău devine om bun - și invers chiar;
Cel ce-ți părea că-i prost, căci se-ncurca în limbă,
După un timp, devine vreun orator cu har...

Profundul Univers din noi, în zbucium tainic,
Nălucitor lucrează prin stimulări de timp,
Încât ne poate face al vieții veșnic crainic,
Și-atunci pe toți ne-nalță din Hades pe Olympe!

Florin CONSTANTINESCU

Doritul senin

Când zâmbetul

îți umple viața,
în lanț senine zile vin,

Când ai în suflet
Primăvara,
e viața zâmbetul senin,
Când gândul bun
îți încolțește,
într-una să-l stropești, cu drag,

Când gândul bun
te stăpânește,
să-l ții pe-al sufletului prag,

Fă slobod numai
bunul gând
și sufletu-ți devine floare,

Când primăvara-n
suflet prinzi,
dă-i sufletului frâu să zboare!

IONEL IACOB -BENCEI

"ȚARA STRĂMOȘEASCĂ NU SE VINDE"

-Parafrază-

Moto:

" Vom pleca și noi cândva din viață
Și părinții, sus, ne-or întreba:
Ce mai face casa noastră dragă,
Cine are grijă azi de ea ?"

GRIGORE VIERU

Domnule VIERU, dormi în pace,
Casa părintească încă e,
Dar de-o vreme nu știu cum se face
Că se vinde Țara pe orice.

Vin samsari din toată Europa
Și ne rup din plaiul strămoșesc,
Iar românii calcă tropa-tropa,

Fericiți... că încă mai trăiesc.

Unii sunt plecați prin țări străine,
Alții au uitat de Dumnezeu,
Dar toți speră c-o să fie bine,
Chiar de e prezentul foarte greu.

S-au vândut pădurile bătrâne,
S-au vândut terenuri și subsol;
Goana după aur va rămâne
Cancerul acestui secol gol.

Se îmbogățesc samsarii țării,
Iar vecinii ne privesc cu jind
Și din tot cuprinsul larg al zării
Vin străini cu acte și ne mint.

Plâng bătrânii ce-s în neputință,
Toată viața au plătit la BIR;
Drept mulțam, s-a pronunțat sentință
De "arest pe veci în cimitir."

Nu mai merg copiii, azi, la școală,
O treime sunt analfabeți;
Nu mai sunt nici leacuri pentru boală
Și pe străzi n-ai loc de oameni beți.

Dau năvală peste noi străinii,
Cer "azil politic" la români;
Pe la graniți, ne pândesc vecinii-
Vor să fie peste noi stăpâni.

Asta-i Țara, domnule VIERU
Nu putem trăi ca niște frați-
Când în spate ne-au înfipt jungheru'
Și când ne conduc tehno...ratați!

Țara strămoșească nu se vinde,
Nu se vinde plaiul romanesc;
Dintr-atâtea lucruri dragi și sfinte,
Ochii Țării încă ne privesc.

Vom pleca și noi cândva din viață
Și străbunii, sus, ne-or întreba:
Ce mai face Țara noastră dragă,
Cine are grijă azi de ea?

Și atuncea, noi, ce vom răspunde,
Spunem adevărul sau mințim?
Țara noastră e pe nu știm unde
Și românii merg la țintirim.

Sau că va răspunde gloata-ntreagă,
De la credincios pân-la ateu,
Că de România noastră dragă
Are grijă numai Dumnezeu!

"C R E Z"

.....
Biserica e locul lăsat de Dumnezeu
Să vindece, să ierte, s-aline ce e greu.
Aici ne-aducem pruncii spre unicul botez
Și ca să aibă-n viață bisericescul "crez";
Aicea vin creștinii-n Sfintele Duminici
La slujbe, spovedanii și vii să te cuminici;
Perechile de inimi își fac un legământ
Tot în acest lăcaș, pornind pe drumul sfânt;
Iar când pe lumea asta n-avem nici rost, nici
tihnă,
De-aici plecăm spre locul de veșnică odihnă.
Mărire Ție Doamne și Fiului, mă-nchin
Și Duhului cel Sfânt, în veci de veci. Amin!

Claudia VOICULESCU

Mamă, au ieșit ghiociei...

Mamei, in memoriam

Mamă, au ieșit ghiociei
De sub lumină în lumină;
Te-așteaptă-n marginea aleii
Și eu, să mai vorbim la cină...
Te-ai dus în Țara Galileii
Sau unde dorul te alină?
Mamă, au ieșit ghiociei
De sub lumină, în lumină...
Și zboară-n stoluri porumbeii
Și seva urcă în tulpină;
Ca pe un drum al Odiseii
Pornesc să te găsec senină...
Mamă, au ieșit ghiociei...

Sămănătorul de cuvinte

Sămănătorul de cuvinte
E-un mag cu aripi de condor
Ce pune albă-mbrăcămintă
Pe trupul lor zămislior

De frumuseți de mărgărinte
Dându-le son mai chemător
Sămănătorul de cuvinte
E-un mag cu aripi de condor...
Da-n lava inimii, fierbinte,
El a rămas un visător
Și cată tâlc, bucoavne sfinte,
Din timpul vechi, pilduitor,
Sămănătorul de cuvinte...

În colț de rai, în nimb de țară

Superb concert de primăvară
– E dirijor chiar Dumnezeu –
În colț de rai, în nimb de țară
Când te-adâncești în tainic eu
În nu știu ce de prima oară
Când te credeai cu-aripi de zeu;
Superb concert de primăvară
E dirijor chiar Dumnezeu!
Acum începe să te doară
Cea risipire de mereu
Ca flacăra pe o comoară,
Trecută prin destinul meu...
Superb concert de primăvară...

Marinela STĂNESCU

RENAȘTERE

Dimineți de primăvară ne inundă de albastru,
Ramuri gem de viață nouă când
Se-ntorc în stol cocorii...
Peste glia cea străbună, străbat razele-aurorii,
Printre joasele coline, pe sub poala muntelui...
Susură apă curată, misterul izvorului...

Izvorăsc de peste veacuri, ape pure, cristaline,
Peste umbre pământene și cu seve alcaline...
Lacrimi prinse-n rădăcină peste-ntinderi de ogor,
Unde plugul îl răstoarnă, un răzor după răzor ...
Și se seamănă pământul cu semințe roditoare
Ce ıtesc într-o lumină dup-o muncă truditore;
Adevărul se desprinde și... în lume prinde viață,
Germinând timid pământul într-o primă
dimineață...
Pe pământul încă reavăn rumenit într-o culoare,
Ne va crește în lumină aripi-nalte către soare...
Dacă nu ar fi pământul, cum ar crește din
sămânță?
Ce-aș fi eu fără de sevă?
Ce-ai fi tu fără-o aripă?

LUMINĂ

Eu te scriu în simplitate
Și întind spre ceruri mâna
Împletind cunună albă
Din petalele de flori.
Înșirând mărgăritare
Într-o salbă de mărgele,
Ce le-aștern în calea ta.
Pe cărare vin
În grabă anotimpuri,
Grațioasă trec prin ele.
Pavăză este lumina
Coborâtă din înalt!

Ovidiu ȚUȚUIANU

Odă lui Mihai Viteazul

Viteaz cu har și inimă curată,
Cu-al tău destin, ca firul Penelopei,
Ai fost o pavăză adevărată,
Creștinilor din vestul Europei!
„Călugărenii” stau drept mărturie,

Unei victorii clare pe-o câmpie,
Când hoardele de turci intrară-n vrie,
Răpuși de româneasca vitejie!
Dar mai presus de lupta cu păgânii,
În grele vremuri - intrigi sau șicane,
Ai reușit să reunești românii,
Din cele trei provincii Daciane!

Valahia, Moldova și Ardealul,
(Râvnite de imperii totdeauna),
Ți-au confirmat că ăsta-i idealul:
Simțirea românească-i numai una!

Intrarea ta-n cetate-atunci la Alba,
A fost triumful absolut și magic,
O mare realizare de pe „salba”,
Conducătorilor din neamul dacic!

Chiar dacă din trădare, pizmă, ură,
„Unirea mică” n-a avut durată,
A demonstrat deplin o cotitură,
Pe calea din istoria „furată”.

Când pe Câmpia Turzii, mișelește,
Ai fost ucis din ordinul lui Basta,
Părea că Europa te jelește,
Dar pe români căzu din nou năpasta,

Pierzând ocazia ce nu se pierde,
Căci iară ne-au furat atunci Ardealul,
Iar capul tău desprins de corpul-ți verde,
Fu găzduit la Mănăstirea Dealu!

*În anii noștri Pronia Cerească,
Făcu minune-n zonă oltenească:
Găsit-u-s-a făptura lui trupească,
Cu capul său, Mihai să se-ntregească!*

Notă:

Deși Mihai Viteazul „Domn al Țării Românești și Ardealului și a toată țara Moldovei” a fost ucis prin trădare la Câmpia Turzii în 1601, capul său este depus la Mănăstirea Dealu (jud.Dâmbovița). Potrivit unor informații recente scheletul trupului său a fost descoperit în zona Mănăstirii Plăviceni (jud.Olt), unde se pare că a fost înmormântat prin grija soției sale, Doamna Stanca. După mai mult de patru secole de la dispariție, s-ar putea reîntregii rămășițele corpului marelui român.

Ștefan Doroftei Doimăneanu

Ascultă-mă Doamne

Tu cerule aspru, cu multă ardoare
Îmi dăruie doar plânsul cel fără oprire
Of Doamne, ascultă cum viața mă doare
Și nu mai am pace în dor și-n iubire.

Ascunde-mă Doamne în larma ființei
Și cerne-mi pe suflet cuvinte din slavă,
Am fost răzvrătitul din taina credinței
O piatră desprinsă din lumea bolnavă.

În suflet îmi arde povara tristeții
Dar nu pot să urlu, iubirea-i de vină,
Privește-mă Doamne prin vârful săgeții
Și dă-mi alinarea în lumea divină.

Deschide-mi speranța, închide-mi blestemul
Și pune-mi o floare pe drumul de munte,
Pe nori să-mi fac patul, să rup tot consemnul,
Ca plin de căință să trec peste punte.

Mărioara NEDEA

CÂNTEC PENTRU MAMA

Lasă-ți strămoșii să te-aștepte
sub mineralele de foc.
Mai sunt aici atâtea trepte!
Mai e aici atâta loc
ca să-nflorești precum castanii,
În fiecare anotimp.
Iar toamna să-ți amâne anii,
Să-ntinerești din timp în timp.
Lasă-ți durerea pradă serii

și mai zâmbește înc-o zi!
 Alungă semnele durerii
 pentru că mâine, va mai fi!
 Mai naște-te încă o oră,
 Să fii copil! Eu să fiu mama.
 Să fii copil, să-ți fiu eu soră!
 Să nu te recuprindă teama.
 Mai prelungește-ți din concediul
 acestei vieți, acestei soarte.
 Rămâi cu noi încă o noapte.
 O rugă-mi fulgeră pe față:
 -Nu te grăbi! Mai stai o...viață!

MAI E PUȚIN...

Mai e puțin până la Paște, mamă.
 Dar nu mai vin acas' ca-n alte dăți.
 Și mi se face frig și-mi este teamă,
 C-am să găsesc iar lacăte, la porți.
 Și cheia-i ruginită de la ploi.
 Nici gardul nu se vede de nămeți,
 C-a nins teribil, cum ningea la noi,
 Și-n casă crește iarnă pe pereți.
 Tu ești plecată prin vecini, puțin.
 Să-mparți iar pască și cu ouă roșii.
 O să-ți trimit măicuță niște vin,
 Și-un miel, să-l ai, să nu mai tai cocoșii.
 Probail că ți-e cald și-ți este bine
 sub pătura din flori de primăvară,
 De vreme ce nu-mi ceri cum se cuvine,
 Nimic din ce-ți luasem astă vară.
 Mai e puțin până la Paște, mamă.
 Dar n-o să vin acas' ca-n alte dăți.
 Mi-e dor de tine dar îmi este teamă,
 C-am să găsesc iar lacăte, la... porți.

Andrei Pogány

Nu mă recunosc

Azi dimineață,
 Privesc în oglindă,
 Mă voi bărbieri,
 Dar pe cine-l văd,
 E un necunoscut,
 Întreb acum mirat,
 Tu cine ești?
 Cum și când ai intrat?
 Eu nu te cunosc,
 De ce ai venit?
 Eu nu te am chemat.

Când mai eram fecior,
 Atunci aveam,
 Păr des și nealbit.
 Pe față fără rid,
 Nu păream slăbit,
 Arătam splendid,
 După deceni,
 O mare schimbare,
 M-a tăvălugit timpul,
 Mi-a îmbătrânit chipul,

Deci acel bătrân,
 Colo-n oglindă,
 Cu mine se confundă,
 Așa cu părul cărunt,
 Deci tot eu sunt.

După ani scurși,
 Tăvălugul se strică,
 De reparat nimeni.
 Oricum nu va reuși,

Tăvălugul e oprit,
 Eu nu mai îmbătrânesc,
 Stau pe loc liniștit,
 Aud că mi-a sunat,
 Să plec la infinit,
 Când pentru mine,
 Aici în această lume,
 Totul s-a terminat.

Nicu DOFTOREANU

**TANGOU DESPRE BLESTEMUL
ROMÂNIEI**

Motto

Viața asta-i bun pierdut
Când n-o trăiești cum ai fi vrut!

Decebal către Popor - George Coșbuc
Din volumul *Fire de tort* (1896)

Blestemul României e bogăția ei
Pe care au râvnit-o de veacuri mulți mișei.
Blestemul bieteii nații rămân chiar impostorii
Ce fac pe patrioții, dar țin cu detractorii!
Chiar cei rămași de-a pururi în cartea de istorie
Sunt prigonii „*cu glorie*”
de **EI**, când se căznesc
Să-i șteargă din memorie,
hulind ce-i românesc!
„Ne-au fost uciși mai marii,
Ne-au prigonit tâlharii, „
Dar tot n-am renunțat să existăm ca stat!
Suntem vegheați de steagul rămas în amintire
Ca magul, ce-a dat Daciei atâta nemurire,
Așa că...în final, un cap de lup loial
Și azi de s-ar găsi
Blestemul României ar eșua la mal
Și poate am începe
...să regândim normal!

Deea STATE

Miros de zambile

Călătorind prin gând, m-am împiedicat...
De un vis amorțit în infinitatea gândurilor
rătăcite,

De cuvinte șoptite discret
Și de lacrimi rostogolite în păr...
Mi-am simțit cuvintele anesteziate în
Silabe dispersate, gândurile fărâmițate...
M-am trezit, mi-am scuturat visele îngropate în
scrum,
Mi-am scos speranțele învechite din sertare
Și brusc mi s-a făcut sete... de toamnă.
De ploaie, de gânduri cu aromă de iubire.
Gândurile mele au miros de zambile,
În diminețile în care soarele-mi zâmbește gales,
Într-o primăvară cu miros de iarnă târzie.
Primăvara asta vreau să dau la schimb lacrimile
Pe ploi de toamnă, fiecare tăcere pe-un sărut,
Serile triste pe zâmbete prinse-n ghiociei,
Inima bolnavă de plictiseală pe-o inimă
îndrăgostită,
Trecutul pe cel mai frumos vis...
Vrei să facem schimb?!

Corneliu CRISTESCU

INCREDERE ȘI IUBIRE

Nu-ți pierde-ncrederea în viață,
Să fii atent la ce-ți spun eu,
Nu-ți pierde-ncrederea în oameni
Și, mai ales, în Dumnezeu!

Nu-ți pierde-ncrederea, copile,
Căci viața ta este-nainte.
În viață-s minunate zile,
De crezi în oameni și-n cuvinte.

Tu ai nevoie de adevăr,
Încrederea s-o dobândești,
Minciuna stând pe-un fir de păr,
Încrederea ți-o risispești.

Nu-ți pierde-ncrederea în tine,
Nu-ți fie frică să iubești,
Că, pân' la urmă, va fi bine;

Vei fi iubit, dacă-ndrăznești.

Iubirea-i rodul tinereții,
Îți dă impuls, vitalitate,
Menține bine ritmul vieții,
Te-ajută și-n longevitate.

În lupta ta, să-ți fie bine,
Tu, dragostea o dovedești
Când ai încredere în tine
Și-n cei pe care îi iubești.

Încrederea să-ți fie-n fire,
Încrederea îți dă de toate,
Încrederea îți dă iubire,
În drumul spre eternitate.

***

Să crezi în viață, e divin,
Să crezi în oameni, e sublim,
Dar cel mai bine e, cred eu,
Să crezi în bunul Dumnezeu!

**Să dărui totul, să sacrifici totul fără speranța
de răsplată; asta înseamnă iubire.**

- Albert Camus

Maria FILIPOIU

TRADIȚIILE PRIMĂVERII

Tradițiile primăverii din folclorul românesc și mitologia populară sunt: Dragobetele, Mărțișorul,

Babele, Mucenicii, care au fost reunite într-un concept unic de sărbători ale primăverii, într-o perioadă specifică - din a doua jumătate a lunii februarie începând cu **Dragobetele** - 24 februarie până la jumătatea lunii martie marcând **Mărțișorul** la 1 martie, **Babele** (1-8, chiar 12 martie) **Mucenicii** - 9 martie și **Moșii de primăvară** - ultima sâmbătă înainte de Lăsatul secului.

Sărbătorile de primăvară, de sfârșit de februarie și început de martie fac parte dintr-un posibil cult al zeiței fecundității păstrată în credințele populare sub numele de **Dochia -Baba Marta**, aflată în strânsă legătură cu Dragobetele sau Dragomir, posibil fiu, slujitor sau însoțitor al Babei Dochia în munți.

Urmează **Ziua Femeii** - sărbătoare modernă de 8 Martie, plasată în încheierea străvechilor „babe” (1-9 martie).

Pe 9 martie se încheie șirul sărbătorilor feminine cu Mucenicii, dar și Ziua Șarpelui sau Moșii de Mărțișor.

Dragobetele sărută fetele – 24 februarie

Se mai numește și Sântion de primăvară sau Drăgostițele, Cap de primăvară, logodna păsărilor . Ziua marchează probabil un vechi început de an agricol.

Este mai cu seamă o sărbătoare a fertilității, pusă sub semnul unei zeități mitice, Dragobetele și este ziua în care păsările își fac perechile.

Dacă o pasăre nu se împerechează în această zi rămâne tot stingheră, până la Dragobetele următor. În ziua de Dragobete nu se lucrează, flăcăii și fetele ies la câmp, fac horă și petrec. Băieții pleacă cu fetele după urzici, se culeg de pe câmp muguri – dragobeți pe care fetele îi prind la urechi, se fac glume, au loc hore și clăci, fetele se lasă sărutate de băieți. Orice lucru început în această zi va merge cu spor.

Sărbătoarea asigură trecerea spre un nou an roditor.

Mărțișorul – 1 Martie

Luna martie se mai numește și marț, marte, marțiu, Marta, gemănar sau făurel.

La 1 martie se serbează mărțișorul, Ziua Babei Dochia sau Baba Marta (cap de primăvară), intrarea în zilele babei.

Calendaristic, astronomic și traditional începe primăvara.

Mărțișorul se pune în dimineața zilei de 1 martie, până la răsăritul soarelui.

Are rol de amuletă, pentru a contracara funcția distructivă a soarelui alb (materializat în banușul de argint). Amuleta este formată din împletirea celor două fire, alb și roșu, uneori alb și negru, ce întruchipează lupta vieții asupra morții, a sănătății împotriva bolii. Este purtat până la venirea berzelor, care trebuiau să ia negrețele (oxidarea produsă de soare) și să aducă albeața, sănătatea.

După purtare nu se aruncă, ci se agață într-un pom înmugurit sau într-o floare, zicând:

„*Ia-ți negrețele și dă-mi albețele!*”

Babele.

Zilele babelor sunt, de regulă, 7 sau 9, chiar 12.

Tot la 1 martie se ursesec de către prieteni și rude cele 9 babe, câte una de persoană, numindu-se zilele zilele în care să fie ursit. Cum va fi ziua ursită fiecăruia așa îi va fi inima tot anul. Se țin 3 babe – prima reprezintă primăvara, a doua vara și a treia toamna. Prima e a semănatului, a doua a muncii vara și a treia a culesului. Dacă plouă într-una din aceste 3 zile așa va fi în acele perioade, dacă nu va fi secetă. Feciorii își aleg o babă încă din februarie. Cum va fi ziua respectivă așa le va fi nevasta- urâtă, frumoasă. Se zice ca Făurel, dacă nu i-ar fi rușine de de Faur, fratele mai mare, ar îngheța și oala în foc și copilul în pântece la mamă. Iarna își arată ultimele puteri, prin capricioasele babe, între 1 și 9 martie.

8 Martie marchează în cultura modernă Ziua Internațională a Femeii

Mucenicii, Măcinicii, Moșii de Mărțișor, Sfințișorii, Cap de primăvară se sărbătoresc în 9 martie.

Obiceiuri: pornirea plugului, sărbătoarea stupilor și **Moșii de Mărțișor**.

Marchează sărbătoarea creștină a Sfinților Mucenici din Sevastila, prilej de ofrande alimentare specifice. Colăceii se fac în formă de păsări, albine sau oameni având semnificații specifice de suprapunere a mai multor ceremonii – întâmpinarea primăverii și a păsărilor care se întorc la cuibarele lor, sărbătoarea albinelor care ies din stup, se marchează începerea anului apicol (turtițele care se împart se ung cu miere să trăiască stupii, se scot stupii afară) dar și de pomenire a celor adormiți, Moșii de Mărțișor, cu

rotualuri creștine, când se dau de pomană patruzeci de pahare cu vin, patruzeci de colaci (mucenici).

Se aprind focuri în curți și se ard gunoaiele pentru a dezgheța pământul, se iese cu plugul la arat și se bate cu ciubotele în pământ pentru a fi trezit spiritul primăverii.

Întrucat se întorc păsările călătoare și se dezgroapă șerprii, sărbătoarea mai este denumită și **Ziua șarpelui**.

Toți oamenii care nu au nume de sfânt o serbează în această zi - **Ziua Tuturor Sfinților**.

Din anuarul: „**Tradiții creștine și ritualuri populare românești**”, autor **Maria Filipoiu**.

Poezii dedicate MAMEI

Mihai Eminescu

O, mamă ...

O, mamă, dulce mamă, din negură de vreme
Pe freamătul de frunze la tine tu mă chemi;
Deasupra criptei negre a sfântului mormânt
Se scutură salcâmi de toamnă și de vânt,
Se bat încet din ramuri, îngână glasul tău...
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.

Când voi muri, iubito, la creștet să nu-mi plângi;
Din teiul sfânt și dulce o ramură să frângi,
La capul meu cu grijă tu ramura s-o-ngropi,
Asupra ei să cadă a ochilor tăi stropi;
Simți-o-voi odată umbrind mormântul meu ...
Mereu va crește umbra-i, eu voi dormi mereu.

Iar dacă împreună va fi ca să murim,
Să nu ne ducă-n triste zidiri de țintirim,
Mormântul să ni-l sape la margine de râu,
Ne pună-n încăperea aceluiași sicriu;
De-a pururea aproape vei fi de sânul meu...
Mereu va plânge apa, noi vom dormi mereu.

Grigore Vieru

Mi-e dor de tine, mamă

Sub stele trece apa
Cu lacrima de-o samă,

Mi-e dor de-a ta privire,
Mi-e dor de tine, mamă.

Măicuța mea: grădină
Cu flori, cu nuci și mere,
A ochilor lumină,
Văzduhul gurii mele!

Măicuțo, tu: vecie,
Nemuritoare carte
De dor și omenie
Și cântec fără moarte!

Vânt hulpav pom cuprinde
Și frunza o destramă.
Mi-e dor de-a tale brațe,
Mi-e dor de tine, mamă.

Tot cască leul iernii
Cu vifore în coamă.
Mi-e dor de vorba-ți caldă,
Mi-e dor de tine, mamă.

O stea mi-atinge fața
Ori poate-a ta năframă.
Sunt alb, bătrîn aproape,
Mi-e dor de tine, mamă.

Adrian Păunescu

Scrisori către mama

Să mai vii pe-acasă, mamă,
Să mai vii de peste moarte,
Uitătorii fii te cheamă
De departe, prea departe.

Scara podului se frânse,
Scara pivniții e bună,
Pe pereți un fel de plâns e,
Om cu om nu e-mpreună.

Apa din fântână are
De la moartea ta încoace
Gust de lacrimă și sare,
Mamă, tata ce mai face?

Prin comuna noastră oarbă

Nu mai vine nicio veste.
Tu, de dincolo de iarbă
Știi mai bine ce mai este.

Lemnul a-nceput să geamă
Strâns de fier în trunchiul roții
De pământ ești astăzi, mamă,
De pământ vom fi cu toții.

Corneliu Vadim Tudor

Mulțumesc, iubită mamă

Mulțumesc, iubită mamă,
Steaua mea din zori de zi!
Fără tine îmi este teamă
Că planeta s-ar răci.

Te-am secătuit de vlagă,
M-ai crescut, m-ai înflorit.
Pentru tine, mamă dragă,
Soarele e-n asfințit.

Mamă frumoasă, primul meu rai,
Fă o minune, te rog, mai stai!
Dulce lumină, ram de măslin,
Încă nu-i vremea, mai stai puțin!

Lege tainică a firii,
Nu pleca fără să-mi lași
Zăcămintele iubirii,
Mamă, suflet uriaș,
Și secretul nemuririi,
Mamă, suflet uriaș!

Mulțumesc, iubită mamă,
Iubită mamă, iubită mamă ...

Nicolae Labiș

Mama

N-am mai trecut de mult prin sat și-mi spune
Un om ce de pe-acasă a venit
Cum c-a-nflorit la noi mălinul
Și c-ai albit, mămucă, ai albit.

Alt om mi-a spus c-ai stat la pat bolnavă

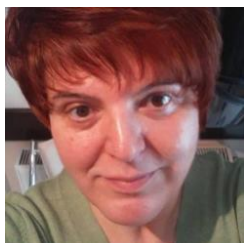
Eu nu știu cum să cred atâtea vești,
Când din scrisori eu văd precum matală
Din zi în zi mereu întinerești.

Ionel MARIN

Umbra mamei de lumină

Am regăsit umbra mamei,
În privirea fiecărei Zile.
De la mama, eroină mamă,
au rămas urme adânci, ecouri,
Stejari cu mlădițe de... aur
E un miracol fiecă clipă!
În grădina părintească înfloresc,
Mărgăritarele recunoștinței, ale neuitării.
A rămas deschisă ușa sufletului
Să intre pașii ei calzi, de lumină
Razele strălucitoare ale soarelui.
Mama, permanent dăruia,
Știa rostul vieții, să mângâie
Pe fete, feciori, nepoți și strănepoți...
Cum timpul nu ocolește pe nimeni,
Mai demult, într-un an de Florii,
Când pomii înfloreau, împrăștiind parfum,
Sufletul drag al mamei, a plecat acasă,
La Părintele ceresc, lăsându-ne,
O nestinsă umbră de lumină.
În fiecare an, la început de Martie
Simțim adierea pașilor prin curte,
Privirea ei, blândă și-nțeleaptă,
Ce urcă prin noi, către poteci... sfinte.

Genoveva Simona Mateev – poeme

TRECI

prin locurile știute
ca și cum ea ar fi acolo
așteptându-te
nimic nu doare mai mult
merg ținându-se de mână perechi

privindu-se-n ochi și zâmbind fericiți
parcă au înnebunit toți
și vor să-ți facă în ciudă
te dai ca-n basme de trei ori peste cap
să fii vesel
aștepti un semn cât de mic
ca inima să vibreze din nou
te duci spre acolo pe unde
dar acolo pe unde-i târziu
în pantofii cu imagini
din mintea ta
în fața fântânii arteziene
printre păsări tulburate de-o ploaie
cu flori minuscule de aur
te așteaptă o doamnă drăguță
purtând poemele tale
le udă să crească
până vor ajunge copaci stelari
nu mai ești cel ce erai înainte.

PRINS DE O PATIMĂ

mirosind
a flori de primăvară
prin eforturi inimaginabile
te întorci acasă
la o furtună
de vorbe contradictorii
îți faci o cafea
te prăbușești pe un scaun
privind în jur
cărțile au făcut rădăcini și ramuri
spărgând pereții
pleacă-n noapte hai-hai
fără de zarvă
toată lumea alege
libertatea sau măști
până la cer sau până în iad
lasă vântul să zboare
cu buzunare de succes
nu-ți mai pasă.

SEVĂ

Ca la început de răsărit
și de drum
din roua sufletului
pic cu pic
ram cu ram
mă adun
închinându-mă și astăzi și mâine

până la ursă și carul mare
 Dumnezeului din arbori din vie
 din pâine
 scriind cu infinită iubire
 despre mâinile Lui de mire
 cufundate-n cuvânt
 cu deosebire
 în colțul pridvorului strămoșesc
 făcând cruce
 să mă-ntorc
 de oriunde m-aș duce
 la grădina cu vișini cu meri
 regina viei muscat
 lângă neamuri și veri
 de unde nicicând n-am plecat.

Ca la început
 de răsărit
 și de drum
 în primăveri
 renasc
 și mă adun
 întorcându-mă cu sau fără de trup
 acolo de unde
 nici cu gândul
 nu pot să mă rup....

Ioan Vasile INDRICĂU – poeme

Dumnezeul interior

Oamenii, destui, aproape mereu
 Se întrebă
 Există sau nu Dumnezeu?

Răspunsul pare totuși ușor de dat
 Și ar putea fi cumva astfel formulat:
 Dumnezeu, oameni buni, e în noi.

E atât de bine și liniștitor
 Să stai de vorbă când vrei
 Cu Dumnezeuul tău interior ...
 Să-L întrebi ce mai face
 Sau să Îl rogi pentru un sfat,
 O-ndrumare, orice...El e în tine!

Și chiar dacă tace, Dumnezeu,
 În măreția Lui nemăsurată,
 Te îndeamnă la bine, îți dă o povață
 Să fii drept în viață te-nvață,
 Iar dacă Îl vezi ca pe un Tată,
 El este cu tine neîncetat.

Mai auzim uneori că se spune
 Despre cineva care-ntr-un fel a greșit
 Că Dumnezeu îl va bate și pedepsi...
 Asta de crezut n-are cum fi
 Pentru că El, ca un Tată bun, pe copiii Lui
 Îi iubește iar uneori, când greșesc, îi mai
 ceartă...

.....
 Încearcă prietene, încearcă și vei putea
 Să stai de vorbă cu Dumnezeuul din tine
 Dimineața când te afli la o cafea,
 Ori seara când sădești o floare-n grădină ...
 Iar dacă ai orice problemă de rezolvat
 Roagă-te, cere Tatălui tău Lumină
 Și vei fi Luminat!

Mă doare, mi-e dor...

mă bate un munte mă bate un deal
 pe talpa desculță a piciorului stâng
 cerul mă îngroapă mă strânge
 copilul din mine se trezește și
 pentru că-i copil de durere țipă și plânge

mă bate o lună trecută-n pătrar
 dacă e primul sau ultimul nu am habar

mă bat necazuri în valuri venite
 și mă ustură cumplit răni întruna deschise
 mă bat toți și mă înjură ca pe un hoț
 înfometat mi se aruncă de mămăligă câte
 un boț

și copilul tot copil îl doare până nu se mai poate
mă bate un cer în furtuni rău întunecat
care eronat mă socoate bărbat

mama și tata mă bat cu nuiua
mlădioasă ruptă ieri dintr-un alun
mă doare un nor și n-am cui să spun
și mă doare un suflet și tare mi-e dor
de mama de tata și de palmele lor...

Paștele la sat

ouă roșii,
miei tărcăți,
iezi
ce sînt sacriificați,
bărbați
ce s-au îmbătat
și se ceartă-n drumul mare,
suduie cât pot de tare
baș în prag de sărbătoare,
neveste ce coc plăcinte
în cuptor la foc de paie
și cel mic, doar cu un dinte,
care doarme-ntr-o copaie,
flăcăi buni de însurat
hoinărind noaptea pîn sat
la fete de măritat,
toaca ce bate întruna
cum apare pe cer luna,
un câine ce latră tare
în capăt, pe ulița mare...
babe îmbrăcate-n negru
din cap până în picioare
merg la slujbă pe-nserat
la biserica din sat,
(moșii au rămas acasă
singuri, c-o sticlă pe masă)
popii, dichisiți și ei,
pe toți îi binecuvîntă
și frumos, Doamne, mai cântă...
E ajun de Paști în sat
și cu bucurie mare
se salută fiecare
cu "Cristos a înviat !".

RUGĂCIUNI

Învăță-mă Preabunule
să nu mă cred important
în umilință să trăiesc
printre frații mei
și să iert.

Învăluie-mă Preabunule
cu nemăsurată iubirea TA
pentru ca apoi și eu
să pot revărsa iubire.

Dă-mi putere Preabunule
să înfrunt durerile
primite uneori
de la viață.

Oferă-mi Preabunule
doar cele trebuitoare
nimic mai mult
și fă-mi când se poate
zilele luminoase.

Aprinde-mi Preabunule
sufletul în scânteii
ca apoi căldura s-o dăruie
celor însetați de ea.

Încearcă-mă Preabunule
și pune-mi în cârcă
greutăți
cât aș fi de bucuros
să le pot duce!

Învăță-mă Preabunule
cum să-mi petrec
mai cu folos
șederea aici.

Irina Lucia MIHALCA

ELEGIA II pe firul gândului călător

El e în oglinda ochilor ei, în fântâna adevărului,
Are culoarea ochilor ei, culoarea liniștii,
Cufundat în umbra ei cu același contur
Nu poate dormi, ochii ei îl privesc mereu.

Prin oglinzi aerul multiplică singurul lor cântec,
Visele ei evaporă în abur lumina solară,
Îl fac să uite de el, să râdă, să vibreze, să simtă,
Și să vorbească doar pur și simplu, să fie El.
(- O, privighetoare a inimii și sângelui Lui!)

- *Ești Tu sau sunt Eu? Propagăm aceeași emoție! Nu am cuvintele potrivite pentru simțirile mele. Aș vrea să-ți scriu ce simt, dar nimic nu se aseamănă cu trăirile mele. Îmi dai un sens deosebit emoției!* continuă El... - Hai, lasă-te purtat, dragul meu, pe aripile visului și readu lumina din ploile înlănțuite în spațiul ce se mistuie, oprindu-se în preajma inimii, dincolo de ochiul insinuant ațintit asupra noastră! Peste noi sunt desfăcute larg aripile delicate ale fluturelui Regina Alexandra (*Ornithoptera alexandrae*). Un fluture ce ne călăuzește drumul prin simple bătăi de aripi, apărându-ne inima mai puternic decât orice alt scut! i-a răspuns Ea.

- *Prin puntea dintre maluri, în trecerea de dincolo de cuvânt, prin umbrele oculte ce-și caută lumina, printre lianele sufletului ce par să respire aceleași miresme ale paradisului sau infernului cine o înțelege, înțelege tot! Am gura plină cu litere sângerânde și ce mai lipsește din normalitatea scrisului, a gândului exprimat!* i-a spus El...și Ea a scris stângace: - În cântec și-n amintiri se-apleacă trestia iubirii prin vârtejurile ceții. Am venit aici doar să visăm, căci șoapta ecoului vibrează adânc în noi!... - *Ceața este o stare, nu te scoate nimeni din ea. Artificiile nu îmblânzesc vremea nimănui!* a spus El....

- Oare, ce este iubirea? l-a întrebat Ea... - *Acel*

punct de topire sau atingere a luminii și a stelelor cu mâna, împlinirea și completarea întregului! La baza tuturor stă străfulgerarea! Iubirea durează cât strigătul unui luceafăr ce se stinge în mare! Ar trebui să-i facem loc și confort deplin în dorul nostru intim! a redat El...

- Da, energia iubirii e vitală mai ceva decât aerul, apa, hrana! a spus Ea...- *Ca să mă înțelegi trebuie să fii pe scară cu mine sau mai jos! Acum depinde unde mă aflu eu! Singura moarte dulce, este din iubire!* a răspuns El.

- *Și, oare, ce le lipsește oamenilor să păstreze iubirea, emoția ei? a întrebat Ea... - Iubirea nu este perfectă niciodată, adică de aici până aici! Dacă nu au un centru, în zadar este tot! Mulți nu au curajul să dărâme un zid! Acolo unde-i libertate este motiv de creație a sufletului! Iubirea nu există, există doar o continuă căutare a ei!* i-a răspuns El... - Un vis! În rest suntem pe-aproape sau doar e în noi, pe scări diferite! a completat Ea....

- *Nimic nu influențează spiritul omului, ce este așezat în el, nu poate fi modificat, doar suferința diferă. Cu cât ești mai încercat, cu atât pășești mai repede spre lumina dorită. E greu să acceptăm asta dar acesta este adevărul!* a urmat El, pe firul emoției... - Poate că scenariul a fost de toți trasat și aici avem libertatea opțiunii, a schimbării! a continuat Ea.

- *La ceas de seară luminița ta pâlpăie încă! Ce frumos când apuci să zici iar azi!* rosti El pe unda gândului... - Să simți intens clipa, fiecare clipă! îi răspunse Ea.

- *Acum sunt o baladă a durerilor negre, dulcea ei asperitate, pentru a-i simți atingerile de catifea, umbroasa mea! Da, un om cu umbră, un om care vine și pleacă dar rămâne umbra lui ce te cuprinde definitiv, ce este în tine, cu tine!* îi șopti El.... - Dincolo de sfârșitul timpului, mergând pe verticala eternității vom respira nemărginirea universului! i-a șoptit Ea...

- *Știi ce este cel mai greu?* întreabă El... - Spune-mi, suflete drag! spuse Ea... - *Să ascunzi ce se vede! Nu există spațiu pentru a ascunde acolo câte ascunde un om în sufletul lui. Unde te-am întâlnit eu pe tine? Frumoasă ești! Ai carismă de duci omul pe urmele viselor! Umbroasă ești și porți omul în visare!* îi spuse El...

- Cum sufletul unui om e adânc multe pot fi depuse acolo de-a lungul vieților. Totul e să căutăm. Și pierderea ce este? îl întreabă Ea... - *Să*

nu poți să mai spui "pur și simplu", adică fără pur și fără simplu, fără natură și naturalețe! Toate-s iluzii, mâine vei constata că ai pierdut ziua de astăzi, iată adevărat pierdere! Pierderi mai sunt anii din viață trăiți condiționat, timpul neîmplinirilor, tot ce trece și nu ne mulțumește, pierderea naturii tale, a celor dragi! răspunse El... și Ea a completat: - Mare adevăr, dar toate au un rost! Pierdem timp pentru a învăța. Asta-i pierderea! Ca atunci când vom fi întrebați "ce-ai făcut cu timpul acordat" ce vom răspunde? Și "una și alta"!

- În ce constă lecția dorită? Cine a pus subiectul lecției? a întrebat El... - În ce- ai dorit, tu! Ți-ai dorit experiența asta! i-a spus Ea.

- Cred în destin. Știu că putem influența partea negativă a lucrurilor prin voință și dorința de a a face acel bine, dar mai mult nu putem! a spus El... - Și totuși, la nivel interior, tu ai dorit să experimentezi acel ceva dorit. Tu ai ales condițiile și scenariul, hazardul plutește în verticala stelei! a zâmbit Ea.

- Dar în momentul trimiterii mi s-a șters tot, nu am venit cu notițe de acolo! a răspuns El... - Altfel nu mai aveai liber-arbitru! Scenariul a fost scris dinainte și cu alții și apoi aprobat de toți. Aici trebuie doar să alegi o direcție sau alta. Și de aici se vor tot modifica planurile. E posibil să-ți amintești frânturi, acel ceva știut lăuntric, un ecou!...

- Să lăsăm atunci predicatul să dea viață subiectului, deja sufletele ne sunt ușoare! Cei mai mulți oameni habar nu au ce-i cu ei! i-a spus El... - Se vor trezi ei, căci dincolo de lumea materială e adevărata viață! a răspuns Ea...

- Omul poate, omul nu poate! A rezona înseamnă să poți! Dincolo de trup este adevărul! a continuat El...- Să-ți deschizi inima căci taina ei se va risipi din adâncuri prin lumina difuză! completă Ea...

- Este o primăvară gândul tău! Între uitare și taină alerg spre tine! îi șopti El... cu glas stins Ea îi răspunse: - Eternitatea clipei, în veșnicia rece doar piatra zâmbește! Suntem piatra dintre izvor și cer, în adâncul amintirilor doar copacii mai știu frunzele scuturate în liniștea absentă! Mâine e doar inscripția pietrei din deșertul tăcerii: BANA IASTI ICI TIVA, CA BRUMA DI TAHINA... CANDA CHIARI VREAREA!
Iar pe verso doar două litere I.L.!

VA URMA

Povești pentru copii

Angela BURTEA

Lăcrămioara

Din ultima casă de la capătul satului, ieși Lia-Lăcrămioara, o fetișcană cu părul strâns în cosițe și prins cu fir de mătase roșie la capete, cu privire de căprioară, blândă și întrebătoare. Frumoasă și crudă ca o primăvară, îmbrăcată într-o bluză roșie, ce lăsa ca soarele să-i mângâie umerii, și-o fustă săltată o palmă deasupra genunchilor rotunzi și carnoși, Lia călca legănat pământul călduț al lui Florar și împrăștia cu generozitate lumina aurie a astrului ceresc.

În picioarele goale, își croi drum spre pădurea de la marginea satului. Așeza cu grijă talpa piciorului pe cărarea zbicită, în adierea plăcută a vântului, și din fiecare pas țâșnea dorința-i aprigă de-a străbate mai repede drumul știut, dar niciodată singură. De data aceasta își luă inima în dinți și porni, călăuzită de imaginea mamei sale, care nu dispărea niciodată din mintea și sufletul său.

În buza pădurii se opri o clipă și, fără a mai privi înapoi, își continuă drumul tot mai încrezătoare. Ridica din când în când ochii spre ramurile copacilor, admirând cum se unesc pe alocuri, și primea spre desfătare sărutul razelor, care mângâiau pământul.

Un loc anume căuta Lia, un dar tănuit, pe care i-l arătase mama sa cu doi ani în urmă, locul lor preferat de unde culegeau frăguțe, ciuperci sau flori și, spre surprinderea ei, mâna omului nu schilodise frumosul și nici animalele nu însemnau vreo primejdie pentru ea, căci le știa bine graiul și umbletul.

-Bun găsit, Lioară! se auzi deodată un glas abia șoptit.

Fata se opri și, după câteva clipe de așteptare, făcu un pas, apoi altul, călcând cu mare fereală, să nu spargă liniștea pădurii. *Cine să fi fost?* se întrebă ea nedumerită, apoi se așeză să se odihnească pe un ciot, atât cât mai rămăsese

dintr-un stejar falnic, după ce fusese tăiat. Zâmbi! *Tainic loc!* murmură ea ca pentru sine.

Încet-încet, intra în lumea fermecată a pădurii...

-Loc bun ai găsit, Lăcrimioară, te-așteptam, știam că-ntr-o zi vei sosi, iată, ne-am întâlnit! se auzi din nou vocea enigmatică.

Fata își prinse cosițele cu ambele mâini, adunându-le în jurul gâtului, semn că nesiguranța îi dădea târcoale. *Cine să fie?* se întrebă din nou, privind iscoditor în jur. *Nu văd nimic... și-i atâta liniște...*

Dintr-odată, la vârful picioarelor ei zări o floare. Fata mări ochii și văzu cum floarea crește puțin câte puțin, iar înfățișarea ei se schimbă neiertător de repede: din ce în ce mai mare și mai frumoasă, când albă, când roșie, când galbenă. Lângă ea, alte și alte flori mai mici și mai mari. Rând pe rând, își mlădiau tulpinițele până aproape de pământ, clătinau corola minunată, sunau din petalele pastelate și răspândeau parfumul suav până departe. Nici când nu văzuse un tablou atât de frumos!

Teama dispăru, iar fața Liei radia de bucurie. Se îndreptă spre pâlcul de flori, întinse mâna spre cea dintâi și-o atinse asemenea unui fluture, dar... floarea se aplecă ușor și se scutură ca bătută de vânt. Uimită, fata prinse în palmele sale bogăția petalelor, apoi începu să cânte. Atrase de cântecul său, zeci de păsări coborâră pe cele mai joase ramuri ale copacilor, acompaniind-o prin ciripitul lor minunat.

-Lia, Lioară! se auzi din nou.

În fața ei, apăru un pui de căprioară. Surprinsă, copila slobozi un sunet de bucurie.

-A, tu erai, frumoasă și blândă vietate!

Minunea pădurii se apropie în pasu-i sprintar, întinse botul catifelat și umed, lăsându-se mângâiată de palma fină a fetei, cu degete subțiri și delicate, apoi i se așeză la picioare.

Și n-apucă Lăcrămioara să mai spună ceva, căci puiul de căprioară se transformă într-o prințesă, cu ochii mari și negri ca murele coapte și părul galben ca lanul de grâu, iar pe cap strălucea o diademă, însemn al rangului regesc.

-Sunt Rază-de-Soare, nu te teme, cobor din când în când printre pământeni, arunc peste ei daruri minunate, apoi mă-ntorc în împărăția tatălui meu.

-Cine este tatăl tău? întrebă copila nedumerită.

-Cum, n-ai înțeles după numele și strălucirea mea? E Mândrul Soare, cel care acoperă Pământul cu lumină și căldură, cel care ajută grânele și fructele să se coacă, cel fără de care viața n-ar fi posibilă...

Fata îndreptă mâna spre Rază-de-Soare, încercă să o atingă, apoi pipăi cu sfială podoaba de pe capul acesteia. O pietricică, cât un bob de mei, căzu pe mâna Lăcrămioarei.

-Păstrează-o! zise Rază-de-Soare, e semn că ești om bun, rar se-ntâmplă ca un pământean să capete un astfel de dar. În drumurile mele am întâlnit mulți oameni, iar taina mea puținii au aflat-o, tu ești un om ales, iar misiunea ta va fi nobilă; vei alina suferințele oamenilor, aducând bucurie și speranță în inimile lor. Ai grijă, păstrează-o cu sfințenie și nu uita că iubirea e cel mai frumos dar de pe Pământ!

Într-o clipă, Rază-de-Soare dispăru, și-odată cu ea dispăru întreaga magie. Nimic din ceea ce trăise nu exista în jurul său, nici flori, nici pui de căprioară, nici Rază-de-Soare, nimic, doar foșnetul frunzelor care se mlădiau somnoros, păsări gureșe care ciripeau și săreau de pe o creangă pe alta și susurul unui fir de apă ce curgea la doi pași de ea. Era tot ceea ce Lăcrămioara vedea și auzea cu adevărat.

Din câteva sărituri, fata ajunse la izvorul cu apă rece, își făcu mâinile căuș și aruncă peste fața îmbujorată stropi de apă binefăcătoare. Atunci văzu, pe degetul inelar de la mâna dreaptă, o pietricică, doar cât un bob de mei, care strălucea în bătaia soarelui.

Ce s-a întâmplat cu adevărat, nimeni n-a aflat vreodată, dar s-a știut mai târziu, peste ani, că Lăcrămioara a devenit un medic vestit, care lăsa în urma ei zâmbet, încredere și voie bună, iar lumina vie a talismanului de pe degetul inelar a rămas sursa inepuizabilă de energie, care o făcea să nu obosească și să nu fie tristă niciodată.

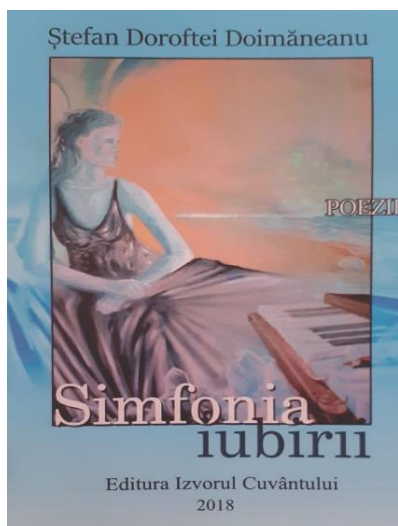

Cronici literare, recenzii, comentarii

Prof. GEO CĂLUGĂRU
POEZIA CONȚINUTĂ ÎN VOLUMELE
„SIMFONIA IUBIRII” ȘI „SIMFONIA
TRISTEȚII”, ÎNĂLȚÂNDU-NE ÎN
DRAGOSTE, DEVINE TEMPLUL LUI
DUMNEZEU

Mărturisesc faptul că, neplăcându-mi, în comentariile mele, să mă interferez cu cele ale altora, chiar dacă, așa cum stau lucrurile în privința cărților de față, (la primul volum „Simfonia iubirii”), comentariile ce aparțin doamnei Adina Velcea (prefațator), Elena Ion (reprezentantă a cititorilor), ale autorului, inclusiv ale editorului Florin Căprar. Pe toate acestea le împărtășesc întrutotul.

Aceeași deosebită apreciere am și pentru distinșii comentatori ai volumului „Simfonia tristeții”. Ștefan Doroftei Doimăneanu (cuvânt înainte), Elena-Paula Truță Pașan („Simfonia tristeții, univers compensatoriu al sufletului, univers poetic – lirismul cu tonalități simfonice”, o aplecare asupra laboratorului poetic, în care autorul a decantat elementele structurării „mesajul poetic” și a realizat îngemănarea, cu o desăvârșită artă „a slovei de foc”, logosul divin care, nu doar reunește ci și creează realitățile și stările pe care le numește), și „slova făurită” – rezultatul trudei răbdătoare a poetului (sintagma pe care am folosit-o aparține marelui nostru poet Tudor Arghezi), Elena Ion – cuvântul cititorului, și Vasile Neagu-Scânteianu, (cu adevărat scânteietor) scriitor și filozof - „Simfonia tristeții – drumul invers spre ființă”.

Acesta, cu măiestria conferită de dubla calitate, ne invită să descoperim în creația poetului Ștefan Doroftei Doimăneanu, drumul parcurs în căutarea propriei esențe interioare și a Eu-ului propriu, parcurgând drumul invers de la revărsare la reculegere, de la extaz la introspecție lucidă, redescoperindu-și de fapt același Eu propriu care îi dăruiesc toate acele efecte fascinante ale primului volum „Simfonia iubirii”.

Mă simt dator să menționez numele autorului copertilor și ale ilustrațiilor grafice din interiorul celor două volume, maestrul grafician Mihai Cătrună și să-mi exprim deosebita satisfacție trăită de mine în urmă cu câțiva ani la televiziune, într-un dialog al artelor, poezie-pictură, care ne-a apropiat în timp, fiindu-i recunoscător pentru acel moment de neuitat.

Poate nu întâmplător cele două volume ale domnului Ștefan Doroftei Doimăneanu au apărut la editura „Editura Izvorul Cuvântului”, înfăptuindu-se o fastă conexiune între semnificația numelui editurii și metaforic consemnând, izvorul de poezie de limpezimea cristalului, al autorului cărților.

Nu intru în nici un fel de detalii, dar vă asigur că nu consemnez decât ceea ce știu și că știu bine ceea ce afirm. Titlurile celor două volume au acoperire întru-totul în părțile componente ale unei simfonii muzicale, iar, într-o rostire adecvată, este imposibil ca un cunoscător, atent fiind la formă și la conținut, să nu își dea seama de unde până unde se întind, într-un crescendo sesizabil, atenționările poetului, când își ia ca etalon de referință „iubirea” și ca modalități de exprimare „simfonia”, pentru patru segmente ale aceluiași întreg – iubirea. În fiecare

se simte un adaos de simțire și cunoaștere, astfel că, prin îngemănare refac întregul, care se cuprinde în cel mai cuprinzător și mai înalt întreg – VIAȚA. Aceasta, viața, chiar dacă nu are pe tot parcursul existenței amplitudinea „Simfoniei a noua” (a bucuriei) de Beethoven, pe ansamblu așa cum o exprimă și o dorește pentru sine și pentru omenire, evidențiază, pe solul său, asemeni comorilor care se fac reperate prin flacăra ivită în exterior, chiar și firavă, dar care există și trebuie să credem în ea: SPERANȚA.

Suficient de îndestulătoare, poeziile menționate, ca și fragmentele selectate și citate, prin care cei pe care i-am amintit își susțin aprecierile și categoric, prin calitatea și accesibilitatea exprimărilor au impact la cititori, constituind invitații de nerefuzat la lectură, care înfăptuită, va genera satisfacție și bucurie ce nu se vor uita multă, multă vreme.

Nu întâmplător, pe lângă superbe poezii de iubire, între ele una antologică dedicată soției, poetul Ștefan Doroftei Doimăneanu are multe creații lirice închinat lui Dumnezeu, al cărui suflu inspirator nu l-a ocolit, ofrandele lirice pe care i le-a dedicat sunt excepționale.

Creația cuprinsă în cele două volume „Simfonia iubirii” și „Simfonia tristeții”, pe mine, cel puțin, m-au convins că poetul a avut acces la Cuvântul vieții veșnice, înțelegând astfel că totul se întemeiază pe Cuvintele cu care EL (Dumnezeu) i-a deschis ochii și prin aceștia înțelegerea. Pe lângă acestea, poetul a mai înțeles ceva foarte profund, dar care nu i-a diminuat credința și nici curajul de a lupta pentru ea, convins că nu oamenii ușor manevrabili sunt vulnerabili, ci aceia care mărturisesc despre ea că lucrările ei sunt rele. Veți afla, citind cărțile și acele poezii din această zonă. Unele deosebit de vehemente. Prin talentul și harul pe care îl are, Ștefan Doroftei-Doimăneanu infirmă ceea ce se afirmă frecvent și anume că indignarea și revolta se exprimă prin versuri, dar poeți precum cel despre care consemnez nu scrie versuri ci poezii de certă calitate și impact emoțional mobilizator garantat.

Reușitele sale poetice se întemeiază pe intima convingere că omul fiind creația lui Dumnezeu, Acesta este în noi, în Eul nostru, fiind fapta cea mai bună din inimile noastre și fapta cea mai înțeleaptă din mințile noastre. Nu mă îndoiesc apreciind existența în unele poezii a

unor tâlcuri, îndemnuri la fapte bune, că avem de a face cu adevărate cărți de învățătură.

Prin mesajul poeziilor sale, autorul induce în mintea unora din noi, de acum încolo cititorii săi fideli, faptul că există și fiindcă scriu, în numele poezilor adevărați este în noi ceva mai mult decât noi înșine. Este un dincolo care ne purifică și ne eliberează. Este geniul etern al poeziei. Aceasta pentru că poezia nu este, cum cred unii neaveniți, o pură gratuitate, un joc facultativ, ci un efort eroic de a exista semnificativ atât a poetului cât și a vieții, a naturii aflate mereu în paranteza morții. De aceea poezia este realitatea absolută, prezent dăinuitor, eliberare metafizică ultimă. Am găsit câteva poezii la domnul Ștefan Doroftei Doimăneanu, glăsuind inspirat și în cunoștință de cauză pe acest subiect. Poezia este de fapt o răsplată din partea justiției universale, de care a avut și are parte omul și poetul Doroftei, pe care mi-a mărturisit-o. Lovit de o boală necruțătoare, a conștientizat, aproape fără să-și dea seama că Dumnezeu i-a redeschis poarta către Logos, cuvântul care numește și creează ceea ce numește și odată cu această puțință un anumit tip de fericire prin care a reușit să se vindece. Evident este vorba despre corectitudinea, măiestria și dragostea unor medici, reușind să se vindece de un cancer osos la nivelul șoldului, în cele mai multe cazuri, netratabil. Și prin harul poetic pe care l-a primit și pe care l-a pus în lucrare, să conștientizeze și să fie în măsură să îndeplinească menirea pe care i-a dat-o Dumnezeu, dovedirea nobilului sentiment al iubirii aproapelui, cultivării acestui sentiment și prin aceasta, ameliorarea condiției umane atât de necesară. A făcut și continuă să facă infernul în care trăim locuibil, precum și alții care își conștientizează această menire.

În final voi consemna poezia pe care mi-au inspirat-o cele două volume pe care le-am parcurs cu atenție și pe unele spații în transă poetică.

URCUȘ DE GOLGOTE

Pentru ca locuibil, infernul să fie
 Au trebuit să se nască în lume poeții;
 Uimirea lor – candoare de copil, azurie
 Luându-și limpezimea din roua dimineții,
 Asalt le e gândul, de spații stelare,
 Răsărituri de soare din a lumii începuturi –
 Odihnă nicicând el poetul nu are
 Mireasma-i țesută din zboruri de fluturi

Albastră măiastră, grăunte de lut –
 Nici când bănuie-n Cuvânt – Început –
 E glas de tăcere – grai omniprezent –
 Secunda ce ține vecia, atent...
 Când cerul ne frânge și lutul ne doare,
 Urcuș de golgote-i poetul, și zare....

Prof. Geo CĂLUGĂRU
O DUBLĂ IZBÂNDĂ LITERARĂ –
A POETULUI ȘI A EDITURII

Prefațatorul volumului „Rime în oglindă” de **Ovidiu Brădulescu**, scriitorul ultraprolic Nicolae Rotaru a fost ispitit să se aplece asupra acestei cărți de poezii din două părți. Una din sfera numerologiei, ambii obsedați de cifra 13, de domnul Ovidiu nu sunt sigur că 13 este o obsesie dar de Nicolae Rotaru sunt sigur, cunoscându-l mai bine. Că este așa cum o afirm, am dovada chiar în cuprinsul prefeței evidente într-un volum (cel pe care îl prezentăm) cu titlu treisprezecian (Rime în oglindă) apărut la Editura „Astralis”.

Cea de a doua atracție, frumusețea sonorității și melodicitatea versurilor, care nu aveau cum să nu vibreze în sufletul atât de sensibil al poetului Nicolae Rotaru și, nu în ultimul rând prestigiul Editurii „Astralis” care, într-un timp scurt, datorită priceperii și pasiunii doamnei Camelia Pantazi Tudor, care îi este patroană s-a impus în peisajul editorial autohton.

Sensibilitatea care-i guvernează actul poetic al autorului, face ca aproape orice realitate, cu care se interferează, să producă fior, vibrație intensă și înaltă, evocându-mi-l pe legendarul mitologic Midas, care prefăcea în aur tot ce atingea: “Mi-e dor de voi. Mi-e dor de vară,/ Și

am Fetești-ul Gară/ În fiecă-mi celulă din trupul schilodit/ Dar n-am să uit nicicând/ Cât mi-e de seară/ Iar voi vă plângeți firea/ Ascuns și obidit.”

Totul e trăit la temperatura incandescenței, cu consecințele de rigoare, cu implicare totală, “N-am să uit prieteni/ Cum vara vieții noastre,/ Prin poligoane triste/ Vremelnic a trecut.” Este aici expresia trăirii până la anulare de sine, a unor momente limită, trecătoare, atâtea vreme cât nu sunt asimilate ca timp interior, durut până la țipăt. Ceea ce le eternizează este păstrarea lor în amintirea afectivă, devenită prin forța și densitatea exprimării în spațiul “reginei neîncoronate a literaturii – poezia” durat întru veșnicie, nemurire. Cine nu posedă asemenea antene de receptare și forță de exprimare sensibilă, nu reacționează într-un asemenea mod înfățișat anterior.

Pentru aceștia din urmă, totul e menit îngropării în uitare: “Dar toate-s trecătoare,/ Cine mai ține minte/ De câte le-am făcut...” Din nefericire, mai cu seamă aceștia, timpurile pe care le trăim și ne fac viața infern, li se oferă totul fiindcă, spune poetul “Voi mergeți mai departe/ Se-mpăunează unii cu tot ce n-au făcut,(doar „minciuna stă cu regele la masă”). Dar asta-i cam de mult poveste/ De când sunt regi, de când minciună este/ fac împreună cea mai bună casă”(Alexandru Vlahuță). Poetul nostru nu disperă. El are încredere în adevărul, ce-i dă vieții sale sens și-l exprimă atât de convingător. Că este astfel ne-o spune cu simplitatea slovelor ce se potrivesc adevărului. El li se adresează prietenilor, celor pentru care adevărul nu a dispărut: “Trimiteți slova asta,/ Ce eu v-o scriu aicea/ Și nu uitați prieteni.../Pot fi mai multe vremuri...dar,/E-un singur început...”(Vacanță cazonă).

Trăiesc și eu cu convingerea exprimată de poeta Luminița Zaharia în finalul textului de pe coperta a patra: “Nu-mi rămâne decât să sper că și cititorii se vor privi regăsindu-se, în oglinzile sale rimate”. Aceasta pentru că în poeziile semnificând sacra “răstignire pe crucea verbelor a fi și a scrie”, prin acest urcuș de golgote, ei ajung la “Răsărituri de soare din a lumii începuturi” întrucât, substanța intimă a poeziei “Mireasmă-i țesută din zboruri de fluturi./Albastră măiastră, grăunte de lut - /Nici când bănuie-n Cuvânt-Început-/E glas de tăcere-grai omniprezent-/Secunda ce ține vecia,

atent.../Când cerul ne frânge și lutul ne doare/Urcuș de golgote-i poetul, și zare...”

Am citat finalul poeziei mele “Urcuș de golgote” din volumul “Centenarul insomniilor”, nu pentru a mă da mare ci pentru că, eu cred, că mesajul volumului poetului Ovidiu Brădulescu m-a trimis către o asemenea concluzie.

Florin GRIGORIU

Bucuriile mele (2)

Opera feminin-estetic vorbind

a. Tălmăcire literală a titlului - cifrul explicând: Oficiul particular, expresiv reușite artistice, formulate eroic - militant inimilor noi, istețe născociri existente solar-telurice, timbru evaluat, timbru inventiv cultural, vocabular original românesc, bine intuit necesităților definitorii.

b. Cine, unde, când: ACEAANP, ESOPIA, PACEST, ANPDA MPDA, adică – Autor, carte, editura, anul apariției, număr de pagini; expresiv standardizată, operă particulară, istoric-artistică; prin autorul cutezând emoții stabile temporale; astăzi numai pentru doamnele autoare - mâine pentru domnii autori.

1. Elena Armenescu, antologator –și prefațator, ”Mișcarea Mondială pentru Poezie –World Poetry Movement, antologie multilingvă, română, engleză, spaniolă, franceză, rusă, chineză, Libris Editorial, 2019, 374 de pagini.

A.

1.1 - Elena Armenescu: ”Tăcerea devenise o dungă subțire printre armonii jefuite de cântec”... ”Credința ne este izvor de dăinuire, nimic nu se întâmplă fără Dumnezeu”.

1.2 - Doina Bârcă: ”Îmi place toamna croșetând iubiri desculțe pe drumuri de brumă”.

1.3. - Andana Călinescu: ”Ce număr e ăsta 40? 4 arată o scară pe care urci și cobori, Înseamnă Sfânta Treime, / Plus 1-El-Primordialul.../ Alături de O, / Marele mister- / Necunoscutul, / Matricea primară, / Haosul din care, / Cum de se leagă, / Rotund împlinirea, / Desăvârșirea, / Minunea / De-a fi? (...) Ani au trecut 40.../ Sfinți sânt și ei tot 40.../ Chipul tău să-l revăd nu mai pot/ Chiar de-aș mai trăi încă ani 40...”

1.4. - Ecaterina Chifu: ”Tu- Eu, un paradis abia zărit.../ Tu, Eu, oare când am trăit?”

1.5. - Elisabeta Iosif: ”Luna răstignită în țurțurii nopții”...”Amintiri din Roza Vânturilor, Păsare – Poezia/ În sunetele de rouă ale dimineților albastre”.

1.6 . - Maria Mănuță: ”Amiază -/ pe țărnul încins la pândă: nisipul/ și lamele de cochilii.”... ”Neliniștite, meridianele se strâng unele în altele,/ precum gratiile unei colivii.. / Se-apropie de meridianul zero./ Se zbate pasărea cântătoare,/ Pământul”.

1.7. -Victoria Milescu: ”tavane inundate de corpuri cerești”...” sunt mică,/ sânge puțin, carne puțină,/ dar cât univers!”... ”Blocul din cărămidă roșie,/ din fața ferestrei mele,/ nu se sperie de/ singurătatea mea”.. ”Sunt o carte/ îmbrăcată/ în piele de om”.

1.8 - Claudia Motea: ”Am poftă să stau cu Tine, Doamne,/ la o halbă de bere”...”Lângă Îngerul tău/ Cea care toarce./ La fusul dorului de viață/ E Bunica”.

1.9. - Lia Nenciu: ”Sparg nuci în mâini și simt miros de toamnă, / Și-n suflet simt un glas, care mă cheamă/ Către albaștri ochi ai mamei, /Ce vin spre mine-n raze mici de lună,/ Să-mi fie sfetnici,/ Să nu-mi fie teamă/ Pe drumul care duce către toamnă”.

1.10. - Paula Romanescu: ”Poem luminii, /pe un bob de lut -/ Acesta e poetul”... ”Timpul necuprins/ s-ar fi stins,/ dacă pe rugul lui de-ntunecime. / n-aș fi aprins/ chiar zilele-mi puține”.

1.11. - Passionaria Stoicescu: ”Singură, eu și cărțile în trudnică exilare,/ Privind cu spaimă furnicarul de pe trotuare”...”Nu radeți,/ e de plâns/ într-un singur trup/ să ai atâtea de multe suflete/ cu foame de lup,/ într-un tărâm în care/ au fost exterminate/ nefericitele fiare...”

1.12. - Ioana Stuparu: ”Mi-e sete de-o rază astrală,/ Pe-un pat de viori să mă culce”.

1.13. – Maria Sturdza Clopotaru: ”Cum nimeni nu mă poate face să gust/ din frumusețea propriei mele ființe,/ am ales contemplarea/ tăcerea neclintită a clipei”...”Te-am regăsit, Domne,/ prin Sinele Înalt accept conștient/ că sunt ceea ce este și e cel ce sunt/ când sunt nicăieri, când sunt peste tot/ matricea divină în mine o port./ Răsuni în Iubire, Lumină, Cuvânt!/ Sunt cel ce sunt sunt.”

1.14. - Ioana Trică: ”Imaginea/ cântă lung tremurată/ a patriei mele/până dincolo de epoca

de piatră,/ se macină singură în mii de așchii/ și fiecare dintre noi/ duce în trupul său/ câte una”.

I.15. - Maria Mona Vâlceanu: ”La marginea de aur a zilei a rămas,/ acolo unde/ doar copacii visează// Întunericul cade și ne atinge cu glas/ de aramă, de smirnă, de rază.”...”Singur stau cu alb timpul/ de mână/ și încerc să-i pipăi/ trupuri arse de ploii;/ au căzut tristețile/ sub lună/ și-a-nflorit albastră/ floarea de trifoi.”

I.16.- Claudia Voiculescu: „În apus stau, Doamne,-ncremenit/ Doamne, Doamne, cât m-am risipit!/ Și-n fiecă anotimp primenit/ Eu eram mereu tâlhărit.../ /...// În apus stau , Doamne – ncărunțit.../ N-am râvnit cetăți, n-am cucerit. / Sufletul, alții mi l-au cântărit/ Și-au înfipt în el un cuțit...//...// Acum,Doamne, sunt troienit/ Numai Tu, eu știu că m-ai iubit,/ Numai Tu sufletu-mi l-ai tălmăcit,/ Poezii în el mi-ai sădit”.

....O antologie cu frumuseți dovadă a luminii dumnezeie din cuvântul rostit frumos de sufletele poetelor noastre (și câte mai sunt în afara acestei antologii, mărtișoare de zare senină le dăruiește și lor cronicarul!) Măine, vorbire cu lumini proprii din textele autorilor antologați, cu mare finețe și dragoste de rostul poeziei în lumea mirifică, eternă, a Cuvântului încă plutind deasupra Mării Getice și a Munților Sfinți, ai Istrului, Nistrului, Crișului, Mureșului, Oltului, Bâgului etc.: Radu Cârnci, Ion Brad, Ion Horea, Ion Dodu Bălan, Toma George Maiorescu, Aurel Anghel, Dan Bodea, Geo Călugăru, Florin Grigoriu, Ion Lazu, Mihai Prepeliță, Ioan Rațiu, George Roca, Petru Solonaru, Nicolae Vasile, George Vâlcu. Doamne ajută și voi 40 de sfinți și sfinte, mărturisitori și mărturisitoare ale credinței în Soarele Dreptății și Adevărului etern! Și dați-ne mereu bucuria citirii păcii înscrisă-n ziditoare cuvinte! București, 8 martie 2020, de Sfântul Ieromonah Teofilact, Mărturisitorul, episcopul Nicomidiei, în calendarul ortodox. Rogu-vă, a completa din alte calendare, nume și date proslăvind Creația Lumii și a dorinței de bine, fericire, de trai luminos pe Pământul ființelor lui.

B.

Elena Armenescu, antologator – și prefațator, ”Mișcarea Mondială pentru Poezie–World Poetry Movement, antologie multilingvă, română, engleză, spaniolă, franceză, rusă, chineză, Libris Editorial, 2019, 374 de pagini.

1.SCRIITORII

a. Precuvântare. Am prezentat în capitolul 1, scriitoarele prezente, prin citate reprezentative din poemele lor, cuprinse în această antologie, exemplar întocmită, cu o prefață a medicului-scriitor Elena Armenescu, vorbind despre această nouă activitate a poezilor lumii, inclusiv despre ”Serile de poezie și muzică”, în contextul ”Mișcării Mondiale pentru Poezie”- de dragoste față de poezia națională și față de poezia lumii, de la București- Centrul Cultural ”Mihail Eminescu” al sectorului 2. La 5 ani de prezență lirică, această antologie cuprinde 16 poete și 16 poeți, fiecare cu o bine concretizată activitate social-profesională, poetic-culturală, dovedită și prin biografiile din carte, însoțite de o fotografie și de texte reprezentative. Cele 376 de pagini sunt și o radiografie a modului cum poezia reflectă lumea contemporană-exterioară și oglinda interioară a trăirilor multiple.

b. Capitolul 2 prezintă scriitorii antologați, prin citate din poemele lor- mărci poetice. Mai spunem că ne-am bucurat de a fi lângă noi și șase invitați, prieteni ai tuturor celor care citesc și scriu, de oriunde din lumea aceasta frumoasă. Capitolul 3 aparține poezilor participanți la lecturile publice-WPM România.

2.1. Radu Cârnci: ”Mamă, clopotul de aur când va suna, Când mă va cere pasărea flămândă,/ Tu să m-aștepți la margine de stea,/ Putere blândă”...

2.2. Ion Brad:”Să stăm cândva de vorbă/ iubita mea, în doi,/să cheltuim o noapte/ pe tot ce suntem noi”...

2.3. Ion Horea: ”Ieșim la lucru ori ne-ntoarcem iară,/ Mă uit la tine seară după seară,/ Și te găsesc în toate și te laud,/ Te strig, te-ascult, te-ascund ca să te caut,/ Noi amândoi, ai cărților și-ai pâinii, Supuși casei noastre și stăpânii”.

2.4. Ion Dodu Bălan:”Sunt fericit și bucuros, tată,/ Iată!/ Mă uit liniștit în ochii lumii.”

2.5. Toma George Maiorescu:”Între noi au fost arse toate punțile/ eu te voi căuta mereu”.

3.1. Aurel Anghel:”Suntem o țară de poeți/ În primul rând de Eminescu./ Suntem o țară de culori/ În primul rând de Grigorescu/ Suntem un sunet de cristal/ Și-n primul rând suntem Enescu,/ Iar peste vremi suntem arcuș/ Ce niciodată nu se frânge,/ O țară cu un dor ce plânge/ De-a fi în infinit Brâncuși”.

3.2. Dan Bodea: ”Unde este Petru,/ Acolo-i dăruire./ Unde este Petru,/ Acolo este tărie./ Unde

este Petru,/ Acolo frumusețea este în parfumul crinilor.”

3.3. Geo Călugăru:”Atinge-mă cu gândul!/ Nu-ți fie teamă!/ De la el începe/ Lumea mai bună...”

3.4. Florin Grigoriu:”Departa de mare construiesc corabia/ Și nimeni n-o vede -/Și nimeni nu crede în ea./ La ce folosește -/ Nevastă-mea o acceptă cum este a fi,/ Copiii, din când în când, mai vin și-o privesc -/ Străinii o mângâie, i-ascultă lemnul,/ Dar nimeni nu crede că ea va pluti.”

3.5. Ion Lazu:”Ninge într-un horn/ Din care iese fum/ Ninge tot mai dens/ Copleșitor/ Și întoarce fumul din drum// Îl îndeasă la loc în cărbuni./ Astupă flacăra,/ Retrimite focul în/ Miezul însuși al Pământului”.

3.6. Mihai Prepelită:”Ultima noapte de priveghi/ am petrecut-o în doi cu bunica/ ea întinsă pe masă în casa cea mare/ printre cărțile mele/ eu frânt de durere și jale/ la cei optzeci și cinci de ani de viață/ bunica Lucheria nu se mai teme de nimic./ Nici de GULAG-ul stalinist/ a stat șase ani în Kazahstanul de Nord. /Nici de vădănie/ după moartea năpraznică a bunelului Gavrilă/ a mai trăit de una singură/ aproape patru decenii/ nici de moarte nu se mai teme sărmana bunică,/ doar să nu se stingă fără de lumânare/ să nu mă lăsați, măi copchii,/ să nu mă lăsați, măi nepoți,/ să mor fără lumânare aprinsă”.

3.7. Ioan Rațiu:” Oricare-i păcatul prin felul de-a spune/ Iertarea iubirii devine minune.// Și dacă povestea începe cu tine,/ Grăbește-te încet, să nu se termine!”

3.8. George Roca: ”Pentru mine,/ lumea începe în România/ și se termină în Australia”...

”Evadarea: Mi-a ieșit în cale copilăria,/ dar a trecut pe lângă mine,/ de parcă nu aș fi avut-o niciodată./ Mulți oameni m-au ocolit/ fără să-mi dea bună ziua./ m-am refugiat la rude,/ dar mi-au întors spatele./ am cerut ajutor prietenilor,/ dar s-au făcut că nu mă cunosc./ am încercat să mă apropiu de tine,/ dar ai fugit,/ lăsându-mă și mai însingurat.// Când m-am întâlnit cu Poezia,/ aceasta mi-a deschis larg brațele/ și m-a mângâiat pe creștet!”

3.9. Petru Solonaru:”Din rotundul lumii centrul află-l doar/ Celui Veșnic casă, punct, de unde sar/ spițele orândeii spre obezi de chin/ în vădită valma bunului zadar.”

3.10. Nicolae Vasile: ”Timpul nu mai există./ În loc de ceas,/ am o inimă de aur”...”O rază de soare/ o scară mult mai mare/ s-a desprins/ și s-a

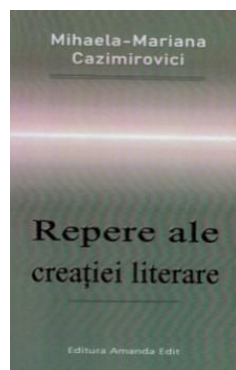
unit cu noi/ urmând bătaia ei./ fi-vom ca niște zei!”

3.11. George Vlaicu: ”În calendarul sufletului meu/ ești zilnic sărbătoarea/ prea sfântă născătoare/ de Biblii nescrise vreodată// are vreun rost/ să fiu întrebat/cât de mult te iubesc?”

Mulțumesc antologatoarei, traducătorilor și tuturor celor prezenți în carte, pentru această bucurie de carte, primită pe 7 martie, ca mărtișor poetic, din partea celor cuprinși în ea, prieteni ai poeziei: Radu Cârneli, Ion Brad Ion Horea, Ion Dodu Bălan, Toma George Maioreșcu, Aurel Anghel, Elena Armenescu, Doina Bărcă, Dan Bodea, Andana Călinescu, Geo Călugăru, Ecaterina Chifu, Florin Grigoriu, Elisabeta Iosif, Ion Lazu, Maria Mănuță, Victoria Mileșcu, Claudia Motea, Lia Nenciu, Mihai Prepelită, Ioan Rațiu, George Roca, Paula Romanescu, Petru Solonaru, Passionaria Stoicescu, Ioana Stuparu, Maria Sturdza Clopotaru, Ioana Trică, Nicolae Vasile, Maria Mona Vâlceanu, George Vlaicu, Claudia Voiculescu.

Florin Grigoriu, București, 9 martie 2020

Corneliu CRISTESCU despre vol.
REPERE ALE CREAȚIEI LITERARE, autor
Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI,
Editura Amanda Edit, București, 2019.

Anul acesta se vor împlini 7 ani de când activăm în cadrul *Cercului Scriitorilor Ingineri* din AGIR, pe când unii dintre noi nu prea eram scriitori, ci doar...ingineri, dar pasionați de literatură. Cei care eram debutanți în ale scrisului public, ne-am cunoscut rapid și ne-am grupat, rămânând apropiați până în ziua de azi, la lansarea acestei cărți, dar vă asigurăm că așa vom rămâne mereu. Așa se explică de ce atât eu, cât și

doamna Doina BÂRCĂ și, bineînțeles, doamna Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI, începători fiind atunci, am rămas apropiați, ba chiar ne-am recenzat, reciproc, primele noastre volume și nu numai... Dovadă supremă este că și azi mă aflu în poziția de a recenza o carte a doamnei CAZIMIROVICI. După ce a scris câteva volume de versuri, de fapt de poezie modernă și adevărată, romane și eseuri, pe drept cuvânt, s-a apucat, pe drept cuvânt, să facă ...critică literară, iar eu, sunt astăzi în situația să fac critică pentru aceste ...critici, situație nouă pentru mine.

În primul rând, vreau să spun că această carte se citește ușor, având în vedere modul cum este concepută. Peste tot întâlnim aprecieri frumoase, elegante, sintetice, pline de conținut, care deschid un domeniu nou în preocupările sale literare, care, cu siguranță, nu se va opri aici, mai ales că, în calitate de doctorand în domeniul literaturii, dar mai ales în perspectiva de a deveni doctor în acest domeniu, sunt sigur, va deveni o forță în critica literară și atunci, cu greu ne vom decide noi să o rugăm să ne facă o recenzie, pentru că s-ar putea să devină foarte severă.

Cartea este o construcție originală, cu subtitluri sintetice privind obiectul analizelor, aprecieri inspirate, desigur, pentru fiecare carte analizată în parte. În opinia sa, cărțile analizate, recenzate, sunt, și chiar sunt, adaug eu, **REPERE ALE CREAȚIEI LITERARE!**

Desigur, eu nu mi-am permis să fac o critică severă la ...critică, sau o contra-critică la volumele analizate, în primul rând, că nu aveam volumele în fața mea.

Pe de altă parte, am încredere în aprecierile doamnei critic literar M-M CAZIMIROVICI.

Voi face, totuși, câteva aprecieri asupra ...autoarei cărții de critică, sau mai bine-zis asupra modalităților și criteriilor de a face critică literară, aceasta folosindu-mă chiar de cuvintele și expresiile dumneaei, pornind, de regulă, de la, sau inclusiv, subtitlurile propuse de dânsa și subliniate aici, pentru fiecare analiză/carte, cuvintele mele fiind doar de legătură sau de subliniere a unei anumite nuanțe.

Și asta, pentru toate cele 15 cărți recenzate și numerotate ca atare, în cele ce urmează:

1. Doamna M-M CAZ. începe timid prin Înaintare prin retragere, sau, cum recunoaște chiar dânsa: *Doi pași înainte și unul înapoi*, dar

nu și în cazul volumului de poezii al doamnei Maria CALLEYA; deoarece eleganța și prețiozitatea discretă marchează profund cu sublim orice ...atingere a ...paginilor cărții analizate.

2. Simțind Freemătul și farmecul universalității la chiar mentorul cercului literar în care a debutat, a observat că acesta este un spirit căutător, care descoperă fervoarea analitică și că, în poeziile/volumele sale marcate de ciclicitate, autorul cărții *Citadela perpetuă*, domnul Nicolae VASILE, are obsesia reînțoarcerii perpetue la începuturi...

3. Și dacă pe autorul analizat aici, Eugen Laurian, îl apucă *Furia disperării* (poezia sa), criticul observă imediat Consistența și vitalitatea poeziei sociale, pentru că realitatea are reverberații în poezie și rezonanțe în suflet, iar lupta interioară nu se lasă doar descrisă, ci își trăiește a doua viață prin scris.

4. Într-adevăr, Merit și Onoare i se cuvine autorului volumului *Cartea vieții mele*, pentru că, zice autoarea recenziei: mari bucurii, ca autor, momentul în care ajungi să scrii despre cei care au scris despre tine printre primii, să scrii despre cei care te-au susținut și au recunoscut înaintea ta, o posibilă valoare.

Dar, cronicarul/criticul are voie, uneori, să se lase purtat de valul emoțiilor, mai ales când întâlnește versuri de felul următor: *Refac lumea prin cuvânt,/ Înspirat de Duhul Sfânt*, pentru că un asemenea poet, cum este domnul Geo CĂLUGĂRU, este dispus să abordeze orice gen de scriitură, cu aceeași virtuozitate, pentru că îi iese, adaug eu.

5. Există și poeți care scriu Mereu despre iubire, și se agravează liric pe o paralelă pornită din ideea de iubire: cea pământeană, față de o femeie, și cea a sufletului, cu fața spre cer, față de Dumnezeu.

Practic, și în noul său volum de rubaiate *Sub steaua lui Omar Khayyam*, această temă este repetată până la obsesie, textele sunt bine structurate și echilibrate, aducând la suprafață o poezie cerebrală, puțin interiorizată, dar cu o anumită tentă filozofică existențialistă:

declarațiile sunt directe, iar exclamațiile fiind, de fapt, convingerile, fără de tăgadă, ale autorului ...Lică PAVEL.

6. Două iubiri pentru aceeași inimă, una dintotdeauna și cealaltă apărută la prima tinerețe, dar menită să reziste până la moarte... Iată ce ne dorim cu toții, dar pe lângă farmecul vieții, sunt și oameni, scriitori mai bine zis, obsedați de *Farmecul mării*, cum este doamna Marina COSTA. Cu acest mesaj vă întâmpină prefațatoarea cărții (menționate), alias doamna M-M CAZIMIROVICI, pentru o bună citire a unui roman care lasă în urmă vigoarea personajelor sale și încrederea într-un viitor născut din iubirea unei inimi tinere, curajoase și puternice.

7. Când timpul se revarsă din interiorul poeziei, chiar dacă primăverile ajung să se adune cu zecile, numărul lor nu mai sperie, ci reprezintă un bun prilej de bucurie și asumare a frumuseților vieții și devine clară Conștientizarea harului. Căci, dacă **la optzeci de ani** realizezi *Visul din iarbă*, titlul cărții, **cu 80 de poeme**, așa cum face domnul Miron ȚIC, care declară: *Iubirea mea trece dincolo de cuvintele / Înșirate pe o placă funerară*, este pentru că *..amintirile ne atacă din toate părțile și, mai zice dânsul, Nu voi renunța să scriu nicicând...* Și da, aceasta este urma poetului pe pământ, trăind și retrăind zborul, purtând cu demnitate aripile credinței, încheie frumos doamna Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI.

8. O Performanță revelatoare realizează doamna **Anaeli**, colega autoarei cărții de critică, care vine din *Împărăția frunzelor albastre*, cu o mulțime de *povești pentru cei cu suflet de copil*, care este, pe lângă mamă, bunică și, surpriză, străbunică, și **...studentă**, în același timp, la două **...universități!** În carte, sunt 20 de texte ce surprind sublimul unei scriitoare, care să-și fi creat deja un tărâm personal, unde viețuiesc zâne, împreună cu Soarele, Curcubeul, albine minunate, printre flori multicolore. Splendid, zic eu.

9. Lecturând volumul *Legenda sufletului meu*, al poetului Ion Lucian COLIȚĂ, autoarea recenziei descoperă Forța poeziei și a speranței, dat fiind că, pentru poet, suferința s-a infiltrat insidios în viața sa, și o desființează bărbătește, hotărând cu siguranța-n suflet: *...am să lupt să nu cedez*, pentru că, zice dânsul mai departe: *Am suferit destul*. Ajuns *În pragul disperării*, titlu de poezie, poetul s-a fortificat prin credință și rugăciune: *O,*

Doamne, Dumnezeuul meu, / Mai dă-mi o șansă peste toate... Și nu se pierde în vertijul evenimentelor, ci caută soluții, iar principala forță dătătoare de sevă fiind însăși poezia, constată doamna Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI.

10. Încă de la primele întâlniri din cenaclu, am remarcat căldura și gingășia versurilor sale despre Cervenita natală și așteptam cu emoție fiecare evocare a sa, pe care doamna Doina BÂRCĂ o făcea cu o lacrimă în colțul ochilor, afirmă autoarea recenziei, la care subscrie și **...subsemnatul!**

Iată că, și în acest nou volum de versuri, intitulat *Simfonia gândurilor mele*, deschiderea este făcută tot prin întoarcerea în copilărie (de data aceasta prin nepoata și nepotul său, zic eu), descoperindu-ne calea spre interiorul său plin de lumină și culoare. Dar, ascuns printre rânduri, (în *Scrinul cu amintiri*, probabil), se află fiorul iubirii, pentru care are o *Rugă: Să mai simt viața în ultimul meu zbor*, pentru că, mai zice dânsa: *Câte iubiri am trăit, / Niciuna nu m-a întregit!* Dar, Întregirea iubirii, numele subcapitolului, vine cu iubirea de țară, pe care ne-o oferim în dar!.

11. Cât de imprevizibil e timpul. Dacă în urmă cu niște ani, doamna M-M. CAZIMIROVICI era vădit emoționată de aprecierile doamnei Eliza ROHA, asupra cărții sale, acum, rolul s-a inversat și face dânsa recenzie unei cărți scrise de doamna ROHA, adică discipolul critică cartea mentorului, intitulată *Mireasma, fantezie dramatică*, care atrage atenția asupra mersului acestei lumii, cu o poveste despre Un El și o Ea pe terenul tehnologiei noi, așa cum se numește subcapitolul dedicat.

12. Cu speranța printre roditori prozodice, numele subcapitolului, d-na CAZIMIROVICI analizează noul volum de sonete și rondeluri, cu titlul: *Prinosul risipurilor celeste*, al doamnei Florica Gh. CEAPOI. Deși, o tentă nostalgică pare să își zidească drum spre inima poetei, zice recenzierea, puterea speranței vindecă acest risc. Sporește nădejdea și mai mult, când poeta se descoperă pe sine, dincolo de puterea iluzorie a timpului, într-un rondel care statuează preponderența optimismului său, ce pecetluiește speranța astfel: *Mai tânără n-am fost nicicând / Și, azi, mă bucur creștinește / La poarta abisală*

*când/ Amurgul nu mă mai pândește,/ Că-mi
sprijin tâmpla de un gând! Superbe versuri,
adaug eu.*

13. Analizând volumul de poezii al doamnei Marina COSTA, intitulat: **Drumuri și doruri**, doamna critic literar constată iubirea profundă a autoarei volumului pentru mare, ce pare să-i reprezinte stilul, cu Venire și revenire, la mal, desigur. De altfel, marea o definește, iar poezia sa vine ca o redefinire a hotarelor sufletului ei deschis. Stări și sentimente profunde în lupta pentru eliberare sufletului de tristețe se împletesc cu teama pierderii iubirii. Pentru că, în noua sa carte, autoarea, a atins nu numai țelul propus, ci și sufletul.

14. Pentru poeta Dea STATE, cuvintele sunt ajutoare ale sufletului, ale sporului estetic lăuntric, iar noul său volum, și primul de poezie, intitulat: **Elixir pentru suflet**, prin gândurile ... transformate, an de an, pe hârtie ..., surprind un zbucium care provoacă emoții de mare intensitate. Deși, ...zâmbetul o însoțește mereu, căldura și lumina lui, în vers, sunt sacrificate *Între așteptare și suferință*, dar are curajul dezvăluirii sinelui. Tânăra poetă (este) candidată la descoperirea celui căruia îi spune *Marele mister pentru toți*, ...în căutarea unui suflet tânăr ce simte Chemarea poeziei interioare, așa cum este intitulat subcapitolul.

15. Rămas fidel valorilor sale sufletești, domnul Ion Lucian COLIȚĂ revigorează din nou cuvântul, cu volumul de poeme intitulat:

Noian de sânge-Liniștea neliniștilor mele. Și caută, caută neîncetat să acceadă către seninul nădejzii în Dumnezeu, sperând și el, în neuitare, pentru a rămâne în ...Lumina lină/ Fără de sfârșit. Așadar, marcând cu putere trio-ul **iubire-credință-poezie**, Ion Lucian COLIȚĂ își face loc prin lupta cuvântului întru nemurire. Iată că, după toate încercările, vine și izbăvirea, sporind credința și iubirea, cele două având la-ndemână Poezia, ca liant, titlul recenziei.

Ce poate fi mai înălțător?, se întreabă doamna Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI, care face, astfel, o performanță deosebită și intră cu dreptul în domeniul criticii literare, de unde, cred eu, nu va mai ieși curând. Îi urez din toată inima mult succes în tot ce face și întreprinde în domeniul literaturii.

DIN CREAȚIILE TINERILOR CREATORI PREMIAȚI LA FESTIVALUL - CONCURS DE CREAȚIE LITERARĂ BOGDANIA.

Cristian Gabriel PERȘINARU

Vârsta: 20 de ani

Localitatea: București

Are înclinații deosebite spre teatru, dans, muzică, și poezie.

A primit **Mențiune**, secțiunea poezie, la Festivalul-concurs internațional de creație literară **Bogdania**, ediția a VIII-a, București, 2019

Azi și mâine

Cu toții încercăm

Să ne remarcăm

Să ieșim în evidență,

Dar trăim în indiferență,

Areori ne-am întrebat

Ce se va întâmpla cu ce s-a întâmplat.

Tot ce facem e să punem paie pe foc.

Neavând răbdare deloc,

Dar cu un pic de noroc
 Nu vom mai sta mult pe loc.
 Desigur că ne abținem
 Că nu e sigur, știm jocul prea bine
 Doar nu avem degeaba scenarii și filme
 În care suntem amenințați cu războaie
 Și noi nu știm nimic, doar stăm și uităm că ne
 doare.
 Totodată ne-am obișnuit când punem o întrebare
 Subtil, să fim lăsați cu ochii în soare.
 Arunc o privire la viitorul pe care îl văd eu
 Cu tristețe observ că nu avem niciun Dumnezeu.
 Sufocați încet de pesimism
 Cu zâmbetul pe buze îl numim realism
 Văd copii șomeri, cel mult programatori
 Muncesc doar mașinile umblând printre noi
 Se scurg lacrimi de piatră din statuia unui domn
 Nu-i nimeni să le plângă...
 Nu mai văd niciun om.

Altcineva... cine?

De ani buni
 Ni se spune ce să facem.
 De teamă să nu greșim
 Călcăm ca pe ace.
 Precum niște păpuși
 Stăm politicoși
 Și ne purtăm... cu mânuși.
 Nu luăm atitudine,
 Lăsăm capul în pământ
 Și ne prefacem că nu auzim
 Îi blestemăm, dar în gând.
 Avem probleme, nu?
 Dacă noi nu le rezolvăm
 Altcineva... cine?
 Acceptăm cu ușurință multe
 Și când în față ni se râde
 Rădem și noi ca în oglindă
 De parcă ei nu ar trebui „să se prindă”.
 Când luăm măsuri eșuăm
 Și degeaba ne revoltăm
 Fiindcă în capul nostru întruna
 Se aude doar "mai încercăm!"
 Încă nu ne-am învățat minte
 Că violența e degeaba.
 Ard locuri publice
 Și totul se transformă în haos
 Oare unde o să ajungem
 Dacă vom continua așa?

TRADIȚII

Paștele, sărbătoare a Învierii. Tradiții și obiceiuri.

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină dintr-un an. Pentru prima dată a fost sărbătorit în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Paște, după cuvântul ebraic „pesah”, înseamnă trecere. Paștele evreilor marca trecerea poporului ales prin Marea Roșie, din robia Egiptului, în pământul făgăduinței, Canaan. Primii părinți ai creștinătății numeau Paște doar ziua patimilor și a morții Domnului. Pentru creștini este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului, după al cărui model vor și învia. Acesta cuprinde mai multe sărbători, de la intrarea în Postul Mare până la Pogorârea Duhului Sfânt (Rusaliile), adică perioadele numite, în termeni bisericești, a Triodului și a Penticostarului. La Lăsatul Secului de brânză, pe înserate, tinerii aprindeau focuri pe dealul din jurul satului. Dansau în jurul lor, sau săreau peste foc, iar băieții cu un tăciune sau cu un băț aprins la un capăt, făceau cercuri în aer, strigând: „Alimori! Alimori!”.

În alte zone, în prima duminică a Postului Mare, feciorii satului strângeau doua căruțe cu paie, de la fiecare gospodărie câte o furcă. Afară din sat puneau deasupra paielor o figură de bărbat și una de femeie, făcute din lemn, ca doi îndrăgostiți. Apoi aprindeau niște roți de lemn puse în vârful unor bețe și le roteau. În munții Apuseni se practică o sărbătoare a focului viu, numită Hodaite, varianta locală a Alimorilor.

La Călărași și acum se merge cu prăjituri, tort și alte bunătăți la nași sau la părinți, strigându-se: „Urlaria! Urlaria! Urlaria, c-a murit baba Maria!” pentru alungarea spiritelor rele dar și pentru că se lasă sec de ouă și brânză și începe Postul Mare.

Jumătatea Postului Mare (miercurea din săptămână a patra) era numită Miezul său Miaza Paresii (de la cuvântul Păresimi, care însemna Postul de 40 de zile) sau Pareții.

Ziua Sfântului Toader (prima sâmbătă din Postul Mare) este momentul în care se aduc prescuri și coliva la biserică. După sfințirea de către preot, ele se dau de pomană pentru morți. De atunci, în fiecare sâmbătă a postului trebuie duse prescuri, până în Joia Mare.

În ziua de Mucenici (Mucenici - sărbătoare cunoscută sub denumirea bisericească de Sfinții 40 de mucenici din Sevastia Armeniei și sărbătorită la 9 martie) gospodarii dădeau foc la gunoai. În zilele noastre este obiceiul să se facă „măcinici”, în amintirea celor 40 de sfinți mucenici înghețați în iezerul Sevastiei.

Mucenicii, în forma cifrei 8, se dau de pomană pentru morți și se consumă și de cei ai casei.

Buna-Vestire (Blagoveștenia) simbolizează începutul mântuirii neamului omenesc. În această zi, Arhanghelul Gavriil i-a binevestit Sfintei Fecioare Maria zămisirea lui Mesia, cel de veacuri așteptat.

Se crede că de Blagoveștenie pământul este binecuvântat, căci începe a crește iarba. Tot acum se spune că se dezleagă limba păsărilor cântătoare, a cucului.

Sâmbăta dinaintea Floriilor poartă numele de sâmbătă lui Lazăr, în amintirea lui Lazăr cel înviat, de Mântuitorul Hristos, din morți.

Acum este ziua de dezlegare a sărindarelor, când se pomenesc morții. Femeile făceau, mai demult, plăcinte, ca să nu moară de dorul lor, așa cum a pățit mama lui Lăzăr (Lazarica).

În Muntenia și, mai rar, în Dobrogea, fetele umblă cu Lazarita (Lăzărelul). Obiceiul este

întâlnit și astăzi, mai rar, în Sudul țării.

Duminica Floriilor (numită și a Stâlparilor) marchează momentul primirii triumfale pe care i-a făcut-o mulțimea Mântuitorului, la intrarea în Ierusalim. În această zi e obiceiul de a se sfinți, la biserică, ramuri de salcie, care simbolizează stâlpii de finic cu care mulțimea l-a întâmpinat pe Hristos. O legendă, pe care am întâlnit-o atât în Bucovina, cât și în Maramureș, spune că salcia a fost aleasă și binecuvântată, pentru că și-a plecat crengile, oferindu-i o ramură Maicii Domnului, care mergea spre Golgota și voia să-i ducă Fiului Ei răstignit o cunună fără de spini. În cursul anului, salcia se păstra la icoane, făcută cerc. Se spune că era bună de leac pentru gâlci, friguri, dureri de gât. Astăzi se păstrează o vreme la porți și uși, apoi fiind arsă.

Astăzi, puține dintre aceste obiceiuri se mai păstrează. Cele mai prezente sunt pomenirea morților, care se face în fiecare sâmbătă a Postului Mare, frecventarea sfintei biserici mai des, spovedania. Obiceiurile populare se țin mai puțin și mai sporadic. Datinile populare, ele se mai păstrează doar în unele localități. Cu trecerea anilor, parcă timpul e tot mai puțin îngăduitor cu oamenii, grijile vieții lipsindu-i tot mai mult de bucuria sărbătorii. Sau, poate că se vede tot mai mult influența creștinismului, care consideră Postul Mare drept o perioadă de adâncă pocăință și tânguire, pentru că acum a fost chinuit și omorât Creatorul lumii. Iar la răstignirea Lui, ne facem cu toții părtași, prin păcatele noastre. De aceea sunt interzise petrecerile și serbările de orice fel.

Postul Mare durează 40 de zile, amintind de postul lui Moise, dar mai ales al Mântuitorului. Ultima săptămână (Săptămâna Mare) este dedicată însă, în afară Postului, patimilor, răstignirii și punerii în mormânt a Domnului. Este cea mai aspră săptămână de post. În toate bisericile se slujesc, seara, Deniile, iar dimineața slujbe speciale, care predisun la meditație asupra vieții creștine și a patimilor Domnului.

Deniile (slav. denii = zilnic) sunt slujbe specifice Postului Mare; Utrenii ale zilei următoare. Ele se desfășoară în prima, a cincea și ultima săptămână a Postului, fiind cele mai frecventate de românii de astăzi. Rânduiala este de a se îmbrăca în haine cernite sau, măcar, femeile să-și acopere capul cu o năframă neagră. E regula că până la deniile din

săptămână a cincea să fie gata curățenia prin case și ogrăzi. Oamenii se spovedeau și se iertau reciproc.

Astăzi, noi cinstim în mod deosebit sfintele slujbe din Săptămâna Patimilor. Fiecare zi din Săptămâna Mare are semnificația sa. **Luni** se pomeneste Iosif cel cu bun chip, care a fost vândut de frații săi pe 30 de arginți, ca și Mântuitorul. E pomenit și smochinul neroditor pe care Hristos l-a blestemat și s-a uscat. **Marti** se pomenesc cele zece fecioare-cinci înțelepte și cinci nebune pentru că nu făcuseră fapte de credință și milostenie. **Miercuri** se pomeneste femeia păcătoasă, care a spălat cu mir picioarele Mântuitorului, spre îngroparea Sa.

În **Joia Mare** se prăznuiește spălarea picioarelor ucenicilor de către Mântuitorul, Cina cea de Taină, rugăciunea din grădina Ghetsimani și vinderea Domnului de către Iuda. În seara acestei zile creștinii merg la Denia celor 12 Evanghelii. Prin Sudul țării, fetele fac câte 12 noduri unei ațe, punându-și la fiecare câte o dorință și dezlegându-le când dorința s-a împlinit. Acesta ață și-o pun sub pernă seara, crezând că-și vor visa ursitul. Tot aici se păstrează obiceiul de a spăla picioarele celor din casă (copii) de către femeile mai în vârstă.

În tradițiile românilor, Joia Mare se mai numește Joi Mari, Joia Patimilor, Joia Neagră, Joimărița. Joia Mare este considerată binefăcătoare pentru morți. Acum se face ultima pomenire a morților din Postul Mare. În Oltenia și acum se fac în zori, în curți și sau la morminte focuri pentru morți din boz sau nuiete, se spune că ele închipuiesc focul pe care l-au făcut slujitorii lui Caiafa în curtea arhierască, să se încălzească la el, când Iuda l-a vândut pe Hristos, sau focul unde a fost oprit Sfântul Petru, când s-a lepădat de Hristos.

Joia Mare este cunoscută mai ales, în cultura populară actuală, ca ziua în care se înroșesc ouăle și se spune că ouăle înroșite în această zi nu se strică tot anul.

La baza credinței stă *oul cosmic*. Chinezii foloseau ouăle roșii cu două mii de ani înainte de Hristos, și era o tradiție veche la ei. Ouăle se spală cu detergent, se clătesc, se lasă la uscat, apoi se fierb în vopsea. Pe lângă ouă roșii, românii contemporani mai vopsesc ouăle și în galben, verde, albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă „cu model”. Mai demult,

ouăle se vopseau cu coji de ceapă, cu sunătoare (pojarnița), cu coajă de crin roșu sau cu flori de tei; luciul li se dădea ștergându-le, după ce s-au fiert, cu slănină sau cu untură.

Spiritualitatea românească păstrează și câteva legende referitoare la înroșirea ouălor. Cea mai cunoscută spune că, întâlnindu-se cu jidanii, Maria Magdalena le-a spus că Hristos a înviat. Iar ei au răspuns că atunci va învia Hristos, când se vor înroși ouăle din coșul ei. Și pe dată, ouăle s-au făcut roșii. Se mai spune că, după Înviere, jidanii au aruncat cu pietre în Maria Magdalena. Iar pietrele se prefăceau în ouă roșii. Altă legendă spune că, sub crucea pe care a fost răstignit Hristos, Maria Magdalena a pus un coș cu ouă și ele s-au înroșit de la sângele ce cădea din rănila Domnului. Există și alte legende care povestesc despre originea acestui obicei. El este atât de răspândit pe teritoriul românesc, așa cum era și în trecut, ceea ce l-a făcut pe un călător turc din secolul al XVIII-lea să numească Paștele sărbătoarea de ouă roșii a creștinilor valahi.

Oul, simbol al fecundității și al formei aproape desăvârșite, era folosit și de alte popoare, în ritualurile lor de sărbători. Popoarele Asiei și Europei, care serbau Anul Nou la echinocțiul de primăvară, ofereau în dar, prietenilor și vecinilor, ouă roșii. La români este nelipsit, fiind consumat de Paște, după ce este sfințit și toată familia ciocnește ouă. În dimineața primei zile de Paște, e obiceiul (Bucovina), de a te spăla cu ou roșu și cu bani, ca să ai fața roșie ca oul și să fii bogat tot anul. Cea mai răspândită și mai renumită tradiție a încondeiatului ouălor este în Bucovina. Mai întâi, aici se încondeiau ouă crude, apoi fierte, iar azi se inchistresc ouă golate de conținut. Instrumentul cu care se „scriu” ouăle se numește chișița (un vârf ascuțit de tablă de aramă, fixat într-o măciulie a unui băț plat). Tehnică tradițională spune că la încondeiat se mișca oul,

iar nu instrumentul. Acum se mai folosește și peniță, în cazul încondeierii ouălor cu tuș.

Vinerea Mare (Vinerea Paștilor, Vinerea Seacă, Vinerea Patimilor) este zi de mare doliu a întregii creștinătăți pentru că în această zi a fost răstignit și a murit Mântuitorul lumii. Zi aliturgică, pentru că Liturghia reprezintă jertfa nesângeroasă a lui Hristos, în chipul pâinii și al vinului, iar cele două jertfe nu se pot aduce în aceeași zi. În seara acestei zile se oficiază denia Prohodului Domnului.

În mijlocul bisericii se scoate Sfântul Epitaf (care-l închipuie mort pe Mântuitorul, înconjurat de Apostoli și Maica Domnului) pe sub care toată lumea trece, până în după-amiaza zilei de sâmbătă. În zorii zilei de Înviere este dus din nou în Sfântul altar și este așezat pe sfânta masă, unde rămâne până în miercurea dinaintea Înălțării Domnului. Se spune că pe cei ce trec de trei ori pe sub Sfântul Aer nu-i doare capul, mijlocul și șalele în cursul anului, iar dacă își șterg ochii cu marginea epitafului nu vor suferi de dureri de ochi.

După cântarea Prohodului Domnului se înconjoară de trei ori biserica de tot soborul, cu Sfântul Epitaf, care apoi este așezat pe masa din mijlocul bisericii. La terminarea slujbei, femeile merg la morminte, aprind lumânări și-și jelesc morții. În acesta zi, femeile nu cos, ca să nu orbească; nu țes, nu torc, nu spală, pentru a nu o supăra pe Sfânta Vineri; afumă casa cu tămâie, înconjurând-o de trei ori, în zorii acestei zile, pentru că găngăniile și dihaniile să nu se apropie de casă și de pomi. Înălțătoare zi de doliu, tăcere și meditație, Vinerea Mare este cinstită mai ales prin participarea la slujba Prohodului Domnului. Așa rămâne ea în conștiința românilor contemporani.

Sâmbăta Mare este ziua îngropării Domnului cu trupul și a pogorării Lui la iad, de unde a slobozit neamul omenesc. Este ziua în care se definitivează pregătirile pentru marea sărbătoare a Învierii; spre seară, creștinii se odihnesc pentru a putea participa la slujba de la miezul nopții. Fiind ultima zi a Postului Mare, era obiceiul că bătrânii și copiii să se împărtășească.

Ziua Învierii Domnului, cunoscută și sub numele de Paști începe, din punct de vedere liturgic, în noaptea dinainte; la miezul nopții, când se spune ca mormântul s-a deschis și a înviat Hristos. Chiar dacă românii participa în

număr destul de mic la Sfânta Liturghie din această noapte sfântă, ei vin la Slujba Învierii, pentru a lua lumina. Apoi se duc pe la casele lor, revenind, dimineața, la biserică, în locurile unde se sfințește pasca și prinoasele.

În biserică este obiceiul ca, în această noapte, să se sfințească pâinea numită paști, fie sub formă de anafură sau anafură amestecată cu vin. În Bucovina, aceasta pâine, sub formă de prescuri, o aduc la biserică femeile, în Vinerea Mare, când se slujește Sfântul Maslu. Iar în zona Banatului o aduce o singură familie, în Marea Joi, ca milostenie pentru o rudă decedată în anul care a trecut, împreună cu vin și vase.

În Moldova mai ales, dar și în alte zone ale țării, femeile pregătesc din grâu pasca. Pasca are forma rotundă, pe margini se pune un colac împletit în trei, iar la mijloc se face o cruce din aluat, simbolizând crucea pe care a fost răstignit Hristos. Între împletituri se pune brânză sărată sau dulce, frământata cu ou și stafide.

După cum pasca este un aliment pe care și evreii îl consumau când sărbătoreau Paștile la fel e și mielul. Legat de mielul pe care îl consumă românii de Paște în vremurile noastre, putem spune că preparatul tradițional este drobul. La biserică pasca este dusă într-un coș anume pregătit pentru Paște. După sfințirea din dimineața primei zile de Paște, pasca dobândește puteri purificatoare, asemeni anafurei. Ea este sfințită și se consumă imediat după anafură. Tot în coșul care se duce la sfințit, femeile pun cârnați, ouă roșii și împistrite, colaci, brânză, slănină, drob, usturoi, sare, prăjituri și alte alimente. Acestor alimente, sfințite, li se atribuie puteri vindecătoare. Puteri deosebite i se atribuie și lumânării de la Înviere, care este păstrată șapte ani și aprinsă în caz de grindină, furtuni, sau mari primejdii.

Noaptea Învierii este deosebită, ea simbolizând noaptea luminii, a izbăvirii omului din iad, din păcat și din moarte.

Spun sfinții că întreaga omenire va învia după modelul Învierii lui Hristos.

De aceea, în zilele noastre, **Învierea este privită ca o sărbătoare a luminii.** Seara sau la miezul nopții, când oamenii merg la slujba Învierii, aprind lumânări la mormintele celor morți din neamul lor. În Bucovina e obiceiul ca, în noaptea Învierii, să se lase luminile aprinse în toată casa și în curte, ca să fie luminată gospodăria, în

cinstea luminii pe care a adus-o Hristos în lume, prin Învierea Sa.

În unele locuri era obiceiul ca, în noaptea Învierii, să se aprindă, pe dealuri, „focurile de veghe”. Din acest moment salutul obișnuit este înlocuit cu cel de „Hristos a-nviat”, la care se răspunde „Adevărat a-nviat”, salut păstrat până la Înălțarea Domnului. Este o formă de mărturisire a Învierii și a credinței creștine.

La întoarcerea de la slujba de Înviere, capul familiei ciocnește ouă cu soția și apoi ciocnesc și ceilalți membri ai familiei. Hristos a Înviat și a biruit, pentru El și pentru noi. Credem și biruim prin Moartea și Învierea lui Hristos, murim pentru a învia și înviem pentru a trăi în veci cu Hristos. Prin suferință și moarte ne bucurăm de Înviere; prin Înviere ne bucurăm și triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. El a murit pentru noi și a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruința noastră.

Săptămână de după Paști, denumită și Săptămâna luminată, vinerea se sărbătorește **Izvorul Tămăduirii**, sărbătoare ce se ține în cinstea Maicii Domnului, considerată Izvorul tămăduirii, ca Cea care L-a născut pe Hristos Dumnezeu, de la care vine tot darul.

Duminica imediat următoare Învierii este numită Duminica Tomii, fiind ziua în care Hristos s-a arătat Apostolului Toma, care nu fusese cu ceilalți apostoli când li s-a arătat Domnul, și se îndoia de Învierea Mântuitorului. În popor se crede că raiul rămâne deschis de la Înviere până la această dată pentru sufletele aflate în iad. De asemenea, se crede că cei ce mor în această perioadă merg în rai pentru că, în acest interval, ușile raiului sunt deschise, iar ale iadului, închise. Despre cei ce se nasc în această perioadă, se spune că vor avea noroc toată viața. Duminica Tomei se mai numește și Paștele mic. În prima luni din a doua săptămână de după Paste se serbează Pastele Blajinilor, Pastele Morților, sărbătoare mai puțin ținută în ziua de azi. După Înviere, la 40 de zile se sărbătorește **Înălțarea Domnului**, cunoscută, în popor și sub numele de **Ispas**.

În zilele noastre, de Înălțare se fac pască, ouă roșii și cozonac, precum la Paște. Înălțarea este cunoscută ca sărbătoarea eroilor; de aceea, se fac slujbe speciale și pomeniri ale morților la monumentele eroilor, în unele garnizoane

militare și în biserici. Apoi în sâmbăta dinaintea Duminicii Mari sunt sărbătoriți Moșii de vară sau Moșii de Rusalii. Atunci se dau de pomană vase pline cu băutură și mâncare și se slujesc parastase pentru morți. Din punct de vedere creștin, sărbătoarea are o foarte mare importanță, fiind considerată ziua de naștere a Bisericii.

A doua zi după Rusalii, este **sărbătoarea Sfintei Treimi**, putem spune că așa se încheie ciclul pascal la români. Acesta este cel mai important ciclu de sărbători creștine, alături de care își fac simțită prezența și obiceiurile populare, izvorâte fie din practici creștine foarte vechi, fie din vechi ritualuri folclorice. Adunate la un loc, ele alcătuiesc perioada cea mai sfântă din viața Bisericii și a oamenilor, constituind un important reper al comunității și spiritualității românești contemporane.

Prin Învierea lui Iisus Hristos se reface legătura dintre ființa umană și Creatorul său. Paștele este deci o sărbătoare a bucuriei, a împăcării, a speranței în mântuire. În zilele de Paști salutul este: „*Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!*”.

Sfânta Sărbătoare a Învierii Domnului nostru Isus Hristos, să ne lumineze casă, familia și să ne înalțe sufletul spre lumina veșniciei. Să ne bucurăm de darurile Dumnezeiești și de frumusețile vieții! Domnul Hristos să ne dea întărire la fiecare lacrimă și binecuvântare în fiecare zi. Sănătate, pace interioară, înțelegere și armonie. Sărbători binecuvântate și ferice!

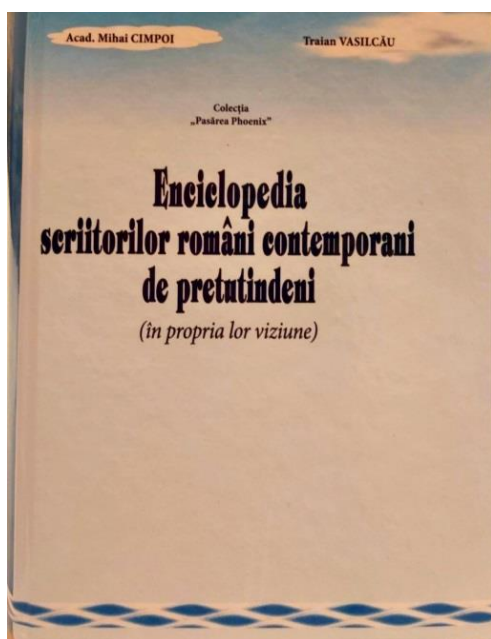
Tuturor un Paști fericit! LA MULȚI ANI!

Vă îmbrățișează cu dragoste și frăție,

Ionel MARIN și Redacția revistei Bogdania

Noutăți editoriale

A apărut marea „Enciclopedie a scriitorilor români contemporani de pretutindeni”

Volumul de 1200 de pagini ce mi-a sosit de la Chișinău, intitulat **”Enciclopedia scriitorilor români contemporani de pretutindeni - în propria lor viziune”** cuprinde bio-bibliografia scriitorilor români contemporani de pe toate meridianele lumii. Tomul este copertat, și tipărit într-o tehnică tipografică de excepție, fiind semnat de Acad. **Mihai Cimpoi și Traian Vasilcău**.

Această amplă lucrare ce face parte din Colecția”Pasărea Phoenix “ este prima dintr-un proiect inițiat de Traian Vasilcău, și continuat cu *”Antologia Poeziei românești din mileniul III “, fiind o altă Columnă lirică, cum se specifică pe ultima copertă, “a poezilor incluși în Enciclopedie, dar și a altor nume care vin să dea glorie, prin Harul ce li s-a dat, Divinității și Limbii Române, care ne naște, (aproape) pe toți românii...poeți”*.

Această Enciclopedie s-a născut la ideea lui Traian Vasilcău, care este și directorul proiectului sub coordonarea acad. Mihai Cimpoi. În colectivul de recenzenti sunt cuprinși scriitori atât din România, Ucraina, dar și din Republica Moldova, inclusiv din diaspora română.

La concepția acestei Enciclopedii a contribuit și un numeros număr de personalități din Republica

Moldova și România: acad. Mihai Cimpoi, Prof.Theodor Codreanu, prof. Adrian Dinu Rachieru, Horia Bădescu, Constanța Buzea, acad.Nicolae Dabija, Viorel Dinescu, acad.Vasile Tărățeanu, Aurel Ion Brumaru, Prof.George Sorescu, Geo Vasile, acad. Gheorghe Păun, Prof.Tudor Nedelcea, Paul Everac, Prof.Irina Mavrodin, Prof.Constantin Dram, Daniel Drăgomirescu, Prof.Constantin Parascan, acad.Dinu Săraru, Prof.Sanda Golopenița, prof.Magda Grigore, Eugen Dorcescu, Prof.Theodor Damian, acad.Alexandru Surdu, Radu Cârnelci.

Tomnul de 1200 pagini se deschide cu o prefață semnată de acad.Mihai Cimpoi în care stipulează esențialând: Enciclopedia ”...*voiește a fi un cers, un mare cerc chiar al scriitorilor români- de aici și acum (hic et nunc), din frontierele românești și dinafara lor, adică de pretutindeni, după cum spunem în mod curent.* “

Concluzionând: ”Întreprinderea poetului Traian Vasilcău, el însuși făcând parte din marele Cerc, desfășurată pe parcursul a zece ani, cu susținerea noastră și cu o totală încredere în informațiile oferite de însăși autorii, este demnă de toată Prețuirea.”

Enciclopedia scriitorilor români de pe toate meridianele lumii este organizată în ordinea alfabetică a numelor, cuprinzând autori independenți, membrii ai Ligii Scriitorilor Români, ai Uniunii Scriitorilor Români și Moldoveni, și a altor organizații profesionale. Remarcăm faptul că autorii fac parte din toate generațiile, inclusiv a celor care au practicat realismul socialist, modernistii, postmodernistii, optzeciștii și globmodernistii (n.n). Nu lipsesc autori ca: Cezarina Adamescu, cu care se deschide enciclopedia, Antohi Gheorghe, Gh.Azap, Vasile Barbu, Horia Bădescu, N. Bălașa, Băciuț Nicolae, Veronica Bălaj, Valeriu Butulescu, Zenovie Cârlogea, C. Cubleşan, Mariana Cristescu, Dabija Nicolae, Paul Everac, Foartă Ștefan, Fătu Nalati Victoria, Horia Gane, Mihai Ganea, Găfu Daniela, Florin Grigoriu, Hiru Ion, Ichim Dumitru, Carolina Ilica, Ion Istrate, Jurcan Alexandru, Leonida Lari, Ionel Marin, Ion Machidon, Fănuș Neagu, Orlea Oana,Victor Constantin Măruțoiu, Doru Moțoc, Pachia Tatomirescu, Păun Gheorghe, Postelnici Gheorghe, Iulian Patca, Romanescu Paula, Rugu Persida, Olimpia Sava, Paul Sân-Petru, Florentin

Smarandache, Gheorghe Stroia, George Sorescu, Felix Sima, George Tei, Țarină Victor, Ionuț Țene, Titina Nica Țene, Al.Florin Țene, Cornel Udrea, Ioan Culiță Ușurelu, Geo Vasile, Vierul Grigore, Raveca Vlașin, Dragoș Vicol, Dumitru Velea, Constantin Vremuleț, Ileana Vulpescu, Yemeri Baki, Mihai Zamfir, Mariana Zavati Gardner, Constantin Zărnescu etc.

Am ales acești autori din cele 1200 de nume ce fac parte din diferite generații și genuri literare pentru a ilustra paleta policromă ce iluminează literatura română de pretutindeni.

Volumul se încheie cu o postfață semnată de **Traian Vasilcău**, intitulată "O Columnă a Culturii românești " în care conchide: "*Dedicăm această Lucrare, repet: Columnă a Culturii românești, Centenarului Marii Uniri. În ea, în Lucrare, se regălesc ca-ntr-o horă a Învierii Neamului nostru, atâția scriitori născuți în Basarabia și Bucovina, care din cauza reocupației rusești au trebuit să se refugieze în Țara istorică, pentru a supraviețui terorii roșii ce a urmat pe acele străvechi plaiuri de dor și de rod literar românesc.*"

Această amplă lucrare se constituie într-un mare Palat al Culturii Române sprijinit pe umerii scriitorilor, acele cariatide ce sprijină cerul luminat al omenirii cu talentul și spiritul lor, umanismul națiunilor, într-o mare unire în satul numit Pământ.

Alexandru Florin Țene

Revista „Independența Română-Independența prin cultură” la șase ani de apariție tipărită

Intrarea demnă, în cel de-al șaselea an, de apariție neîntreruptă a revistei „**Independența Română-Independența prin cultură**”, prin care resuscitați, aducerea în memoria prezentului a ilustrului dvs. Înaintaș, Constantin Canela Ciorogârleanu, fondatorul, la Buzău în 1874 a primului ziar „Independența Română”, îmbogățindu-i semnificația „Independența prin cultură”, chezașă a continuității unui ideal, animându-vă și pe dumneavoastră, ne oferă fericitul prilej de a vă felicita domnule Director **FLORIAN LAURENȚIU STOICA** și a vă ura mulți ani de rodnică împlinire dvs. și revistei,

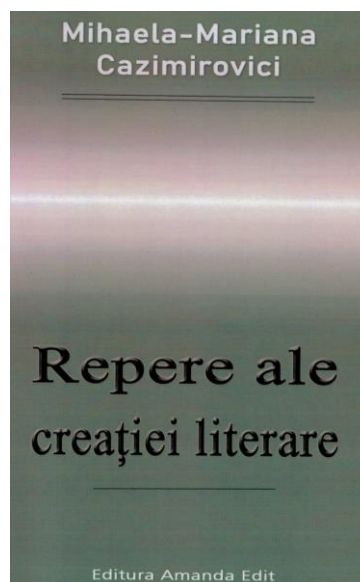
căreia îi întrețineți flacăra, împreună cu valorosul colectiv redacțional al acesteia. LA MULȚI ANI!

Redacția revistei Bogdania

Nicolae VASILE despre Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI - Între linearitatea istoricului literar și inima dublă a poetului

Prezentare a volumelor: *Repere ale creației literare și Viitorul cerut de inima dublă*, autor, Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI, Editura Amanda Edit, București, 2019.

Autoarea parcurge, de ceva vreme, două căi, departe de a fi paralele, una a redactorului de carte al unei edituri, uneori și prefațator, și doctorandului în filologie, pe care le putem încadra undeva între critică și istorie literară, care curge cu linearitatea unei activități profesionale, iar cealaltă, a poetului, sensibil la toate vibrațiile lumii și vieții private, care, după un exponențialism pe care-l considera veșnic, începe să accepte și realismul unui început de ciclicitate ce începe cu *inima dublă*, regăsită chiar în titlul volumului de versuri, care se poate continua cu inima triplă și... multiplă.

În volumul *Repere ale creației literare*, autoarea, Pornind de *Sub steaua lui Omar Khayyam*, conduși de **Lică Pavel**, *mereu cu iubire*, uneori, cu *Furia disperării* lui **Eugen Laurian**, alteori, *Pianissimo*, cu **Maria Calleya**, totdeauna respectând *meritul și onoarea* din *Cartea vieții* lui **Geo Călugăru**, găsește în final *Farmecul*

mării pe Drumurile și dorurile *Marinei Costa*, *Visul din iarbă* al lui *Miron Țic*, *Împărăția frunzelor albastre* imaginată de *Anaeli*, *Simfonia gândurilor Doinei Bârcă* și *Mireasma Elizei Roha*.

Cu speranța rodirii prozodice a Floricăi Ceapoiu, aduce *Prinosul risipirilor celeste*, iar pentru a evita *Noianul de sânge* al lui *Ion Lucian Coliță*, folosește *Elixir pentru suflet* de la *Deea State*, pentru a ajunge la *Freamătul și farmecul universalității* prin înfăptuirea *Citadelei perpetue* a lui *Nicolae Vasile*.

În volumul de poezie *Viitorul cerut de inima dublă*, autoarea *se dă de gol* (pag. 81) că se teme de pericolele vieții, că vremea *unuia singur cât doi* (pag. 106), a trecut, că *miroase a timp tânăr* (pag. 107), *de neliniști* (pag. 137), după ce *stai puțin fără timp* (pag. 63), încerci *recompunerea timpului* (pag. 98), pentru a evita *minciuna pământului* (pag. 69), *vieți paralele adunate* (pag. 85) și a ajunge la noi *clichee de izbândă* (pag. 14).

Poezia Mihaelei Mariana Cazimirovici este *făcută din cioburi*, după cum mărturisea într-un volum precedent, dar special lăsate fără rigiditatea semnelor de punctuație pentru a oferi cititorului construirea propriului caleidoscop ideatic.

Pentru a reveni la o semnificație comună a celor două volume, prin compunerea unei drepte, a istoricului literar, cu sinusoida, specifică poetului, se poate ajunge la niveluri ridicate de înțelepciune și trăire, cu șansa sau riscul, fiecare interpretează după propria viziune, de a atinge praguri de neeuclidianitate, dorite de scriitor, nedorite de om. Așteptăm următoarele cupluri de volume, pentru a ne confirma, sau infirma, această opinie.

Ben Todică despre volumul „Jale și Eroism Românesc la Cotul Donului...și după!”, autor Dumitru V. Marin, Editura PIM, Iași, 2019

Volumul editat la Iași, Editura PIM, 2019, intitulat **„Jale și Eroism Românesc la Cotul Donului: Unice performanțe jurnalistice**, semnat de prof. dr. **Dumitru V. Marin**, începe cu un citat al lui Bertrand Russel: *„Războiul nu arată cine are dreptate ci doar cine învinge”* și cuprinde nouă interviuri luate unor participanți la cel de-Al Doilea Război Mondial. Pot spune că această carte sosește la timp, ca răspuns la întrebarea pe care doream să i-o trimit unui domn așezat confortabil într-un „scaun academic”, care ne critică ca generație, fost comunistă că nu respectăm generația din închisorile comuniste, când eu susțin că eram mai liber în copilărie în comparație cu generația fiilor mei din Vest. Acuzația merge până într-acolo, susținând că nu aducem respect martirilor noștri care s-au sacrificat pentru democrație, că am uitat că aveam doar două ore de tv pe seară și de cozile interminabile la pâine și că a sosit timpul să avem și noi martirii generației noastre. Asta presupune să știu că nu era normal să stai la coadă și că în vest nu se stătea.

În primul rând, stimate domn, în școlile comuniste nu se studiau martirii democrației sau cei anticomuniști ca să mă acuzi că nu-i respect. Pe cine să respect din acești pușcăriași? Pe cei care ieșeau din închisoare și dădeau cu pumnul în masă de supărare, așa din senin, (poate că pe drept, dar noi nu aveam de unde ști) încât noi, copiii ne speriam și chiar credeam ce ne spuneau comuniștii, ca să ne calmeze, că într-adevăr aceștia sunt niște oameni răi și țicniți la cap și că ar fi bine să ne ferim de ei? Ori pe cei care se întorceau mai devreme din arest ori închisoare,

căzând la pace cu sistemul și devenind cozile lor de topor, apoi vânzându-și părintele, fratele, prietenul sau pe mulți oameni nevinovați și curați ca lacrima? Asta nu înseamnă că nu au fost și adevărate victime ale comunismului, oameni care au suferit îngrozitor, ei și familia lor, iar alții și-au plătit cinstea și corectitudinea cu prețul vieții. Acum că a venit *democrația* și ar trebui să se discearnă între lucrurile bune și făcăturile și înfloriturile unora, care se erijează în eroi. În acest sens, ar trebui să scrieți voi, manuale și cursuri predate în școli și universități. Scrieți-vă povestea, domnule din „scaun academic” ca să vă cunosc sacrificiul și atunci am să înțeleg că înainte de comunism a fost mai bine și am să încetez să-mi mai cânt libertatea inocenței copilăriei mele, transformând-o în plângere.

Privește situația întregii lumi și întrebă-te cum o poți salva. Află cine ești. Așa cum o face de o viață prin reportajele și investigațiile sale jurnalistice domnul prof. dr. Dumitru V. Marin, prezentând de o viață injustițiile aduse celor nedrepti și realizările omului prin educație. Poți să-l salvezi pe Julian Assange, un copil nevinovat care se sacrifică pentru adevărul și libertatea conștiinței umane? Nu poți, precum nici regina Angliei nu a putut-o face când i s-a cerut într-o scrisoare din popor, iar ea a răspuns scuzându-se precum Nero când i s-a cerut să-l salveze pe Iisus, scriind că e o chestiune politică și nu se poate băga. Asistăm și azi la crucificarea adevărului și a libertății precum au asistat atunci, pe Golgota mii de oameni de către un pluton de soldați romani, subordonați servitori ca și tine sistemului - marelui Cezar. Cum de ți-au scăpat pe sub masă aceste legi să le aprobi, care dau imunitate hoților și mincinoșilor diplomați și a oamenilor politici care promit și jură înainte de a fi aleși sau numiți în funcții de decizie în stat, apoi dezonorează dreapta credință, dorința de mai bine și corectitudine omului drept.

Istoria adevărată nu este cea fabricată, care „de obicei” nu e diferită azi la voi de cea din comunism. Povestea auzită din gura celor care au trăit-o și au suferit-o pe viu să o culegem și să o facem cunoscută urmașilor noștri. Să dăruim iubire și respect, asigurând condiții decente de viață copiilor, mai bune azi decât au fost ieri și să sădim în sufletul generațiilor viitoare respect pentru cine suntem, ca oameni și neam.

Ce e scris pe hârtie rămâne așa cum și-a dorit autorul, pe când în lumea virtuală a digitalului, algoritmi programați îți remodelează cuvintele și textul după propria poftă. O carte document se poate citi și la lumânare.

Felicitări domnului prof. dr. Dumitru V. Marin pentru această colecție și curajul de a o tipări.

V-ați atins de sfinți și v-ați „contaminat” de sfințenie, în timp ce americanii și chinezii sunt preocupați de deținerea locului întâi în lume la bogăție și influență, manifestare grosolană a orgoliului, în timp ce românii adevărați, în veci își vor recunoaște și slăvi cu onoare și cinste martirii.

Antologia „Călăuză biblică”, Editura Cuget Românesc, autor Pr. Al. Stănciulescu-Bârda

Cartea este o antologie de cugetări și sfaturi înțelepte selectate din Sfânta Scriptură, organizate pe teme și probleme, cu indici și note de subsol. Lucrarea nu este o concordanță biblică, ci ea se vrea chiar o călăuză în viața duhovnicească a cititorilor. Numeroase texte cuprinse în această lucrare sunt însoțite de comentarii, care ajută pe cititor în înțelegerea mai adâncă a sensurilor mesajului biblic. Cel care a selectat aceste texte, a făcut convenitele comentarii și explicații, prefața și indicia și îngrijit ediția, este **Pr. Al. Stănciulescu-Bârda**.

TEATRU

Vasile GROZA

Piesa de teatru SPOVEDANIE

PERSONAJE:**GOGU – DIRECTOR****PANDELE – PROF. DE SPORT****VLĂDUȚ – ELEV CLASA a VIII-a C****CATINCA – FEMEIA DE SERVICIU****VASILE – TÂMLARUL ȘCOLII****POTOP – POPA – PROF. DE RELIGIE****TANȚA – PROF. DE CHIMIE****POPESCU – PRIMA SECRETARĂ****LULU – A DOUA SECRETARĂ****MITICĂ – ȘOFERUL MICROBUZULUI****NELU – ELEV CLASA a VIII-a B****CRISTI – ELEV CLASA a VIII-a B****PREZENTATOAREA****CATRAN – POLITIȘTUL**

(Acțiunea se petrece în școala nr. 102 din localitate)

(Directorul școlii în cancelarie, foarte preocupat de răspunderea pe care o are, sună la telefon)

GOGU: Alo..., (politicos) domnișoara Popescu, vino te rog până la mine! (în timpul acesta se duce la oglindă, se piaptănă, își așează cravata și batistuța de la buzunarul mic și face câteva mutre comice în oglindă)

POPESCU: *îmbrăcată cumva provocator*) – Bună dimineața. Am sosit! Ce bine arătați!

GOGU: Ia loc! (*curtenitor*) Vrei să bem amândoi o cafeluță? O fac eu. Sau ții dietă? Câte văd... (*o privește cu amănuntul*) așa și-așa! (*Îi servește ceașca cu cafea*)

POPESCU: (*agitată*) – Adică? (într-un mod provocator pune picior peste picior și-l fixează cu privirea) (sorbind din când în când din cafea) – Meserie nu alta vă pricepeți la toate.

GOGU: (*discret*) – Ce faci diseară? Nu vrei să cinăm împreună în oraș? Mai ieșim și noi din cotidian.

POPESCU: (*sărind de pe scaun a bucurie*) – Ba da, cu plăcere, veniți și cu doamna? (*se așează din nou pe scaun*)

GOGU: (*dezamăgit*) – Ei și tu! Nu cinez cu ea în fiecare seară, mai schimb și eu macazul! Să înțeleg că nu ești de acord?...

POPESCU: (*se scoală de pe scaun și se apropie de biroul directorului*) M-ați chemat pentru această să-i zic obligație profesională?...

GOGU: (*neașteptându-se la asemenea răspuns*) – A, da!... (*renunțând la idee*) – Cheamă-i la mine pe elevul Vlăduț dintr-a VIII-a C și profesorul de sport Pandeale.

POPESCU: (*ca să dreagă busuiocul*) Vă pup. Am înțeles (*pleacă legănându-se provocator*) (*directorul o urmărește lacom ștergându-și fruntea de sudoare*) (*Se aud bătăi în ușă*)

GOGU: Da, intrați! (*Pandeale și Vlăduț intră și stau cumva spășiți*) Luați loc!

PANDELE: Da, mulțumim. S-a-ntâmplat ceva?

GOGU: A, nu. Spuneai într-o zi ceva de un proiect european și că elevul Vlăduț aici de față a venit cu o idee, cu o propunere să zic!

PANDELE: Da dom' director, e vorba de mingea școlii, nu mai avem cu ce să ținem orele de sport.

GOGU: Asta-i grav!

PANDELE: Confirm. Era o minge specială, „Adidas”. Dar s-a spart.

GOGU: Și?

PANDELE: S-o cumpărăm. Asta-i problema.

VLĂDUȚ: Altfel batem țurca pe afară, dom' director! Și ni se duce vestea de derbedei.

GOGU: Cu ce mâi, v-am spus și atunci, vă spun și acum. Nu avem buget!

PANDELE: Atunci nu ne rămâne decât să întocmim un Proiect European de investiții. Văd că se practică de toți neaveniții. Noi ce? Facem excepție?

GOGU: Da măi Pandeale, dar suportți tu 20% din valoarea proiectului? Sau mă rog cât o fi?

PANDELE: Sunt nerambursabili. Până la urmă o să-i dau eu. Strâng un pic cureaua și gata. E doar în numele școlii.

GOGU: Lasă profesore că rezolv eu problema asta. Tu știi cât mă sacrific eu pentru nevoile școlii?!... (*ridică telefonul*)

Alo, domnișoara Popescu, fă-mi te rog legătura

cu Alex,... Cum care? Petcovici... Bine, aștept.

VLĂDUȚ: Dom' director dacă tot facem o treabă s-o facem ca lumea. Eu zic să băgăm în proiect și echipament sportiv.

GOGU: Alo... Alex tu ești? Măi, am o treabă pentru un proiect european și stau prost cu pițulele. Deschide-mi și mie un cont, să zic la BRD și poimâine îți dau banii înapoi... *(pauză)* ei cum, cu siguranță. BRD, îmi dă un extras de cont, eu figurez că am banii necesari pentru proiect după care îi scot de la BRD și ți-i înapoiez. Ce spui?... În cazul ăsta îți mulțumesc.

PANDELE: Așadar, îi dau bătaie.

GOGU: Spuneai Vlăduț să băgăm și echipament sportiv. Eu zic să ne întindem cât ne este plapuma. Măi voi înțelegeți, mai puțin tu Vlăduț care intri la minori, că aici e o vacă de muls. Pricepi Pande!le!

PANDELE: Unde-s doi puterea crește. Numai să nu dea vaca cu piciorul.

GOGU: Hai la treabă. Riscul e al meu.

PANDELE: Dar și câștigul, eventual!
(femeia de serviciu șterge praful și face curat în cancelarie)

CATINCA: Domnu' director mă iertați că eu stau cum stau cu cartea, dar cum să cheltuiască școala puținii bani din buget dacă ar mai fi, pe prostii? Auzi, pe o minge de fotbal, când tenciuiala școlii ne cade în cap. Mai bine ați repara școala. Mături n-am detergenți aduc de-acasă, iar dumneavoastră nu vă supărați, cumpărați mingi.

GOGU: *(supărat)* Catinca veză-ți de treaba ta. Eu nu mă bag să-ți iau mopul din mână, așa că... și să știi că nu cumpărăm mingi, ci o singură minge.

CATINCA: Ce-am avut și ce-am pierdut, că până la urmă aduc eu mingea lui fiumiu care a plecat în Spania la muncă săracu.

GOGU: Doamna Catinca e veche și se poate sparge oricând. Și apoi nu avem voie să folosim obiecte particulare în educația elevilor. Noi suntem puși aici să ne facem datoria față de societate.

PANDELE: Asta așa e. Are dreptate dom' director.

VASILE: *(care repară ușa la intrare în cancelarie)*

– Până la urmă are dreptate Catinca. Acuma nu vă supărați, în loc să puneți în proiectul ăla înlocuirea tuturor ușilor din școală care le-au

făcut copiii varză, umblați după o minge. E râsul curcii, zău! Eu totuși cred că e o glumă!

GOGU: Tu de colo!

VASILE: Nu uitați că la o adică mai există și sindicat.

GOGU: Știi ce? Ia mai lasă-mă cu sindicatul ăsta, care-i apă chioară. Mai bine tu și Catinca, făceți-vă meseria că de celelalte avem noi grijă. Hai dom' profesor și tu Vlăduț să definitivăm proiectul că aici e pâinea noastră!

TANȚA: *(după ce intră în cancelarie ascultă o parte din discuție)*

– Cu ce domnule, cu ce? M-am săturat de îngăimături *(trânțește catalogul în raft)* „Satu arde și baba se piaptănă”, De minge nu mai putem noi!

GOGU: Ce s-a întâmplat doamna profesoară?

CATINCA: Ei, acum v-ați găsit și dumneavoastră doamna Tanța, când se definitivă proiectul european pentru o minge? *(în glumă)* Chimia, hă, hă, hă, mai la paștele cailor.

TANȚA: Adică niciodată!

GOGU: Catinca, mai bine du-te la grupul sanitar că mergi cu barca ce-i pe acolo. Că dacă te dau afară, iar mă trezesc cu proteste muncitorești, de-alea sindicale cum le spune Vasile.

TANȚA: Cred că am venit la țanc. Dacă-i vorba de un proiect european de investiții. Laboratorul de chimie mai este doar cu numele. Toată instrumentația este depășită, nu mai zic de materialul didactic.

GOGU: – Tanța, ai puținică răbdare, toate la timpul lor. *(Mai rămân în cancelarie doar cei trei)*

– Hai să terminăm proiectul, mai știți poate dăm lovitura și-o să fie toată lumea mulțumită.

PANDELE: – Mai ales noi!...

GOGU: – Depinde!...

Cortina

(În cancelarie directorul, în discuție la o cafea, cu o tânără bine făcută și îmbrăcată de asemeni (sexii))

GOGU: *(întredeschide ușa cancelariei și strigă)*
– Doamna Catinca!...

(apare Catinca)

CATINCA: Da, dom' director, *(se uită admirativ la noua venită)* am fost chemată!?

GOGU: Du-te și cheam-o pe Popeasca, că nu-mi mai merge telefonul, cum vă spuneam domnișoară... *(insistă)*

LULU: Lulu mă strigă prietenii mai ales. În rest sunt Liliana – *(și-i face ochi dulci directorului) (întră secretara)*

GOGU: *(oficial)* – Domnișoara Popescu să-l trimiteti la mine pe șoferul microbuzului școlii.

POPESCU: Bine, imediat!

GOGU: Am uitat să vă comunic că de săptămâna viitoare o să vină în locul dumneavoastră, domnișoara Lulu.

POPESCU: *(revoltată)* Cum adică?

Pe ce motiv? A, că nu am vrut să cinez cu dumneavoastră?

LULU: *(cochetând cu directorul)*

– Asta-i un motiv? Cum nu am eu parte de o asemenea invitație?

GOGU: Domnișoara Popescu, e ordin. Au căzut PDL-iștii de la guvernare, asta este!

POPESCU: Și eu?

GOGU: Așteptați până la noile alegeri!

(întră Mitică, ca scos din cutie)

MITICĂ: La ordinele dumneavoastră Domnule Gogu.

GOGU: Dom' director, te tragi de șireturi cu mine? Sunt eu popular, dar păstrează distanța, vezi cum circuli că au început schimbările.

MITICĂ: E valabil pentru toată lumea!... am glumit și eu să mă ierte domnișoara. Dar până se învârte volanul, nu-mi fac griji.

LULU: Așa-mi plac mie bărbații, să fie tari în vână!

GOGU: *(cumva gelos pe Mitică)* – Mă scuzați că vă întrerup! Mitică, ia tot ce-ți trebuie pentru un drum la București, te duci împreună cu prof. Pandele să cumpărați mingea „Adidas” din fondurile europene de investiții.

MITICĂ: O minge?

GOGU: Da mă! Ce ți-i frică că nu încapă în mașină?

MITICĂ: Dacă-i ordin cu plăcere! Eu leg calul unde zice stăpânul.

LULU: M-aș duce și eu cu ei, poate e nevoie să le întăresc moralul!... dar trebuie să stau cu dumneavoastră să mă pregătesc de a intra pe post. Plus că mai am niște obligații și la județ.

POVESTITORUL: Mare sărbătoare la școala 102. Măine va avea loc meciul de fotbal cu minge nouă, „Proiect european de investiții”, între clasele a VIII-a C și a VIII-a B, pe stadionul din curtea școlii.

Intrarea liberă. *(pleacă prezentatorul și în scenă intră doi elevi din clasa a VIII-a B).*

NELU: Băi Cristi, fii atent. În timpul meciului tu stai dincolo de gard și eu o să șutez mingea în afară. Tu iei mingea și dispari. Să nu afle nici colegii dintr-a VIII-a B.

CRISTI: Și?!...

NELU: Și ce? Să avem și noi o minge în incintă. Și mai ales „Adidas”. Băi tu-ți dai seama ce tare-i? *(cei doi pleacă și apare povestitorul)*

POVESTITORUL: Și meciul s-a disputat într-o atmosferă balcanică (huiduieli, sticle de plastic aruncate pe teren. Arbitrul Pandele nu a putut să potolească mulțimea fanilor – Meciul s-a încheiat nedecis.

GOGU: *(întră furios în cancelarie) (ridică telefonul)*

– Alo,... alo poliția? *(Lulu intră pe ușă)*

LULU: Das domnu' director eu sunt LULU! *(Lulu pleacă la secretariat)*

GOGU: Scuză-mă, am uitat. Dă-mi te rog poliția... alo, alo poliția? Sunt directorul școlii 102, Gogu mă cheamă. Trimiteți un echipaj pentru o anchetă la noi la școală – de urgență... bine mulțumesc!

(directorul caută ceva în hârtiile de pe birou. Intră în cancelarie polițistul)

CATRAN: Vă salut, sunt sectoristul Catran. Ce s-a întâmplat?

GOGU: Domnule Catran, sau plutonier, că nu le am cu gradele în miliție, pardon, în poliție, la noi în școală ieri în urma unui meci s-a furat mingea și nu orice minge, ci una care face parte dintr-un „Proiect European de Dezvoltare”, înțelegeți? E un obiectiv de interes național, vă dați seama!

CATRAN: Aoleu!,... Cred că o să trebuiască să chem ajutoare. Aveți vreo bănuială, martori, etc. ...Vă rog să dați o declarație.

POVESTITORUL: Ancheta este în desfășurare, au venit ajutoare de la județ, iar pentru păstrarea ordinii publice a sosit și o echipă de mascați întrucât școala era înconjurată de curioși. Cu toate aceste investigații în rândul elevilor și a cadrelor didactice, ancheta nu a ajuns la nici un rezultat. *(prezentatorul pleacă. Intră popa Potop, profesor de religie în școală) (Gogu care până atunci vorbise la telefon)*

POTOP: Bună ziua prea credinciosul meu enoriaș, ce mai faceți? Am auzit că aveți necazuri din cauza unei investiții pe fonduri europene, în în slujba mișcării sportive în școala noastră?

GOGU: Sărut mâna sfinția voastră, domnule părinte Potop, așa este.

POTOP: Biserica întotdeauna a fost și este în slujba enoriașilor, mai ales celor plătitori la biserică. Cununăm, botezăm și îngropăm mai ales. Școala dumneavoastră, adică a noastră prin părinții și bunicii elevilor mai ales este la zi.

GOGU: Puteți cumva ca din puținele fonduri bisericești, nu vorbesc de cele personale, că sunteți și dumneavoastră sărac lipit ca și unii dintre noi de altfel, să ne ajutați să înlocuim paguba, pentru că mă tem să nu se afle la Bruxelles de această neglijență și să suportăm în consecință.

POTOP: Da cum să nu! Cu voia Domnului vom putea să găsim adevărul. Personal o să mă implic de mâine începând, pe căi duhovnicești.

GOGU: (*curios*) – Adică?

POTOP: Spovedania și mărturisirea; aceasta este cheia bisericii cu care deschidem sufletele enoriașilor. E un fel de anchetă sub patrafir.

GOGU: O să fie foarte greu. E o misiune pe care v-o asumați, grea o să fie și izbânda!

POTOP: Cu voia Domnului nostru Dumnezeu totul e posibil. Depinde și de credința reclamatorilor. O să trebuiască să îndulciți voia Domnului cu ceva donații fie chiar personale din partea dumneavoastră către sfânta biserică pe care o reprezintă.

GOGU: Domnul fie lăudat. Ziceți și eu notez, cu cine doriți să începem misiunea?

POTOP: Să fie chemați bănuții.

(*Gogu ridică telefonul*)

GOGU: Alo, domnișoara Lulu, vino până la cancelarie. (*se plimbă prin cancelarie, apare Lulu*)

LULU: Bună ziua și sărut mâna părinte!

POTOP: Fii primită în brațele domnului și lui Dumnezeu îi plac frumusețile. Da de unde a apărut noutatea asta?

LULU: Mulțumesc părinte – (îi sărută mâna)

GOGU: S-a schimbat guvernul și au început primenelile. Biserica e ferită de aceste fenomene. LULU cheamă-i pe cei doi elevi de la a VIII-a B și pe Vlăduț de la a VIII-a C. (*popa citește în cartea sfântă*) Să vină și Mitică și Pandelescu – (*discret*) Rămâne valabil pentru diseară.

LULU: Mai încet. Ne aude sfinția sa.

GOGU: E și el om. Ce naiba. Hai grăbește-te.

LULU: dacă e nevoie am o amică care iubește mult fețele sfinte. (*Lulu, pleacă și în scenă intră cei chemați*) (*Gogu iese din cancelarie*)

POTOP: (își pune patrafirul și ia cartea sfântă)

– Știți despre ce este vorba. Vă rog să îngenuncheați și să vă spuneți numele adevărat când vă spun eu. Să nu cumva să spuneți alt nume în locul numelui vostru că e păcat să suferiți altul pentru voi în cazul când nu mărturisiți adevărul adevărat. Iartă-i doamne pe păcătoșii (își spun numele cu glas tare) Acum o să vă chem pe fiecare și o să mărturisiți sub patrafir, unde este mingea „Adidas”? (primul sub patrafir e Nelu) (*timp în care un elev intră cu mingea o dată popii*) (*de sub patrafir Nelu se ridică și mărturisește*)

NELU: Iertare părinte, noi nu suntem vinovați ci nenea Costache de la trei la care mingea i-a spart două geamuri de la balcon, a băgat cuțitu-n ea și gata. (În acest timp intră pe scenă toată distribuția inclusiv directorul)

PANDELE: Părinte eu zic să mergem la domnul director să vedem ce e de făcut (*privind în spate*). Nu mai este cazul zarurile au fost aruncate)

POVESTITORUL: Direcția Județeană de Învățământ, a luat măsuri asupra directorului școlii nr. 102 V. Gogu pentru neglijență în păstrarea bunurilor provenite din „Fondurile Europene de Investiții”, înlăturându-l din funcție, pe motivul de neglijență în serviciu, fiind înlocuit cu un alt director de la noul partid de guvernământ.

CATINCA: (intră peste toată distribuția de pe scenă)

– Iată mingea „Adidas” a lui Geluțu meu din Spania, pe care o dăruiesc școlii, cu speranța că noul director, o să repare școala și o să înlocuiască ușile dărăpănate, din fondurile europene.

(*face cruce*) – Doamne ajută să nu se mai schimbe toată ziua guvernele!

Distribuția la rampă salută publicul

POTOP: – Amin!..., Vouă privitorilor.

Sfârșit

29.01.2018, elevi, pe scena Ateneului Popular din Focșani, jucând piesa de teatru „În pădure”, scrisă de scriitorul Vasile GROZA

Proiecte BOGDANIA!

Festivalul - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”, Ediția a IX-a, 2020

Asociația Cultural-umanitară ”BOGDANIA” și revista de creație și cultură ”BOGDANIA” din municipiul Focșani, Str. Contemporanul, Nr. 28, județul Vrancea organizează:

Festivalul - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”, ediția a IX-a, 2020

Regulament

Scopuri:

- * stimularea interesului pentru literatura română contemporană și a respectului pentru valorile moștenite.
- * dezvoltarea spiritului competitiv, a dorinței de afirmare și pentru ieșirea din anonim al celor care creează și care au talent deosebit.
- * promovarea în revistele de cultură și în Antologii literare a câștigătorilor și creațiilor valoroase din fiecare secțiune literară.

Participanți: - Autori care nu au volume tipărite și care au vârsta între **16 ani și maxim 40 de ani.**

Secțiunile concursului: poezie, proză scurtă și eseu.

Textele trebuie dactilografiate în Word, Times New Roman 12 pct., spațiere un rând, cu diacritice și să nu depășească 3-4pagini A4 pentru fiecare gen literar, într-un singur document în format .doc sau .docx la adresa de e-mail: ionelmarin55@gmail.com

Trimiterea textelor (creațiilor): 01 martie – 30 mai 2020, la adresele:

- a) E-mail: ionelmarin55@gmail.com, cu mențiunea ”**Pentru concurs**”.
- b) Poștă: Asociația Cultural-umanitară ”BOGDANIA”, FOCȘANI, Str. Contemporanul nr. 28, Cod 620065, județul Vrancea, cu mențiunea „Pentru concurs” în câte 2 exemplare.

Textele vor purta un motto, care se va regăsi și pe un plic închis, cuprinzând date despre autor

(nume, prenume, data nașterii, profesia, adresa de corespondență, telefonul, precum și o scurtă prezentare a activității literare).

Textele trimise după data de **30.05.2020** (data poștei) nu vor fi luate în considerare, de asemenea cele care nu sunt dactilografiate corespunzător (fără diacritice).

Corectarea textelor se va face de către un juriu format din 5 (cinci) personalități: critici literari, scriitori și oameni de cultură români. Se va întocmi o fișă de participare pentru fiecare concurent.

În urma evaluării fiecărei creații se va stabili în mod corect și obiectiv, pe bază de note, concurenții câștigători pe secțiuni.

Premianții vor fi anunțați în data de **30 iunie 2020**, prin e-mail și telefonic.

Se vor acorda **Premii pentru fiecare secțiune** și în funcție de calitatea textelor, diplome speciale din partea revistei de cultură Bogdania și a partenerilor.

Persoanei care va întruni cel mai mare punctaj, indiferent de secțiunea la care a participat i se va acorda ”**TROFEUL „BOGDANIA”, 2020**”. Persoanele care vor să sprijine proiectul o pot face prin donații ori sponsorizare în contul Asociației Cultural-umanitare Bogdania: RO11BRMA0999100047750380, în RON; RO11BRMA0999100047751156 în euro, Banca Românească, Filiala Focșani, CIF 29080784, cu mențiunea pentru Festivalul Bogdania, 2020.

Festivitatea de premiere se va ține la începutul lunii **ieulie 2020**, în locația ce va fi făcută public și cunoscută dvs. cu cel puțin 5 zile înainte.

Găsiți informații și pe site-ul:

www.revistabogdania.ro.

Vă așteptăm cu drag să vă înscrieți în competiția literară. Tuturor succes și numai bine!

Relații suplimentare:

Scriitor Ionel MARIN

e-mail: ionelmarin55@gmail.com;

Mobil: 0752862369; 0728217492;

**Asociația cultural-umanitară Bogdania din
Focșani: invitație de participare la
Concursul de creație literară pentru elevi
„BOGDANIA”, ediția II-a, perioada:
01 martie-30 aprilie 2020**

Asociația Cultural-umanitară ”BOGDANIA” din municipiul Focșani și revista de cultură ”BOGDANIA” consideră util și benefic să continue proiectul literar, început anul trecut, pentru elevi de Școală gimnazială, **vârsta 7-15 ani**.

Scopuri:

*Descoperirea de noi talente din rândul elevilor din clasele I-VIII, stimularea interesului pentru creație literară și promovarea dorinței de afirmare a copiilor care creează și au înclinații deosebite pentru limba română.

Participanți: - Elevi ai Școlilor Gimnaziale din Vrancea și din țară, din clasele I-VIII.

Secțiunile concursului: poezie și proză scurtă.

Textele trebuie dactilografiate în Word, Times New Roman 12 pct., spațiere un rând, cu diacritice și să nu depășească 3 pagini A4 pentru fiecare gen literar (minim 3 poezii), într-un singur document în format .doc sau .docx la adresa de e-mail:

ionelmarin55@gmail.com

Trimiterea creațiilor: 01 martie – 30 aprilie 2020, la adresele:

a) E-mail: ionelmarin55@gmail.com, cu mențiunea ”**Pentru concurs**”.

b) Poștă: Asociația Cultural-umanitară ”BOGDANIA”, municipiul FOCȘANI, Str. Contemporanul nr. 28, Cod 620061, județul Vrancea, cu mențiunea „Pentru concurs” în câte 2 exemplare.

Textele vor purta un motto, care se va regăsi și pe un plic închis, cuprinzând date despre autor (nume, prenume, data nașterii, adresa de corespondență, precum și denumirea Școlii Gimnaziale, profesor/îndrumător, localitatea și județul).

Textele trimise după data de **30 aprilie 2020** (data poștei) nu vor fi luate în considerare, de asemenea cele care nu sunt dactilografiate corespunzător (fără diacritice).

Corectarea textelor se va face de către un juriu format din 5 (cinci) poeți, prozatori, critici literari din România. Se va întocmi o fișă de participare pentru fiecare concurent.

În urma evaluării fiecărei creații se va stabili pe bază de note, concurenții premiați la poezie și separat la proză scurtă, pentru elevii din:

- a) **Clasele I-IV;**
- b) **Clasele V-VIII**

Concurenții vor fi anunțați în data de **20 mai 2020**, prin e-mail și telefonic, despre finalizarea evaluării fiecărei creații, fără a se nominaliza și numele premianților.

Se vor acorda **Premii pentru fiecare secțiune** și în funcție de calitatea textelor și diplome speciale din partea revistei Bogdania și a partenerilor concursului Bogdaniei.

Vă așteptăm cu drag să vă înscrieți în competiția literară. Vom primi cu bucurie creațiile voastre, poezii, povești, povestiri legate de copilărie, amintiri din vacanțe, obiceiuri și tradiții de Paști, despre istorie, natură, școală, familie, etc.

Tema este la alegerea voastră. Să ne trimiteți lucrări proprii, nepublicate.

Festivitatea de premiere se va desfășura în perioada 25 mai - 01 iunie 2020 în locația ce va fi făcută public înainte de 20 mai 2020. Succes tuturor!

Relații suplimentare: e-mail:

ionelmarin55@gmail.com;

Mobil: 0752862369; 0728217492;

Președintele Asociației culturale Bogdania,

Scriitor Ionel MARIN

Foto - premierea din 01 iunie 2019 de la Biblioteca municipiului Adjud

Evenimente culturale

Cercul Scriitorilor Ingineri *LITERAR* ING, București, România *ZIUA CULTURII ROMÂNE*, București, sediul AGIR, 20 IANUARIE 2020

Ședința curentă a *Cercului Scriitorilor Ingineri Literar ing*, din luna ianuarie, s-a desfășurat în ziua de **20 ianuarie 2020**, în sala mică din AGIR București.

Conform uzanțelor, domnul Nicolae VASILE, președintele Cercului Scriitorilor Ingineri, a precizat că, în această seară, avem un program obișnuit, deoarece vom avea ca tematică devenită tradițională, cea legată de opera și activitate Poetului nostru Național, Mihail EMINESCU, dat fiind ziua sa de naștere pe 15 ianuarie, zi care, între timp, a devenit *ZIUA CULTURII ROMÂNE*.

Referitor la Eminescu, domnul Nicolae VASILE spune că a participat la o manifestare culturală la Craiova, unde s-a pus problema canonizării acestuia, dar dânsul consideră că nu e cazul, pentru că, din câte știe, lui Eminescu nu i-ar fi plăcut acest lucru. În Europa, se operează cu două noțiuni despre cultură: cultură imperială și cultură republicană, cultura română fiind în prima. În exterior, Mihail Eminescu este plasat alături de Goethe, Shakespeare etc., fiind apreciat la justa lui valoare.

Domnul Nicolae VASILE informează pe cei prezenți că proiectul nostru literar merge bine, fiind citit în 40 de țări, chiar și în Mexic și Pakistan, cel mai mult fiind citit în Canada.

Referitor la revistele literare la care colaborăm, domnul Nicolae VASILE spune despre *CRONICA TIMPULUI* că merge bine, este stabilă financiar și că sunt membri din cercul nostru care colaborează la redactarea revistei, dar că sunt necesari și colaboratori din afară. Cât privește revista *CRONOS*, aceasta întâmpină unele greutăți și, în general, nu prea merge. În schimb, revista și editura *BOGDANIA* merge foarte bine și colaborăm foarte strâns, pe mai multe planuri.

Primul care a luat cuvântul a fost domnul profesor I. C. ȘTEFAN, care a afirmat că vine cu plăcere în mijlocul nostru și că dorește să înceapă cu o poezii inspirată de Eminescu, poetul nepereche, intitulată: *Nașterea Luceafărului*, și un eseu intitulat *Laudă limbii române*. În eseu menționat, domnul profesor definește cuvântul ca o formă sintetizată a gândirii, care merită respect și considerație. Aceasta pentru că *La început a fost cuvântul, din care toate s-au făcut...* Este mai înțelept, spune dânsul, să taci, decât să te exprimi prin cuvinte pe care nu le înțelegi sensul. De la primele cuvinte ale omului, până la cele ale lui Eminescu, este o evoluție clară a limbii române. Trebuie să ne străduim să înțelegem cuvintele, pentru că ele sunt *...izvor de apă vie*. Timotei Cipariu spunea că limba unui popor se naște odată cu el. Nichita Stănescu afirma: *Ce patrie minunată este această limbă*, iar mai departe: *Limba română este patria mea!* Ca să nu mai vorbim de Mateevici, care a exclamat: *Limba noastră-i o comoară...*

Iată de ce laud limba rămână, zice, în final, domnul profesor I. C. Ștefan.

A luat apoi cuvântul domnul Ioan GANEA-HRISTU, care a venit cu o proză scurtă, intitulată *Mica gospodărie*, despre o excursie prin Țara Moților, unde a cunoscut o familie cu doi copii, foarte generoasă, cu care a rămas în relații foarte mulți ani. O poveste bine scrisă, frumos prezentată.

Domnul Nicolae DOFTOREANU citește o poezie scrisă cu mulți ani înainte, intitulată *Tangoul ochilor albaştri*, unde spune că, atunci, *Când Eminescu se năștea/ Luceafărul îl aștepta*, acesta fiind un cadou pentru noi: *Cadou ce ne-a trimis pe toți/ Pe lângă plopii fără soț*. Frumos.

A urmat domnul Nicolae GAVRLESCU, care a citit poezia *Luceafăr*, inspirată de Eminescu, în care afirmă că: *Ar renunța să fie nemuritor și rece /Dacă în lume s-ar petrece....*

Doamna Marilena CARAGHIAUR a citit, de asemenea, o poezie inspirată de Eminescu, intitulată *Dor de tine*, în care afirmă că *A trecut vremea cu virtuți și ploii....*

Domnul profesor Ion IONESCU a citit o poezie despre *Dunăre, Dunăre/ Apă tulbure....*, iar doamna Eugenia DUȚĂ a început *Cu dorul*, o poezie frumoasă, și a terminat cu poezia *Pentru Eminescu*.

Domnul Ovidiu ȚUȚUIANU vine cu două idei: elaborarea unui studiu privind aspectele științifice în opera lui Eminescu, și a citit apoi poezia intitulată *Teorema lui Pitagora*, sau *Puntea măgarilor*, iar pe de altă parte, a propus un eseu intitulat *Eminescu și teologia* sau *Eminescu nu a fost ateu*. Aceste două documente sunt foarte

necesare și, după părerea mea, ar fi foarte bine primite.

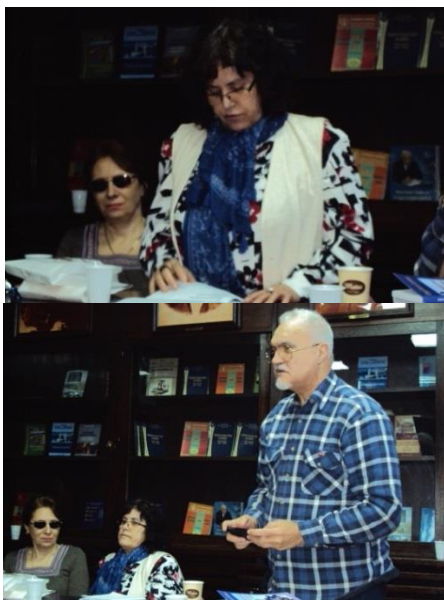
Domnul Ioan RAȚIU, ca de obicei bine documentat, face afirmația că încercarea de a face din Eminescu un sfânt nu este de bun augur, că nici el nu și-ar fi dorit. Eminescu a intrat în conștiința neamului, cu toate că are foarte puține fotografii, patru, se pare. Deși a slujit poporul român, a fost denigrat, falsificat, dar a intrat și a rămas în conștiința poporului român. Mihai Eminescu rămâne un purtător și păstrător al conștiinței naționale. În final, citește un rondel al ...întristării.

A urmat domnul profesor Geo CĂLUGĂRU care, în stilul său binecunoscut, a citit un eseu de o deosebită frumusețe despre Mihai Eminescu. Când s-a născut Eminescu, spune dânsul, avem deja un veac de domnie pământească, aveam *Biblia* lui Simion Ștefan sau *Biblia de la București*, din anul 1688, se înmulțeau mânăstirile și apăreau cărți cu coperti de aur... Acum era vremea să apară o privighetoare nocturnă, care să cânte pe inima și limba noastră. Era Mihail Eminescu, care a adunat bucuriile și durerile neamului său, iubirea de familie, de neam și țară, *iubire de absolut*, cu care a dialogat. Aceste iubiri fac din el **Poet Universal!** Se spune că: *Urmașii, dacă nu-și pomenesc părinții, îi lasă în somnul greu al uitării..* A nu-l numi pe Ștefan cel Mare, de pildă, este un act de culpă! Patriotismul este esența datoriei față de țară. Sunt al acestui loc și inima mea bate bate pentru acest pământ! Tudor Arghezi spune: *Fiind foarte român, Mihai Eminescu este UNIVERSAL!*

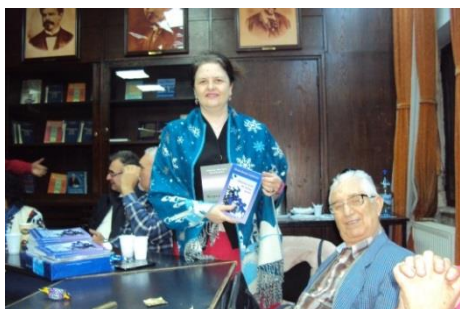

A urmat domnul Ioan SIMA care a susținut că, după părerea sa, Eminescu este, într-adevăr, sfânt. Un sfânt este cineva care ne ajută la greu. Eu gândesc în Eminescu, zice dânsul, deci mă ajută. Cred că Eminescu este și un om de știință. E clar că a premers teoriei relativității, dar și altele. Apoi, domnul SIMA spune două cugetări, una fiind aceasta: *Atât de mult a citit despre siluetă, încât a devenit și el un intelectual ...subțire!*

Doamna Antoneta RĂDOI, redactor-șef la revista Convorbiri literar-artistice, citește poezia *Întrebării*, creația doamnei Aura DAN, redactor-șef adjunct la aceeași revistă, prezentă în sală, poezia fiind primită cu multe aplauze din partea celor prezenți.

Domnul Octav LICĂ citește două poezii: una intitulată *Înger fără aripi*, iar cealaltă, dedicată lui Mihail EMINESCU, intitulată *Odă pentru marele Eminescu*, ambele îndelung aplaudate.

A urmat doamna Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI, care spune că, datorită domnului profesor Gheorghe ȚICLETE, a realizat două cărți: una de poezii și alta de

cronici, recenzii și prefete. Cu această ocazie, dânsa ne invită la lansarea care va avea loc în cadrul ședinței curente a Cercului Scriitorilor Ingineri Literar Ing, din luna februarie 2020.

Domnul Min DRĂGHICI, în stilul său concis, lapidar, dar plăcut, citește poezia intitulată *Brad*, dedicată copiilor: *O, ce brad frumos/ A trecut un an/ De când cresc/ Un brad, iar mai târziu: Așteptăm puțin/ Sania-i pe drum,/ Vine Moș Crăciun!/ Vine sigur azi/ Cu daruri sub brazi!.* Frumos.

Doamna Maria MUNTEAN a recitat din memorie o lungă poezie dedicată lui Mihai Eminescu, la monumentul căruia vin românii să se închine: *De s-ar mai naște ca tine/ Pe acest pământ străbun/ Să se-nalțe România/ Și-ntregul popor român.*

Domnu profesor Corneliu NEAGU, reluând ultimele două versuri ale doamnei Maria, face, mai întâi, o evaluare exigentă a evoluției din ultimele zeci de ani și, cu exigența-i cunoscută, afirmă că, la multe capitole, suntem pe ultimul loc, că ne umflăm în pene, că nu ne privim așa cum suntem. Când s-a creat *JUNIMEA*, mulți oameni din Iași vorbeau grecește și franțuzește, dar meritul nostru este că am recuperat, grație unor oameni de valoare, cum a fost Mihail Eminescu. Pentru aceasta, ne trebuie mai multă muncă și ...modestie, și încheie citind poezia *La margine de vis*.

A urmat doamna Iuliana DINU, profesoară pensionară, care scrie literatură pentru copii. Ne-a citit o fabulă, intitulată *Cucul*, desigur, despre un cuc, care trăia singur ...cuc! Dorind să-și găsească o soție, a întreat, pe rând, mierla, vrăbiuța și cinteza, dacă vor să fie soția lui, dar acestea l-au refuzat. Spunându-i unei ciori că nu dorește să-i fie bărbat, ea îi zice: Dar m-ai întreat pe mine?, așa că a rămas singur ...CUC! Frumoasă fabulă. Mi-aș dori să o am ca să o citesc nepoatelor mele...

În dorința de a echilibra atmosfera, după afirmațiile domnului NEAGU, domnul Nicolae VASILE, respectând punctul de vedere al acestuia, a intervenit cu o explicație plauzibilă la faptul că, în trecut, înainte de război, sau după, au fost realizări de top, invenții, unele epocale (stiloul, automobilul etc), dar, că și acum participăm la unele realizări deosebite, de exemplu automobilul DACIA, numai că acum, datorită integrării europene și a globalizării, noi realizăm, de regulă, componente a acestor produse. Domnul Nicolae VASILE a spus că a vorbit despre aceasta, pentru că și CULTURA TEHNICĂ face parte din ...CULTURA NAȚIONALĂ, iar azi, aici, o omagiem.

În final, intervine domnul profesor Ion IONESCU, care amintește de unele personalități române din trecut, care au realizat lucruri deosebite și sunt recunoscute ca atare pe plan mondial: IORGA, BRÂNCUȘI, ENESCU, CANTEMIR și alții...

Ședința se termină frumos, cu zâmbetul pe buze, participanții par mândri că sunt români.

LA MULȚI ANI, CULTURA ROMÂNĂ!

A consemnat,

Dr. ing. Corneliu CRISTESCU

Lansarea cărții „Eminescu, stea din stea nemuritoare”, București, 20 ian. 2020

În Parcul Plumbuita, în incinta Clubului Seniorilor, ”Centrul de zi pentru persoane vârstnice”, unul dintre mai multele centre ale Sectorului 2- București, a avut loc lansarea cărții lui Neforcoș Călmățui, ”Eminescu, stea din stea nemuritoare”, în organizarea Fundației Culturale ”Stoika” și cu sprijinul Cenaclului ”Ion Rotaru”, de la acest centru, cenaclu cultural-științific-artistic care a împlinit - în 20 ianuarie 2020 - 5 ani de activitate lunară, cu o pauză de două luni vara.

Ne-am bucurat de prezența a circa o sută de persoane, prieteni ai autorului, membri ai Fundației și ai cenaclului, alți doritori, care au citit anunțul de pe internet sau de pe afișul acestui centru cultural-social.

Mottoul cărții lansate aparține lui M. Eminescu: ”Am înțeles că un om poate avea totul, neavând nimic, și nimic, neavând totul.”

Evenimentul cultural - sub semnul continuării sărbătoririi Zilei Culturii Naționale - a fost moderat de scriitoarea **Doina Bârcă**, secretar literar al revistei Fundației Literar-Istorice ”Stoika”, ”Independența Română – Independența prin cultură”, care a prezentat pe cei prezenți, inclusiv pe participanții direcți – scriitori și artiști –cântăreți și interpreți de muzică, a dăruit revista numită, spunând că prin această activitate, dar și prin altele, vor ajuta o familie care a pierdut totul într-un incendiu recent din Județul Teleorman. Ambianța muzicală, discretă, a fost asigurată, la pianina electrică, de **Gheorghe Carlos**.

Vom cita din placheta tipărită la Editura bucureșteană ”Fast Editing”, decembrie 2019, numind și pe cei contribuitoari la buna desfășurare a lansării.

”Eminescu-i acel Zeu/ Ce îl port mereu în gând/
Și de el sufletul meu/ E mereu, mereu flămând”

Florian Laurențiu Stoika: Ziua Culturii Naționale este sărbătorirea tuturor valorilor neamului românesc, din cele mai vechi timpuri până azi, inclusiv Nicolae Bălcescu, B. P. Hasdeu...

Editor **Geni Duță:** ”Poezia domnului Nefercoș Călmățui este un puternic argument al dragostei de neam, de țară și de istoria acesteia, dragoste de Dumnezeu, de tot ce e românesc, cu valorile sale, personalități istorice și culturale, din care un loc special în mintea sa îl are ”poetul nepereche” Mihai Eminescu.”

Eminescu – ”Coloană fără sfârșit”/(...)/ construită din cuvântu-i modelat la infinit”

Nicolae Parepa: Mă bucur a participa la sărbătorirea unui geniu.

”Eminescu-i reflectarea unui spirit nalt, divin.”

Geo Călugăru: să ne gândim cu multă recunoștință la toți creatorii culturii naționale. Citesc un poem dedicat lui Eminescu, simbol creator și drag tuturor.

”Eminescu ni-i izvorul din care ne-mpărtășim/
Cu lumina-i Învierii, ce ne-nvăluie angelic.”

Florin Grigoriu: A nu uita că Eminescu a fost arestat din ordinul unui ministru și nu al unor doctori care l-au tratat. La Cenaclul ”Ion Rotaru”, care a împlinit 5 ani, s-a vorbit adesea de imensele contribuții ale inteligenței creatoare, în toate domeniile, ale românilor. Pentru prezență vă ofer diplome de participare, iar membrilor fondatori – la fel, cu mulțumiri, iar vorbitorilor Laude.

”Eminescu-i Eminescu, monument fără egal”

Niculina Merceanu: Creația populară și creația cultă este sărbătorită și aici.

”Eminescu-i ancorat în conștiința neamului ca o stea în cer. ”

Ioan Rațiu: Despre Eminescu putem vorbi foarte mult, important este să-l citim și, mai ales, să-l învețe elevii și studenții. Vă citesc un rondel adecvat momentului.

”Eminescu – simfonie a iubirii cu ecou nemuritor.”

Nicolae Rotaru: Felicit autorul, editura și organizatorii.

”Eminescu-i Rege al Literaturii, pe al lumii pedestal.”

Maria Petrescu: Autorul este la a doua carte despre Eminescu. Felicitări!

Eminescu: ”Subliniind mărirea- vrăjită, Luna zice:/ - Amintirea lui mă fură și-n trecut cu mult mă duce.”

Nicu Doftoreanu: La Mulți ani, România! La Mulți Ani, Creatori Români!

”Dacii cei nemuritori, strămoșii de-același neam/
Cei cu-a căror bogăție îl orbiseră pe Traian”

Maria Sturza Clopotaru: Este o zi de sărbătoare începută mult înainte de 15 ianuarie, o continuă recunoștință față de valorile neamului.

”În nopțile senine, cu bolta strălucindă-i/
Luceafăr din Luceafăr transpus ca-ntr-o oglindă.”

Ioana Stuparu: Istoria acestui popor cuprinde momente mărețe și necazuri multe.

”În adorarea celui care/ Ni-i proletar și Împărat!”

Elena Volcinski: Ne bucurăm pentru carte. Aș vrea s-o prezinți și la Fundația ADER.

”Luceafăr drag, din cer albastru,/ Rege-n oceanul înstelat”!

Doina Ghițescu, Geni Duță, dl. M - un trio citind artistic poema ”Luceafăr din Luceafăr”, de 46 de strofe!

”Te întrebăm, iubite astru,/ De ce-ai plecat, de ce-ai plecat?”

Vasile Topârceanu- cu melodii pe versuri eminesciene, romanțe și alte cântece -șlagăre populare.

”Visul tău de fier” dorea/ și Societatea ”Carpații”/ O țară numai și în ea/ Români toți, uniți, ca frați. ”

Petrică Pană-instrumentist de mare vibrație, cu armonii inimitabile, cântece populare la vioară.

”Din lumea noastră, cea de dor,/ Îți vom jura pe veci iubire!”

Nicolae Vasile: Cultura Națională, artistică, tehnică, economică etc. ridică un popor în lume și-l face stimat și prosper.

”Din limbile ce se vorbesc pe lume,/ Eu una singură îmi place să vorbesc.”

Angelica Stănciloiu: Reprezintă Fundația Culturală ”M. Eminescu”, iar la sediul Primăriei sectorului 2 a fost un spectacol festiv în cinstea Zilei Culturii Naționale, bucurându-mă că am participat.

Din cuvântul autorului **Nefercoș Călmățui:** ”Pot spune, cu mândrie: Doamne sfinte, vă iubesc/ Românie, Eminescu, Limbă și Popor Român!” Repet: Citatele sunt din cartea autorului. A consemnat,

Scriitor Florin Grigoriu (București)

ISSN 2343-8061